

Wniosek

do

Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej

o stwierdzenie nieważności uchwały
Komisji Nadzoru Bankowego

z dnia 12 stycznia 2000 r.

w sprawie zawieszenia działalności
Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu

Gdańsk, sierpień 2008

SPIS TREŚCI

SŁOWNICZEK SKRÓTÓW NAZW WŁASNYCH I POJĘĆ	5
DEFINICJE POJĘĆ ZAWARTYCH WE WNIOSKU	6
Wnioskodawcy	9
Wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały KNB	9
UZASADNIENIE	11
1. DECYZJA OBJĘTA WNIOSKIEM	11
2. WŁAŚCIWOŚĆ ORGANU	12
3. STAN FAKTYCZNY SPRAWY	13
3.1. Program inwestycyjny „System Auto-Kredyt Polska”: założenia, uczestnicy, rentowność	13
3.2. Wprowadzenie inwestora – „Grupa Polsat”	22
3.3. Fundusz Templeton, jako potencjalny inwestor Banku Staropolskiego S.A.	26
3.4. Zmiany personalne w składzie organów Banku Staropolskiego S.A.	29
3.5. Likwidacja lokat międzybankowych w AKIB OGUZBANKU S.A. w Mołdawii	31
3.6. Brak odzwierciedlenia realizacji umów przewłaszczenia na zabezpieczenie w „bilansie” Banku	34
3.7. Badanie sprawozdania finansowego banku przez Deloitte & Touche	37
3.8. Działania Zarządu Banku związane z majątkiem przejętym w miejsce lokat w AKIB OGUZBANKU S.A.	38
3.9. Obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego	39
3.10. Zdarzenia bezpośrednio poprzedzające zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu	40
3.11. Zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu	43
3.12. Ogłoszenie upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu	44
4. FORMALNOPRAWNE PODSTAWY STWIERDZENIA NIEWAŻNOŚCI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ	47
5. RAŻĄCY CHARAKTER DOKONANYCH NARUSZEŃ PRAWA – NIEWAŻNOŚĆ DECYZJI OBJĘTEJ WNIOSKIEM	48
5.1. Art. 158 ust. 1 Prawa bankowego i jego rażące naruszenie	48
5.2. Brak bilansu jako przesłanka rażącego naruszenia prawa	51
5.3. Brak bilansu skonsolidowanego jako przesłanka rażącego naruszenia prawa	57
5.4. Brak opinii biegłego rewidenta jako przesłanka rażącego naruszenia prawa	60
5.5. Naruszenie procedury postępowania administracyjnego jako przesłanka rażącego naruszenia prawa	65
5.6. Bezzasadność decyzji KNB w świetle realizowanego przez Bank Staropolski S.A. programu inwestycyjnego „System AKP”	68
5.7. Skutki gospodarcze i społeczne wydania przez KNB decyzji z rażącym naruszeniem prawa	72
6. LEGITYMACJA WNIOSKODAWCÓW	74
PODSUMOWANIE	77
WNIOSKI PROCEDURALNE	79
WYKAZ DOWODÓW	81

SŁOWNICZEK SKRÓTÓW NAZW WŁASNYCH I POJĘĆ

AKIB OGUZBANK S.A. – Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjny Bank Oguzbank S.A. w Kiszy-
niowie, Mołdawia

Bank – Bank Staropolski S.A. w Poznaniu

GDS – Grupa Doradztwa Strategicznego sp. z o.o.

GINB – Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego

„Grupa Polsat” – Telewizja Polsat S.A. wraz z PAI MEDIA sp. z o.o.

KIB-Bank – Kredytowo-Inwestycyjny Bank KIB-Bank S.A. w Charkowie, Ukraina

KNB/Komisja – Komisja Nadzoru Bankowego

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego

K.P.A. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z
2000r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

NBP – Narodowy Bank Polski

Porozumienie – pomiędzy „Grupą Invest”, a Telewizją Polsat S.A. wraz z PAI MEDIA sp. z o.o.
zawarte w dniu 10 listopada 1998 r.

Prawo bankowe – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 1997r., Nr 140,
poz. 939 ze zm.)

PTS KS – Polskie Towarzystwo Samochodowe Konsorcjum Spółdzielcze w Bydgoszczy

System AKP – wieloletni program inwestycyjny System Auto-Kredyt Polska

Ustawa o rachunkowości – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z
1994r., Nr 121, poz. 591 ze zm.)

WMI – World Motor Investments Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu

WZA – Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

WZU – Walne Zgromadzenie Udziałowców

Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) – Zarząd Banku Staropolskiego S.A.
powołany w dniu 30 września 1999 r., w skład którego wchodziły wyłącznie osoby reko-
mendowane przez Telewizję Polsat S.A.

DEFINICJE POJĘĆ ZAWARTYCH WE WNIOSKU

„Grupa Invest” – międzynarodowa grupa bankowo-finansowa, wyspecjalizowana w obsłudze gospodarstw domowych na rynku polskim, ukraińskim i mołdawskim. Swoją działalność gospodarczą rozpoczęła w 1991 roku na bazie nowoutworzonych podmiotów, którymi były: PBB Invest-Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu i Polskie Towarzystwo Samochodowe Konsorcjum Spółdzielcze z siedzibą w Bydgoszczy. W marcu 1992 roku „Grupa Invest” zakupiła pakiet 95% akcji Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu. Skutkiem aktywności na rynku wschodnim był w styczniu 1994 r. zakup akcji Kredytowo-Inwestycyjnego Banku KIB-Bank z siedzibą w Charkowie na Ukrainie. Kolejną inwestycją był zakup w kwietniu 1999 roku akcji Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjnego Banku OGU-ZBANK z siedzibą w Kiszyniowie na Mołdawii. Ośrodkiem zarządzającym i koordynującym działania „Grupy Invest” była spółka World Motor Investments S.A. z siedzibą w Luksemburgu, której w 95% właścicielem był Bank SCS Alliance z Genewy.

„System Auto-Kredyt Polska” – wieloletni program inwestycyjny „Grupy Invest” realizowany w latach 1994-1999, składający się z czterech tytułów inwestycyjnych: I – Budowa i rozwój Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A., II – Budowa i rozwój Invest-Banku Ukraina oraz wdrożenie „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” na Ukrainie, III – Budowa i rozwój Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjnego Banku OGUZBANK S.A. oraz wdrożenie „Systemu Invest-Kredyt Mołdawia” w Mołdawii, IV – Uruchomienie i rozwój programu „BIO-WIN” jako wspólnego przedsięwzięcia polsko-mołdawskiego. W program ten uczestnicy „Grupy Invest” zainwestowali łącznie kwotę 206,9 mln USD, a jego głównym beneficjentem była spółka World Motor Investments S.A. z siedzibą w Luksemburgu. Do 2010 r. „System AKP” miał osiągnąć zysk netto w kwocie 1.130,9 mln USD. Upadłość Banku Staropolskiego S.A. spowodowała zaprzestanie realizowania tego programu.

Bank Staropolski S.A. z siedzibą w Poznaniu – utworzony 18 września 1990 r. i w związku z jego trudną sytuacją ekonomiczną w marcu 1992 r. sprzedany „Grupie Invest”, a następnie włączony w „System AKP”. Bank ten pełnił rolę głównego dostawcy środków walutowych w wysokości ok. 150 mln USD, z których współfinansowany był „System AKP”. Na podstawie uchwały Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r. zawieszono działalność Banku Staropolskiego S.A. i złożono wniosek do Sądu Okręgowego w Poznaniu o ogłoszenie upadłości. Sąd na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2000 r. ogłosił upadłość Banku Staropolskiego S.A.

Komercyjno-Inwestycyjny Bank KIB-Bank S.A. w Charkowie, Ukraina – zarejestrowany 10 sierpnia 1993 r. z kapitałem 500 tys. USD otrzymał licencję Narodowego Banku Ukrainy na prowadzenie wszystkich rodzajów usług bankowych w walucie narodowej. Od 1994 r. bank posiadał zezwolenie NBU na prowadzenie operacji w walutach zagranicznych. Dodatkowo bank uzyskał zezwolenie Ministerstwa Finansów Ukrainy na dokonywanie emisji i obrotu papierami wartościowymi oraz pełnienie funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych. W 1994 roku „Grupa Invest” przejęła kontrolę kapitałową

w KIB-Banku. Na podstawie indywidualnej zgody Wiktora Juszczenki – Prezesa Narodowego Banku Ukrainy, KIB-Bank od 1994 r. nieprzerwanie do czerwca 1999 r. uczestniczył w wieloletnim programie inwestycyjnym zwanym „System AKP”, w którym pełnił rolę banku inwestycyjnego przy wykorzystaniu depozytów Banku Staropolskiego S.A. W czerwcu 1999 r. miejsce KIB-Banku w „Systemie AKP” zajął AKIB OGUZBANK S.A., a KIB-Bank zmienił nazwę na Invest-Bank Ukraina S.A. i powierzono mu wdrożenie systemu „Invest-Kredyt Ukraina” na Ukrainie. Upadek Banku Staropolskiego S.A. spowodował zaniechanie realizacji „Systemu Invest-Kredyt Ukraina”, a Invest-Bank Ukraina S.A. został przyłączony do krymskiego banku TAVRIKA BANK S.A.

Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjny Bank OGUZBANK S.A. z siedzibą w Kiszyniowie, Mołdawia – działalność bankowa na podstawie licencji Nr 24 z dnia 20.12.1991 r. wydanej przez Narodowy Bank Mołdawii. W pierwszej połowie 1999 roku „Grupa Invest” zakupiła pakiet kontrolny akcji AKIB OGUZBANKU, a w czerwcu tego samego roku AKIB OGUZBANK został włączony w „System AKP”, przejmując rolę jaką do tej pory w tym systemie pełnił KIB-Bank. Jednocześnie bank ten był przygotowany do wdrożenia „Systemu Invest-Kredyt Mołdawia” w Mołdawii oraz nadzorowania polsko-mołdawskiego programu „BIO-WIN” finansowanego przez „Grupę Invest”. Upadek Banku Staropolskiego S.A. spowodował zaniechanie realizacji „Systemu Invest-Kredyt Mołdawia” i upadłość AKIB OGUZBANKU.

„Grupa Polsat” (Telewizja Polsat S.A. wraz z PAI MEDIA sp. z o.o.) – spółki nadzorowane przez Zygmunta Solorza-Żaka, które w listopadzie 1998 r. zawarły z „Grupą Invest” porozumienie, określające warunki i zasady wzajemnej współpracy. Efektem tego porozumienia miało być przejęcie 50% akcji Invest-Banku S.A. oraz jego połączenie z Bankiem Staropolskim S.A., a także przejęcie przez Invest-Bank S.A. bezpośredniej kontroli kapitałowej w Invest-Banku Ukraina i AKIB OGUZBANKU S.A. w Mołdawii. Zasadniczym gospodarczym celem tego porozumienia był rozwój działalności bankowej przez Invest-Bank S.A. w Polsce, a także wdrożenie podobnych systemów finansowania gospodarstw domowych na Ukrainie i Mołdawii. Poza przejęciem kontroli kapitałowej w Invest-Banku, Telewizja Polsat S.A. wraz z PAI MEDIA sp. z o.o. nie zrealizowały pozostałych zobowiązań porozumienia, a osoby z rekomendacji „Grupy Polsat”, powołane do Zarządu Banku Staropolskiego S.A., zafałszowały jego obraz, przyczyniając się w ten sposób do zawieszenia i w następstwie upadłości Banku Staropolskiego S.A.

World Motor Investments Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu – spółka utworzona 13 stycznia 1994 r. przez polskie podmioty: Capital-Finance i Finance-Car, a następnie dokapitalizowana przez Bank SCS Alliance z Genewy; koordynator konsorcjum Emisyjno-Kapitałowego Invest-Capital i zagraniczny nadzorca i koordynator wieloletniego programu inwestycyjnego „Systemu AKP”, właściciel wartości niematerialnych i prawnych „Systemu AKP”.

Wnioskodawcy:

Gdańsk, 28 sierpnia 2008 r.

Stowarzyszenie Pokrzywdzonych Przez
System Bankowy
ul. Grunwaldzka 222, 60-179 Poznań

Stowarzyszenie osób, które czują się
poszkodowane przez Bank Staropolski S.A.
oraz Invest-Bank S.A.
ul. Bystrzycka 13, 80-110 Gdańsk

**Szanowny Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów RP**

Wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r. w sprawie zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu

Działając w imieniu i na rzecz Stowarzyszenia Pokrzywdzonych Przez System Bankowy oraz Stowarzyszenia osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski S.A. oraz Invest-Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku

na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 in fine ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 ze zm., dalej: k.p.a.), w zw. z art. 157 § 1 i § 2 k.p.a., art. 17 pkt 3 k.p.a. oraz art. 3 ust. 3, art. 11 ust. 6 i art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2006 r., Nr 157, poz. 1119 ze zm.)

wnosimy o:

1. wszczęcie postępowania w sprawie i stwierdzenie nieważności uchwały (decyzji) Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r., nr 01/KNB/2000 o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu z powodu rażącego naruszenia prawa
2. dopuszczenie wnioskodawców do udziału w postępowaniu.

UZASADNIENIE

1. DECYZJA OBJĘTA WNIOSKIEM

Uchwałą z dnia 12 stycznia 2000 r. Nr 01/KNB/2000 Komisja Nadzoru Bankowego (dalej w tekście określona również jako Komisja bądź KNB), działając na podstawie art. 158 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 1997r., Nr 140, poz. 939 ze zm., dalej: Prawo bankowe), zawiesiła działalność Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu.

Uzasadniając swoją decyzję Komisja wskazała, że Bank Staropolski S.A. w Poznaniu znajdował się w trudnej sytuacji ekonomiczno – finansowej. Według Komisji na dzień 30 listopada 1999 r. aktywa netto wynosiły 431.752,43 tys. zł., natomiast zobowiązania Banku wynosiły 959.320,71 tys. zł. Niedobór aktywów – zdaniem KNB – wynosił 527.568,28 tys. zł., a z uwzględnieniem funduszy własnych podstawowych i uzupełniających – 466.555,57 tys. zł.

Komisja wskazała również, że Bank posiadał fundusze podstawowe i uzupełniające w kwocie 61.012,71 tys. zł. oraz ujemny wynik finansowy z działalności bieżącej i niepokrytą stratę z działalności za rok 1998 r. w łącznej wysokości 527.568,28 tys. zł. Dowodziło to – jak skonkludowała Komisja – tego, że aktywa Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu nie wystarczały na pokrycie jego zobowiązań, co stanowiło przesłankę do zawieszenia jego działalności, jak też do skierowania wniosku do Sądu Okręgowego w Poznaniu o ogłoszenie upadłości Banku.

Decyzja o zawieszeniu działalności Banku, stosownie do dyspozycji art. 158 ust. 5 Prawa bankowego, nie podlegała zaskarżeniu.

Podejmując uchwałę o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, Komisja Nadzoru Bankowego działała z rażącym naruszeniem prawa w postaci art. 158 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dniu 12 stycznia 2000 r.).

2. WŁAŚCIWOŚĆ ORGANU

Wnioskodawca wskazuje, że do rozpatrzenia niniejszego wniosku właściwy jest rzeczowo organ administracji centralnej – Prezes Rady Ministrów, albowiem z dniem 1 stycznia 2008 roku mocą art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2006 r., Nr 157, poz. 1119 ze zm.) zlikwidowano organ nadzoru bankowego w postaci Komisji Nadzoru Bankowego, powołując w jej miejsce do życia i przekazując kompetencje – Komisji Nadzoru Finansowego.

Za ugruntowany w orzecznictwie oraz przyjęty aprobowano w doktrynie postępowania administracyjnego uznać należy pogląd, zgodnie z którym w wypadku zmiany kompetencji organów właściwość rzeczową organu, do którego należy wydanie decyzji o stwierdzeniu nieważności, ustala się z uwzględnieniem zmian w strukturze administracji publicznej. Najpierw zatem ustala się organ, na który przeszła właściwość w takich sprawach, a dopiero potem organ wyższego stopnia.

Zgodnie z treścią art. 157 § 1 k.p.a. właściwy do stwierdzenia nieważności decyzji w przypadkach wymienionych w art. 156 jest organ wyższego stopnia. Organami wyższego stopnia w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego są w stosunku do organów administracji publicznej, innych niż jednostki samorządu terytorialnego oraz wojewodowie, odpowiednie organy nadrzędne lub właściwi ministrowie, a w razie ich braku – organy państwowe sprawujące nadzór nad ich działalnością (art. 17 pkt 3 w zw. z pkt 1 i 2 k.p.a.).

W świetle unormowań zawartych w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym i treści art. 3 ust. 3 tej ustawy niewątpliwym jest, że nadzór nad działalnością Komisji Nadzoru Finansowego sprawuje Prezes Rady Ministrów. Tym samym Prezes Rady Ministrów jest właściwym organem do stwierdzenia nieważności decyzji Komisji Nadzoru Bankowego.

3. STAN FAKTYCZNY SPRAWY

3.1. Program inwestycyjny „System Auto-Kredyt Polska”: założenia, uczestnicy, rentowność

- 3.1.1. W styczniu 1994 r. Bank Staropolski S.A. w Poznaniu – aktualnie w upadłości – stał się wraz z Invest-Bankiem S.A. i Kredytowo-Inwestycyjnym Bankiem „KIB – Bank” S.A., za wiedzą kierownictw NBP i GINB i bez ich sprzeciwu, uczestnikiem wieloletniego programu inwestycyjnego zwanego „System Auto-Kredyt Polska” („System AKP”), współtworząc wraz z innymi podmiotami w dniu 7 stycznia 1994 roku Konsorcjum „Invest Holding”.

Celem gospodarczym powołania tego konsorcjum było stworzenie swoistej wspólnoty organizacyjnej i kapitałowo-finansowej, umożliwiającej uruchomienie i wdrożenie wieloletniego programu inwestycyjnego o zasięgu międzynarodowym „System Auto-Kredyt Polska”, a polegającego na zbudowaniu w państwach Europy Środkowo-Wschodniej instytucji bankowo-finansowych wyspecjalizowanych w obsłudze gospodarstw domowych. Poprzez podpisanie powyższej umowy konsorcjalnej wytworzono stosunek zobowiązaniowy pomiędzy uczestnikami, określono cel gospodarczy przedsięwzięcia oraz prawa i obowiązki każdego z konsorcjantów, a także wytworzono jednolity ośrodek kierowniczy nadzorujący ww. program inwestycyjny.

Dowód I: Umowa Konsorcjum zawarta w dniu 7 stycznia 1994 r. w Poznaniu.

Dowód II: Opis systemu finansowego wraz z analizą ekonomiczno-prawną sporządzony przez Bankowe Konsorcjum Inwestycyjne Invest-Holding S.A., styczeń 1994 r.

- 3.1.2. Warto nadmienić, że budowa „Grupy Invest” rozpoczęta została w 1991 roku na bazie nowoutworzonego Invest-Banku S.A. i spółdzielczej organizacji działającej pod firmą Polskie Towarzystwo Samochodowe Konsorcjum Spółdzielcze z siedzibą w Bydgoszczy (PTS). Z udziałem tych podmiotów 30 grudnia 1991 roku utworzone zostało pierwsze konsorcjum, którego członkiem i koordynatorem została spółka Finance-Car jako jednostka zależna od PTS.

Dowód III: Umowa Konsorcjum zawarta w dniu 30 grudnia 1991 roku w Poznaniu.

Celem działania spółdzielni PTS było umożliwienie swoim członkom zakupu samochodu na kredyt oraz równoległe stworzenie pakietu usług finansowo – ubezpieczeniowych. Budowa bankowo – finansowej „Grupy Invest” oparta była na wzorcach upowszechnionych od co najmniej 150 lat przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe działające w Austrii i Niemczech. Austriacka spółka Konsbud H.m.b.H. z siedzibą w Wiedniu, w ramach zawartej umowy licencyjnej, przekazała w maju 1991 roku technologię finansową systemu oszczędnościowo – kredytowego, dostosowując ją do warunków rynku polskiego. Zastosowaną inżynierię finansową zaczerpnięto z „Kas Raiffeisena” proponując do wdrożenia własny system organizacyjno – sprzedażowy. Odmienność zastosowanych rozwiązań polegała na tym, że we wzorcach austriacko – niemieckich faza oszczędzania i kredytowania była przeprowadzona w ramach jednego podmiotu prawnego, którym była kasa oszczędnościowo – kredytowa, działająca jako spółdzielnia i wyposażona w licencję bankową.

Na podstawie umowy licencyjnej „Grupa Invest” wdrożyła inny model, zgodnie z którym powołano dwa niezależne byty prawne: jeden działający jako bank, tj. Invest- Bank S.A., a drugi jako spółdzielnia, tj. Polskie Towarzystwo Samochodowe. Rozdzielono funkcje gospodarcze pomiędzy tymi podmiotami tak, że faza oszczędzania została skupiona w Spółdzielni, a fazę kredytowania przejął na siebie Bank, który z kolei ewidencjonował i nadzorował proces oszczędzania na zlecenie Spółdzielni. Spółdzielnia zasilana była przez liczną rzeszę klientów Invest- Banku S.A., którzy nabywali udziały i wkłady członkowskie w PTS.

Zapoczątkowana w październiku 1991 roku współpraca pomiędzy PTS a Invest-Bankiem S.A. doprowadziła do nabywania przez Spółdzielnię kolejnych emisji akcji tego Banku, przejmując przez to pełną kontrolę kapitałową w Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskim S.A. Rozwiązanie takie było możliwe dzięki zapisom w statucie PTS zobowiązującym członków Spółdzielni do obejmowania określonej liczby udziałów i wkładów w wysokościach od 25% do 30% ceny kredytowanego samochodu. W ten sposób zgromadzono w PTS znaczne fundusze, które pozwoliły na stałe inwestowanie w zakup akcji Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A., a także partycypowanie w kosztach rozwoju tych banków (marketing, rozbudowa sieci placówek, usługi informatyczne). Przejęta na podstawie umowy licencyjnej od Konsbudu H.m.b.H. technologia finansowa oparta na rozdzieleniu funkcji oszczędzania i kredytowania na dwa niezależne podmioty, tj. Bank i Spółdzielnię spowodowała konieczność wprowadzenia rozwiązań, które uniemożliwiłyby rozewanie powstałych związków gospodarczych. Stąd już 30 grudnia 1991 roku doprowadzono do powołania pierwszego konsorcjum, tworzącego podwaliny dla systemu konsorcjalnej współpracy, na której oparta była budowa „Grupy Invest.

Invest-Bank S.A. w latach 1992-2000 obsługiwał kredytowo i depozytowo wszystkich członków spółdzielni PTS, dzięki czemu organizacja ta miała możliwość, w ramach współpracy konsorcjalnej, realizować ciężące na niej obowiązki wypłaty

zwrotu funduszy spółdzielczych wraz z odsetkami, po spłacie przez każdego członka udzielonego kredytu. Wdrożony na podstawie umowy licencyjnej układ organizacyjno-prawny w „Grupie Invest” z podziałem na samodzielny Bank i Spółdzielnię był również bezpieczny dla klienta z tego względu, że organizacje te już w grudniu 1991 r. utworzyły pierwsze konsorcjum, a więc zawiązano przez umowę wspólnotę interesów, dzieląc się przez to powstałymi zyskami i ryzykiem.

Umowa licencyjna wprowadziła rozwiązania, dzięki którym został stworzony na wiele lat nierozzerwalny układ kapitałowo-zarządczy oparty na umowie konsorcjalnej. Spółdzielnia miała za zadanie rozwój Invest-Banku S.A. poprzez powiększenie kapitałów i przejęcie znacznej części kosztów tego Banku, co zostało zabezpieczone wystawionymi przez Invest-Bank S.A. weksłami. W latach 1991-2000 ze wspólnej oferty PTS i Invest-Banku S.A. z kredytu samochodowego skorzystało ok. 145 tysięcy osób – członków Spółdzielni.

- 3.1.3. Właścicielem wartości niematerialnych i prawnych, na bazie których powstawał od 1991 r. wieloletni program inwestycyjny „System AKP”, była spółka Konsbud H.m.b.H. z siedzibą w Wiedniu, a od 1994 r. – World Motor Investments Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu. Na podstawie zawartych umów licencyjnych powyższe wartości zostały przekazane w maju 1991 r. do wykorzystania na terenie Polski, a w 1999 r. na Ukrainę i Mołdawię.

Inwestycja „System Auto-Kredyt Polska” była modyfikowana w kolejnych latach, jednak jej zasadnicze elementy, w tym udział Banku Staropolskiego S.A. i KIB-Banku jako banków ją finansujących (w kwocie ok. 150 mln USD), pozostały niezmienione do czerwca 1999 roku. Opracowany przez „Grupę Invest” program inwestycyjny miał do roku 2010 osiągnąć zysk netto w kwocie 1.130,9 mln USD, przy założeniu, że obejmie swym zasięgiem rynek w Polsce, na Ukrainie i w Mołdawii.

- 3.1.4. Celem tej inwestycji było zbudowanie międzynarodowej grupy bankowo-finansowej, wyspecjalizowanej głównie w obsłudze gospodarstw domowych. W latach 1993-1999 zainwestowano łącznie w budowę „Systemu AKP” kwotę 206,9 mln USD, z tego Bank Staropolski S.A. ze swoich środków (poprzez KIB-Bank) zainwestował 150,3 mln USD, a Polskie Towarzystwo Samochodowe Konsorcjum Spółdzielcze z siedzibą w Bydgoszczy (PTS) wraz z innymi podmiotami – 56,6 mln USD. Szczegółowe rozliczenie poniesionych nakładów inwestycyjnych zostało przedstawione Generalnemu Inspektorowi Nadzoru Bankowego w dniach: 30 grudnia 1999 r. i 12 stycznia 2000 r. Wieloletni program inwestycyjny „System AKP” tworzyły 4 tytuły inwestycyjne, z których każdy posiadał odrębny plan ekonomiczny, na podstawie którego można było oszacować planowane nakłady i spodziewany efekt finansowy.

- 3.1.5. Przyjęte w programie inwestycyjnym „System AKP” rozwiązania prawno-organizacyjne doprowadziły do wytworzenia systemu zabezpieczeń dla Banku Staropolskiego S.A., na który składał się majątek sfinansowany ze środków inwestycyjnych.

W wyniku realizacji umów przewłaszczenia majątek ten został zapisany jako aktywa warunkowe Banku Staropolskiego S.A. i obejmował, w sposób bezpośredni lub przez podmioty zależne, wszystkie cztery tytuły inwestycyjne. Modyfikując na dzień 30 września 1999 r. obieg finansowy i wyłączając z niego bank zagraniczny, Bank Staropolski S.A. stał się z dniem 1 października 1999 r. właścicielem składników majątkowych powstałych z zaangażowanych w latach 1993-1999 środków finansowych na łączną kwotę 206,9 mln USD. W ten sposób Bank Staropolski S.A. stał się głównym beneficjentem i przejął bezpośredni nadzór nad wieloletnim programem inwestycyjnym „System AKP”, który składał się z 4 tytułów inwestycyjnych, tj.:

- pierwszy tytuł inwestycyjny: Budowa i rozwój Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A.;
- drugi tytuł inwestycyjny: Uruchomienie na Ukrainie powszechnego systemu oszczędnościowo-kredytowego – „System Invest-Kredyt Ukraina”;
- trzeci tytuł inwestycyjny: Uruchomienie w Mołdawii powszechnego systemu oszczędnościowo-kredytowego – „System Invest-Kredyt Mołdawia”;
- czwarty tytuł inwestycyjny: Program „Bio-Win”.

Dowód IV: Ocena ekonomiczna Systemu Auto-Kredyt Polska w latach 1997-2010 z dnia 10 kwietnia 2000 r. sporządzona przez dr Mariana Brzezińskiego z Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu.

3.1.6. W dniu 10 czerwca 1996 r. Bank Staropolski S.A. wraz z Polskim Funduszem Gwarancyjnym S.A. z siedzibą w Warszawie i Międzynarodową Korporacją Gwarancyjną sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie stał się członkiem-założycielem Konsorcjum Poręczeniowo-Gwarancyjnego „Pro-Eksport” z siedzibą w Warszawie. Celem powołania tego konsorcjum było zintegrowanie i wdrożenie działań zapisanych w dwóch programach rządowych, tj.:

- Program Finansowego Wspierania Współpracy Gospodarczej z Zagranicą;
- Małe i Średnie Przedsiębiorstwa w Gospodarce Narodowej;

A także włączenie w działalność konsorcjum trzeciego programu:

- Wieloletniego programu inwestycyjnego zwanego „System Auto-Kredyt Polska” realizowanego przez „Grupę Invest” od 1994 r.

Konsorcjanci od czerwca do sierpnia 1996 r. wypracowali założenia statutowo-organizacyjne swojej działalności, które ostatecznie w dniu 29 sierpnia zatwierdzono na Generalnym Zgromadzeniu, uchwalając statut obowiązujący do dnia zamknięcia działalności konsorcjum, tj. 31 grudnia 2006 r. W lipcu 1996 r. powiększono skład członków konsorcjum przyjmując Invest-Bank S.A., Fundusz Poręczeń Inwestycyjno-Eksportowych Korporacja Spółdzielcza z siedzibą w Warszawie i World Motor Investments Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu. Wszystkie trzy realizowane programy miały w swoich założeniach wpisane aktywizowanie działalności gospodarczej w obszarze współpracy zagranicznej, szczególnie na rynkach wschodnich. W pierwszym etapie

konsorcjanci uznali za najważniejsze rozwinięcie współpracy w ramach partnerstwa strategicznego między Polską a Ukrainą. W związku z powyższym powołanie polsko-ukraińskiego banku na bazie KIB-Banku uznano za priorytetowe przedsięwzięcie. Jednocześnie podjęto działania zmierzające do utworzenia na terenie Ukrainy, z udziałem Skarbu Państwa Ukrainy, funduszu gwarancyjnego ściśle współpracującego z Polskim Funduszem Gwarancyjnym S.A. Przyjęte rozwiązania prawno-organizacyjne spowodowały, że Konsorcjum „Pro-Eksport” stało się głównym ośrodkiem gwarancyjno-reasekuracyjnym dla „Grupy Invest” i było to spowodowane m.in. przez:

- wprowadzenie solidarnej odpowiedzialności;
- przejęcie wszelkich zabezpieczeń wekslowych wystawionych przez konsorcjantów przed uruchomieniem działalności konsorcjum, a związanych z programami objętymi działaniami konsorcjum;
- przejęcie zabezpieczeń wekslowych wykreowanych w związku z utworzeniem Konsorcjum „Pro-Eksport”;
- możliwość koordynowania i nadzorowania programów inwestycyjnych objętych działaniami konsorcjum.

Z tytułu włączenia Banku Staropolskiego S.A. w rządowe przedsięwzięcie „Program Finansowego Wspierania Współpracy Gospodarczej z Zagranicą” Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą podjął decyzję o udzieleniu poręczenia na prowadzoną przez ten Bank działalność o czym zawiadomił w kwietniu 1996 r. prezesa Narodowego Banku Polskiego i Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.

Dowód V: Pismo Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą do Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 9 kwietnia 1996 r., GM/SMJB/319/96

Dowód VI: Pismo Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 9 kwietnia 1996 r., GM/SMJB/323/96.

3.1.7. Wieloletni program inwestycyjny „System AKP” był na bieżąco monitorowany zarówno przez zespoły wewnętrzne, tj. odpowiednie struktury organizacyjne w Invest-Banku S.A., Banku Staropolskim S.A., KIB-Banku (Ukraina) i AKIB OGUZBANKU S.A. (Mołdawia), jak i przez niezależne zespoły ekspertów, konsultantów i firmy rewizyjno-audytorskie. Łącznie w latach 1994-1999 niezależne firmy wykonały 71 analiz, opinii i ekspertyz potwierdzających zasadność i celowość zainwestowania w ten program 206,9 mln USD, a także zgodność przyjętych rozwiązań organizacyjno-prawnych z przepisami obowiązującymi w Polsce, na Ukrainie i Mołdawii. Poniżej wymieniamy m.in., że:

3.1.7.1. Stałym zespołem doradczym, który współpracował z „Grupą Invest” byli naukowcy z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Pośród dwunastu opinii i ekspertyz, wykonanych przez wyżej wymieniony Zespół, na uwagę zasługuje opinia ekonomiczno - prawna dotycząca „Systemu AKP”, sporządzona w dniu 9 września 1997 roku. Czytamy w niej m.in.:

„Na wstępie chcemy podkreślić, iż nasz zespół ekspertów był obecny przy powstawaniu systemu Auto-Kredyt Polska współtworząc jego założenia w 1993 roku oraz poddając powstały obieg finansowy permanentnemu monitorowaniu, analizując przebieg ewentualnych odchyleń od założeń planowanych oraz sugerując stosowne zmiany. Zespół nasz przeprowadził wielogodzinne studia wykorzystując metodologię opartą o zebrane doświadczenia Akademii Ekonomicznej w Poznaniu jak i rozwiązania stosowane przez międzynarodowe instytucje finansowe. Całość tych wieloletnich badań zawsze opierała się na planie finansowym systemu, jak i jego bieżącym wykonaniu. Analizy i stały monitoring systemu prowadzone były na następujących płaszczyznach:

- legalności – zgodności przyjętych rozwiązań z prawem polskim, ukraińskim i międzynarodowym;
- efektywności ekonomicznej;
- bezpieczeństwa – dochowania wszelkich norm ostrożnościowych i właściwego zabezpieczenia potencjalnych ryzyk i na ich podstawie możemy wyprowadzić następujące wnioski:

Zbudowana konstrukcja organizacyjno-prawna jest nowatorska i ma charakter indywidualnych rozwiązań w ramach swoistego konsorcjum bankowego i podmiotów niebankowych. Myślą przewodnią jest zaangażowanie pozyskanych środków depozytowych w program wieloletniej inwestycji jaką stanowi system Auto-Kredyt Polska. Nastąpiła tu zamiana środków depozytowych na środki inwestycyjne (kapitały banków i podmiotów niebankowych), przy zachowaniu wszystkich norm bezpieczeństwa i ustalonych standardów.

System Auto-Kredyt Polska działa zgodnie z obowiązującym w Polsce i na Ukrainie przepisami prawa wg powszechnie obowiązujących i przyjętych kryteriów ekonomicznych, dochowując przy tym wyznaczonych przez NBP i NBU norm ostrożnościowych. Bezpieczeństwo obiegu finansowego, w tym zwrotność zaangażowanych w system środków finansowych, zapewniane jest również przez zespół zabezpieczeń o charakterze formalno-prawnym, na który składają się łączące uczestników systemu stosunki prawne powstałe w drodze jedno- dwu- lub wielostronnych czynności prawnych. Wszystkie te czynności prawne dokonane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w granicach działania uczestniczących w nim podmiotów i w formie dla tych czynności przewidzianych.”

Dowód VII: Opinia ekonomiczno-prawna dotycząca funkcjonowania organizacji i finansowania sprzedaży samochodów osobowych w Polsce „Auto-Kredyt Polska” sporządzona przez Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej Sp. z o.o., Poznań, 9 września 1997 r.

3.1.7.2. Należy tu również przytoczyć stanowisko wyrażone pismem z dnia 2 czerwca 1997 r. przez Kancelarię Prawniczą Domański, Szubielska i Wspólnicy sp. z o.o., a skierowanym do Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A., w którym czytamy:

„Nasza kancelaria prawnicza przedstawiła opinię prawną w sprawie systemu organizacji i finansowania sprzedaży samochodów osobowych w Polsce „Auto-Kredyt Polska”. Pragniemy w związku z tą opinią zakomunikować, że w świetle zebranych

przez nas materiałów (o których mowa w tekście opinii) pozytywnie oceniamy założenia, konstrukcję oraz mechanizm funkcjonowania tego systemu. Zwraca szczególną uwagę nowatorskie w polskich warunkach wykorzystanie współdziałania banków i instytucji niebankowych, opartych o umowy długoterminowe wraz z zespołem niezbędnych zabezpieczeń prawno-rzeczowych. W omawianym systemie szczególne miejsce przypada Bankowi Staropolskiemu S.A. jako instytucji finansowej, spełniającej rolę zwornika systemu, zapewniającego płynność i efektywność jego funkcjonowania. Bank Staropolski S.A. powinien stać się centralnym ośrodkiem decyzyjnym grupy, odpowiedzialnym za jej strategię. Jesteśmy przy tym zdania, że zwrot lokat terminowych Banku Staropolskiego S.A. z KIB-Banku jest od strony prawnej należycie zabezpieczony za pomocą zawartych w tym celu umów przewłaszczenia akcji Invest Banku S.A. oraz umowy zobowiązującej określone podmioty do cesji wierzytelności z umów kredytowych na Bank Staropolski.”

Dowód VIII: Pismo Kancelarii Prawniczej Domański, Szubielska i Wspólnicy Sp. z o.o. do Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 2 czerwca 1997 r.

- 3.1.8. „System AKP” został poddany starannej weryfikacji przez nadzór bankowy na Ukrainie. W jej efekcie Wiktor Juszczenko, będący wówczas Prezesem Narodowego Banku Ukrainy, podjął decyzję dotyczącą niezastosowania sankcji karnych wobec KIB-Banku za przekroczenie wskaźników ekonomicznych, w związku z wykonywaniem programu współpracy z Bankiem Staropolskim S.A. i Konsorcjum „Invest-Holding” powołanym na podstawie umowy z dnia 7 stycznia 1994 r.

Dowód IX: Decyzja Narodowego Banku Ukrainy z dnia 28 listopada 1996 roku dotycząca niezastosowania sankcji karnych wobec AK „KIB-Banku” za przekroczenie wskaźników ekonomicznych.

- 3.1.9. Wieloletni program inwestycyjny „System AKP”, wdrażany i rozwijany w latach 1994-1999 roku, za wiedzą i aprobatą kierownictwa NBP i GINB, uwzględniał sygnalizowane w poszczególnych okresach uwagi oraz zalecenia władz nadzorczych. Celem definitywnego rozstrzygnięcia wszelkich wątpliwości organy Banku wystąpiły do Departamentu Prawnego NBP z prośbą o wydanie w tej sprawie opinii. W opinii prawnej z dnia 28 maja 1997 r. Dyrektor Departamentu Prawnego NBP potwierdził m.in., że:

„Działalność depozytowo-kredytowa Invest-Banku S.A. oraz działalność depozytowo-lokacyjna Banku Staropolskiego S.A. – dokonywane w ramach wieloletniego programu inwestycyjnego „System AKP” – są w pełni dostosowane do zasad obowiązującego porządku prawnego i prawnie określonych kryteriów bezpieczeństwa”.

Dowód X: Opinia prawna o działalności, której dotyczy opracowanie „Program działania Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A. w ramach Systemu Auto-Kredyt Polska” z dnia 28 maja 1997r., opracowana przez Departament Prawny Narodowego Banku Polskiego, DP ZRP 6-32-213/97.

- 3.1.10. Wytworzony w wyniku konsorcjalnej współpracy (Umowa Konsorcjum „Invest Holding” z dnia 7 stycznia 1994 r.) obieg finansowy między uczestnikami „Systemu AKP” był realizowany, przy uwzględnieniu określonych modyfikacji, od stycznia 1994 r. do września 1999 r. W związku z planowanym uruchomieniem „Systemu Invest-Kredyt Ukraina”, KIB-Bank S.A. (od 30 czerwca 1999 r. funkcjonujący pod nową nazwą – Invest-Bank Ukraina S.A.) został z tego obiegu wycofany (30 czerwca 1999 r.) i na to miejsce wszedł AKIB OGUZBANK S.A. z Mołdawii, który tę rolę pełnił do końca września 1999 r.

Dowód XI: Umowa zabezpieczenia należności w ramach Systemu Auto Kredyt Polska zawarta w dniu 25 czerwca 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjnym Bankiem OGUZBANK, Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze oraz Auto-Kredyt Holding S.A.

- 3.1.11. Jednocześnie podkreślić należy, iż proces restrukturyzacji Banku, w związku z którym dokonano realizacji zabezpieczeń, miał na celu uwolnienie rezerw, jakie Bank musiał tworzyć w związku z depozytami złożonymi w bankach na Ukrainie i w Mołdawii. Realizacja zabezpieczeń nie stanowiła więc w tym wypadku dowodu niewydolności „Systemu AKP”, ale była przede wszystkim zabiegiem obliczonym na restrukturyzację bilansu Banku. **Wskazać należy, iż do czasu likwidacji, „System AKP” nie utracił wewnętrznej rentowności i płynności, a powstała w bilansie Banku Staropolskiego S.A. za rok 1998 strata, wynikała z obowiązku utworzenia rezerw celowych w związku z zaistniałym kryzysem w Rosji – stosowne zalecenie w tym zakresie w grudniu 1998 r. wydał Przewodniczący KNB.**

Dowód XII: Pismo Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego z grudnia 1998 r. nakazujące wszystkim bankom polskim zaangażowanym finansowo na rynkach wschodnich, utworzenie rezerw w związku z kryzysem w Rosji (wnioskodawca nie dysponuje tym dowodem w związku z czym wnosi o wezwanie Komisji Nadzoru Finansowego do dostarczenia tego dowodu)

- 3.1.12. Bezpieczeństwo aktywów Banku Staropolskiego S.A. w ramach „Systemu AKP” i bezpieczeństwo wytworzonych związków konsorcjalnych wynikało w szczególności z istnienia zabezpieczeń, opisanych szczegółowo poniżej, pozwalających na realizację uprawnień Banku wobec KIB-Banku, a następnie AKIB OGUZBANKU S.A. Dzięki wprowadzonemu systemowi zabezpieczeń, pomimo zainwestowania na wiele lat środków Banku Staropolskiego S.A. w wysokości około 150 mln USD, Bank ten w latach 1993-2000 nigdy nie utracił płynności. Aktywa Banku, choć były zainwestowane w „System AKP”, to w przypadku obniżenia poziomu depozytów w Banku, były płynne, albowiem na żądanie Banku następował zwrot lokat międzybankowych, a co za tym idzie, uzyskiwano w każdej chwili niezbędną gotówkę. Niezależnie od bieżącego zabezpieczenia systemu płynnościowego, na dzień 30 września 1999 r., aktywa Banku Staropolskiego S.A. złożone w AKIB OGUZBANKU S.A., były zabezpieczone poprzez przewłaszczenie na zabezpieczenie:

- 3.1.12.1. akcjami Invest-Banku S.A. w ilości 1.021.349 sztuk, co stanowiło 68,8% jego kapitału (na dzień 30 września 1999 roku i 31 października 1999 roku, kapitał akcyjny Invest-Banku S.A. wynosił 148.500.000 zł i dzielił się na 1.485.000 akcji);
- 3.1.12.2. udziałami w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. w ilości 6.316, co stanowiło 100% jej kapitału;
- 3.1.12.3. wierzytelnościami z tytułu dopłat do kapitału Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina sp. z o.o., wniesionymi przez Auto-Kredyt Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu, wg stanu na 31 lipca 1999r. będącymi równowartością 106.896.220,26 USD;
- 3.1.12.4. prawami majątkowymi w zakresie know-how „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” i związanymi z nim prawami do znaków towarowych.

Dowód XIII: Porozumienie z dnia 6 sierpnia 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjnym Bankiem OGUZBANK, Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze oraz Auto-Kredyt Holding S.A.

Dowód XIV: Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie praw majątkowych w zakresie „know-how” zawarta w dniu 20 sierpnia 1999 r. pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A. oraz Bankiem Staropolskim S.A.

Dowód XV: Aneks do porozumienia z dnia 6 sierpnia 1999 r. zawarty w dniu 25 września 1999 r. pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A., AKIB OGUZBANK, Bankiem Staropolskim S.A., Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze.

3.2. Wprowadzenie inwestora – „Grupa Polsat”

- 3.2.1. W listopadzie 1998 roku kierownictwo „Grupy Invest” podjęło decyzję o wprowadzeniu do całego przedsięwzięcia nowego inwestora, jakim była „Grupa Polsat”, tj. Telewizja Polsat S.A. i PAI MEDIA sp. z o.o., z którą w dniu 10 listopada 1998 roku zawarto „Porozumienie”, ustalając warunki i zasady współpracy. Najważniejsze kwestie, jakie wynikały z zawartego „Porozumienia”, to:
- 3.2.1.1. zgoda Invest-Banku S.A. na objęcie przez „Grupę Polsat” nowo wyemitowanych akcji po cenie nominalnej, w ilości dającej prawo do 50% głosów na WZA Invest-Banku S.A.;
 - 3.2.1.2. doprowadzenie do połączenia Invest-Banku S.A. z Bankiem Staropolskim S.A., w wyniku którego „Grupa Invest” i „Grupa Polsat” uzyskają po 50% głosów na WZA w połączonym Banku, tj. Invest-Banku S.A., co miało nastąpić według stanu bilansowego na dzień 30 czerwca 1999 r.;
 - 3.2.1.3. zgoda na powiększenie kapitału w Invest-Banku S.A. (po jego połączeniu z Bankiem Staropolskim S.A.) – w przypadku konieczności jego dokapitalizowania, a w szczególności gdy potrzeba taka zostałaby wskazana przez audytora lub KNB – poprzez emisję akcji przeznaczonych do objęcia w równych częściach przez „Grupę Polsat” i „Grupę Invest”. Jednocześnie uzgodniono, że w przypadku, gdyby dotychczasowi akcjonariusze nie mieli możliwości objęcia akcji z nowej emisji, której potrzeba została określona przez audytora lub KNB, to zezwolą oni na wprowadzenie do Invest-Banku S.A. kolejnego inwestora, który obejmie nową emisję akcji i podwyższy przez to kapitał do wielkości określonych współczynnikami bezpieczeństwa przez Prawo bankowe;
 - 3.2.1.4. wyrażenie zgody na zaangażowanie Invest-Banku S.A. na rynku ukraińskim poprzez nabycie pakietu kontrolnego akcji KIB-Banku S.A. w Charkowie (nowa nazwa to Invest-Bank Ukraina) oraz na wdrożenie „Systemu Invest-Kredyt Ukraina”.

Dowód XVI : Porozumienie zawarte w Warszawie, dnia 10 listopada 1998 r. pomiędzy Invest-Bankiem S.A., Telewizją Polsat S.A. i PAI Media Sp. z o.o.

- 3.2.2. W dniu 17 listopada 1998 roku w wyniku zawartego „Porozumienia” z „Grupą Invest” Invest-Bank S.A. wspólnie z PAI Media sp. z o.o., Telewizją Polsat S.A. i Totalizatorem Sportowym sp. z o.o. stał się współzałożycielem Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Polsat Spółka Akcyjna (PTE Polsat S.A.). Kapitał akcyjny PTE Polsat S.A. wnosił osiemnaście milionów złotych. Dzielił się na 600.000 akcji imiennych serii A o numerach od 1 do 600.000, o wartości nominalnej 30 złotych każda. Cena emisyjna akcji została ustalona na poziomie 170 złotych, czyli była wyższa od nominału 5,6 razy, a Invest-Bank S.A. objął 126 tys. akcji imiennych o łącznej wartości nominalnej 3.780.000 zł., o numerach od 1 do 126.000, odpłacając je gotówką w całości przed rejestracją w łącznej kwocie 21.420.000 zł.

- 3.2.3. W dniu 25 listopada 1998 roku w siedzibie Telewizji Polsat S.A. odbyło się spotkanie kierownictw „Grupy Invest” z „Grupą Polsat”, na którym przedstawiono związki Invest-Banku S.A. z Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielczym z siedzibą w Bydgoszczy. Omówiono program działania PTS-u na najbliższe 10 lat i przedyskutowano zasady współpracy pomiędzy Invest – Clubem zrzeszającym wszystkich klientów Invest-Banku S.A. i członków PTS a Klubem Polsatu, skupiającym telewidzów z paszportami Polsatu.
- 3.2.4. W dniu 22 kwietnia 1999 roku uchwałą Nr 77/KNB/99 Komisja Nadzoru Bankowego zezwoliła na objęcie akcji Invest-Banku S.A. przez Telewizję Polsat S.A. i PAI MEDIA sp. z o.o., dla których Zygmunt Solorz – Żak jest podmiotem dominującym. Umożliwiło to wykonywanie ponad 33% głosów (nie więcej jednak niż 50 % głosów) podczas Zgromadzeń Akcjonariuszy. W konsekwencji powyższej uchwały oraz zawartego „Porozumienia” podmioty związane z Zygmuntem Solorzem- Żakiem objęły z dniem 20 maja 1999 roku akcje serii „P” na kwotę 35 milionów złotych. Z dniem 31 grudnia 1999 roku objęte zostały akcje serii „R” i „S” na kwotę 100 mln 340 tys. zł. Wprawdzie zakładany termin dokapitalizowania Invest-Banku S.A. przez „Grupę Polsat” na dzień 30 czerwca 1999 roku (poprzez opłacenie emisji akcji serii „P”, „R” i „S”) nie został dotrzymany, jednak dokonane przez „Grupę Polsat” do końca 1999 r. dokapitalizowanie Invest-Banku S.A., kwotą przekraczającą łącznie 135 milionów złotych, stworzyło dogodne warunki do rozpoczęcia ostatniej fazy – przejęcia Banku Staropolskiego S.A. przez wzmocniony w ten sposób Invest-Bank S.A.
- Dowód XVII: Uchwała Nr 71/KNB/99 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 22 kwietnia 1999 r. w sprawie wydania zezwolenia na objęcie akcji banku.*
- 3.2.5. W okresie poprzedzającym podjęcie przez KNB uchwały zezwalającej na nabycie akcji Invest-Banku S.A. przez podmioty zależne od Zygmunta Solorza-Żaka, przy jego udziale i w obecności Piotra Bykowskiego, odbył się szereg spotkań z Ewą Śleszyńską-Charewicz – Generalnym Inspektorem Nadzoru Bankowego. Podczas tych spotkań pracownicy GINB przedstawili sytuację ekonomiczną i finansową Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A., a także zapoznali strony z wynikami inspekcji przeprowadzonej w obu Bankach przez zespoły terenowe GINB.
- 3.2.6. W dniu 11 czerwca 1999 roku w Kamińsku k. Poznania, w ośrodku należącym do Invest-Banku S.A., odbyło się spotkanie kierownictw „Grupy Invest” z „Grupą Polsat”, któremu współprzewodniczyli Piotr Bykowski i Zygmunt Solorz-Żak. Podczas narady przedstawiono i omówiono następujące zagadnienia:
- 3.2.6.1. plan rozwoju Invest-Banku S.A. po połączeniu z Bankiem Staropolskim S.A., które miało być zrealizowane wg stanu księgowego na dzień 30 czerwca 1999 roku oraz strategię działań Invest-Banku S.A. w zakresie kontaktu z klientem zarówno po stronie depozytowej jak i po stronie kredytowej, w tym udział PTS

- i Invest-Kredyt sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, pośredniczącej w kredytowaniu artykułów gospodarstwa domowego, należącej w 100% do Invest-Banku S.A.;
- 3.2.6.2. system komunikowania się z klientem w nowym układzie kapitałowym, po sfinalizowaniu przystąpienia „Grupy Polsat” do Invest-Banku S.A., w tym współpraca Klubu Polsat z Invest-Clubem (wspólna loteria, Telebank, ubezpieczenie na życie sprzedawane w sieci Invest-Banku S.A. na zlecenie Polisy-Życie S.A.);
- 3.2.6.3 udział kapitałowy, organizacyjny i merytoryczny Invest-Banku S.A. w Funduszu Emerytalnym Polsat S.A. (wspólna kampania marketingowa, dotarcie z ofertą sprzedaży „jednostek uczestnictwa” do klientów Invest-Banku S.A. i widzów telewizji Polsat);
- 3.2.6.4. aktywność Invest-Banku S.A. na Ukrainie i Mołdawii w kontekście uruchomienia powszechnego systemu oszczędnościowo-kredytowego przy udziale Invest-Banku Ukraina S.A. z siedzibą w Charkowie i AKIB OGUZBANKU S.A. z siedzibą w Kiszyniowie;
- 3.2.6.5. plan ekonomiczno-finansowy „Grupy Invest” z uwzględnieniem aktywności w Polsce, na Ukrainie i w Mołdawii, w tym prezentacja skumulowanego wyniku założonego na lata 1999-2010, struktura właścicielska, schemat obiegu finansowego i jego modyfikacja po połączeniu Invest-Banku S.A. z Bankiem Staropolskim S.A.;
- 3.2.6.6. efekt ekonomiczny dla „Grupy Polsat” i „Grupy Invest”, w tym podział zysku i wprowadzenie akcji Invest-Banku S.A. – po połączeniu z Bankiem Staropolskim S.A. na Giełdę Papierów Wartościowych.
- 3.2.7. W dniu 19 sierpnia 1999 roku prezes Zarządu Telewizji Polsat S.A. skierował pismo do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, w którym stwierdził m.in., że:
- 3.2.7.1. w nawiązaniu do rozpoczętego procesu obejmowania kapitału w Invest-Banku S.A. strategicznym zamiarem „Grupy Polsat” jest stworzenie silnej, stabilnej organizacji bankowej, opartej o Invest-Bank S.A. i Bank Staropolski S.A. z dominującym udziałem „Grupy Polsat”;
- 3.2.7.2. dla zrealizowania powyższego celu „Grupa Polsat” rozpoczęła prace nad przygotowaniem programu rozwoju, który miał obejmować aktywność finansową na rynku polskim, ukraińskim i mołdawskim;
- 3.2.7.3. projektowany układ holdingowy pozwolić miał na realizację celów zawartych w umowach pomiędzy akcjonariuszami a w szczególności na szybkie wprowadzenie Invest-Banku S.A. na Warszawską Giełdę Papierów Wartościowych.

Dowód XVIII: Pismo Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego – Narodowy Bank Polski z dnia 19 sierpnia 1999 r., L.dz.144/99.

- 3.2.8. W dniu 10 września 1999 roku prezes Zarządu Telewizji Polsat S.A. skierował pismo do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, w którym nawiązując do przeprowadzonej w dniu 6 września 1999 r. rozmowy z udziałem Zygmunta Solorza-Żaka dotyczącej Banku Staropolskiego S.A. oraz Invest-Banku S.A., zwró-

cił się on z prośbą o przesunięcie terminu przedłożenia programu naprawczego dla Banku Staropolskiego S.A. do dnia 15 listopada 1999 r. Podkreślił, że zgoda ta umożliwi Telewizji Polsat aktywne włączenie się w proces przygotowania powyższego programu i zaproponowanie takich rozwiązań, które pozwolą na pozyskanie niezbędnych kapitałów i doprowadzą do eliminacji istniejących czynników ryzyka oraz, że obecnie opracowywana modyfikacja tego programu uwzględni zaangażowanie kapitałów Telewizji Polsat w przygotowywany holding bankowy. Zaakcentował również, że program ten jest realizowany z udziałem przedstawicieli Telewizji Polsat co oznacza, że będzie posiadał poparcie Zarządu Telewizji Polsat S.A.

Dowód XIX: Pismo Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego – Narodowy Bank Polski z dnia 10 września 1999 r., L.dz. 147/99.

- 3.2.9. W dniu 30 listopada 1999 roku prezes Zarządu Telewizji Polsat S.A. skierował do Ewy Śleszyńskiej-Charewicz – Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, pismo z dopiskiem „ŚCIŚLE POUFNE”, w którym stwierdził, że mimo prowadzonych prac nowopowołanego zarządu, do dnia dzisiejszego (tj. 30 listopada 1999 r.) w Banku Staropolskim S.A. nie można było zakończyć rozliczenia tzw. „Systemu Auto-Kredyt Polska” i zidentyfikować sposobu rozdysponowania środków Banku, przekazanych do KIB-Banku na Ukrainie. Stwierdzono również, że w tej sytuacji nie widać możliwości objęcia akcji Banku Staropolskiego S.A. oraz dalszego dokapitalizowania Invest-Banku S.A., a także, że decyzje o kontynuowaniu inwestycji w grupie Invest-Banku S.A. podjęte zostaną po zakończeniu rozliczania systemu oraz po przeprowadzeniu niezależnego audytu, zarówno w Banku Staropolskim S.A. jak i w Invest-Banku S.A.

Dowód XX: Pismo Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 30 listopada 1999 r.

- 3.2.10. W dniu 11 stycznia 2000 r. odbyło się spotkanie kierownictwa „Grupy Polsat” z Przewodniczącym Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A., przy udziale posła na Sejm RP, na którym strony uzgodniły m.in., że wyrażają zgodę zarówno na wprowadzenie do Invest-Banku S.A. amerykańskiego inwestora na zaproponowanych przez niego warunkach, jak i połączenie obu Banków. Zygmunt Solorz-Żak przekazał tego samego dnia powyższą informację osobiście Generalnemu Inspektorowi Nadzoru Bankowego.

3.3. Fundusz Templeton, jako potencjalny inwestor Banku Staropolskiego S.A.

- 3.3.1. Biorąc pod uwagę nieterminowe wywiązywanie się z zawartego w dniu 10 listopada 1998 roku przez „Grupę Polsat” „Porozumienia”, w zakresie dokapitalizowania Invest-Banku S.A. oraz jego połączenie z Bankiem Staropolskim S.A., zlecono firmie konsultingowej – Grupa Doradztwa Strategicznego sp. z o.o. w Warszawie – znalezienie kolejnego inwestora.

W dniu 15 sierpnia 1999 r. podpisana została umowa pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A. a Grupą Doradztwa Strategicznego sp. z o.o. w Warszawie (dalej określanej również jako GDS), mającą za przedmiot m.in. pozyskanie inwestora dla Banku. W ramach tej umowy GDS, pismem z dnia 21 września 1999 r., poinformowała Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku – Piotra Bykowskiego o tym, że jednym z potencjalnych inwestorów jest amerykański Fundusz Templeton, reprezentowany w Polsce przez spółkę TDA Capital Partners. W piśmie tym odnotowano m.in. fakt zarządzania przez Fundusz aktywami o wartości przekraczającej 230 miliardów dolarów amerykańskich.

Dowód XXI: Umowa zawarta w dniu 15 sierpnia 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A. a Grupą Doradztwa Strategicznego Sp. z o.o.

Dowód XXII: Pismo Grupy Doradztwa Strategicznego Sp. z o.o. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 21 września 1999 r.

- 3.3.2. W okresie wrzesień-grudzień 1999 r., spółka TDA Capital Partners przeprowadziła kompleksowe badanie (due diligence) w Banku Staropolskim S.A. Na tej podstawie kierownictwo Funduszu Templeton podjęło w grudniu 1999 r. decyzję o kapitałowym zaangażowaniu się w zakup akcji Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A., a także wyraziło zgodę na połączenie obu banków, zakładając uzyskanie w ten sposób 33% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Invest-Banku S.A. i planując przeprowadzenie tej transakcji w pierwszej połowie 2000 r. Łącznie Fundusz Templeton miał zainwestować w proces restrukturyzacji Invest Banku S.A. oraz Banku Staropolskiego S.A. kwotę 199 milionów złotych, o czym Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. poinformował pisemnie w dniu 3 stycznia 2000 r. Komisję Nadzoru Bankowego.

Dowód XXIII: Pismo Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. do Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 3 stycznia 2000 r., L.dz. RB/2/2000.

- 3.3.3. W dniu 3 grudnia 1999 roku w Radomiu w siedzibie firmy należącej do Heronima Ruty – wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A., pełniącego tę funkcję z ramienia „Grupy Polsat” – doszło do spotkania z kierownictwem amerykańskiego funduszu inwestycyjnego Templeton, reprezentowanego

w Polsce przez TDA Capital Partners, a zarządzanego przez Przemysława Krycha i Arkadiusza Dziedzica, w obecności Piotra Bykowskiego. Na spotkaniu tym omówiono zasady i sposób przystąpienia do Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A. funduszu Templeton, a także zaakceptowano projekt przeprowadzenia tej transakcji według scenariusza strony amerykańskiej. Dokument ten pod tytułem „Bank Staropolski S.A. w Poznaniu Invest-Bank S.A. – propozycja przeprowadzenia transakcji TDA Capital Partners, Warszawa, grudzień 1999 r.” obejmuje: 1) sytuację finansową Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu (BSP), 2) sanację Banku, 3) bilans BSP i Invest-Banku S.A. (2000 E), 4) propozycję TDA, 5) strukturę transakcji, 6) wykorzystanie sanacji Banku, 7) potencjalne korzyści z inwestycji wraz z załącznikami.

Powyższy dokument wraz z przedstawionymi załącznikami i analizami ekonomicznymi został zaakceptowany przez „Grupę Polsat” i uzgodniono mechanizm jego wdrożenia, ustalając przy tym wstępny projekt trójstronnego porozumienia, które miało być podpisane do końca grudnia 1999 r.

Dowód XXIV: Bank Staropolski S.A. w Poznaniu Invest-Bank S.A. – propozycja przeprowadzenia transakcji TDA Capital Partners, Warszawa, grudzień 1999 r.

- 3.3.4. W dniu 5 grudnia 1999 roku prezes Rady Nadzorczej Invest-Banku S.A., a zarazem przewodniczący Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A., zobowiązał zarządy obu banków do zaopiniowania propozycji inwestycyjnej amerykańskiego funduszu Templeton.
- 3.3.5. W dniu 11 grudnia 1999 roku zarząd Invest-Banku S.A. przedstawił swoje stanowisko w notatce pt. „Uwagi do materiału TDA Capital Partners”, w której stwierdzono, że przedstawiony materiał charakteryzuje się prawidłową metodologią wykonanych obliczeń i symulacji, a także że szacunki TDA mieszczą się w wielkościach przyjętych w programie naprawczym. Wskazano, że wyniki netto Invest-Banku S.A. szacowane są na ostrożnym poziomie i w początkowym okresie (2000-2002) stanowią od 75-95% wyników netto programu naprawczego, a w latach kolejnych wynoszą nawet poniżej 50% zysku prognozowanego w tym programie. Oznacza to, że przewidywana dynamika wzrostu obrotów, zysku oraz udział Invest-Banku S.A. w systemie bankowym mogą zostać w pełni zrealizowane przez Bank. Dokumentem tym Invest-Bank S.A. zaakceptował warunki ekonomiczno-finansowe na jakich miało nastąpić połączenie Invest-Banku S.A. z Bankiem Staropolskim S.A., a także wprowadzenie kolejnego inwestora – fundusz Templeton – i dokapitalizowanie połączonych banków kwotą 199 mln złotych.
- 3.3.6. W dniu 28 grudnia 1999 roku, w odpowiedzi na polecenie przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 5 grudnia, Zarząd tego Banku przedstawił swoje stanowisko, w którym zaaprobował i uznał za celowe z punktu widzenia interesu Banku włączenie nowego amerykańskiego inwestora na warunkach określonych w dokumencie pt. „Bank Staropolski S.A. w Poznaniu Invest-Bank

S.A. – propozycja przeprowadzenia transakcji TDA Capital Partners, Warszawa, grudzień 1999 r.”

- 3.3.7. W dniu 3 stycznia 2000 r. przewodniczący Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. skierował pismo do Przewodniczącej KNB, w którym poinformował, że sfinalizowane zostały prace mające na celu pozyskanie dodatkowego inwestora dla Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A., którym ma być Fundusz Inwestycyjny Templeton, reprezentowany w Polsce przez TDA Capital Partners oraz, że zespół wydelegowany przez w/w fundusz, dokonał przeglądu aktualnej sytuacji finansowej obu banków. Na tej podstawie opracował plan ekonomiczny i przygotował projekt porozumienia, który zakładał między innymi przejęcie przez Invest-Bank S.A. aktywów i pasywów Banku Staropolskiego S.A. oraz inwestycję kapitałową przez TDA w kwocie 199 mln zł. w pierwszym kwartale 2000 roku. Jednocześnie wskazano, że zgodnym celem każdej ze stron jest zbudowanie strategicznego biznes planu, w ramach którego zostanie stworzona zaawansowana technologicznie i efektywna kosztowo (pod względem marż operacyjnych i zysków na akcje) grupa bankowa, działająca głównie w sektorze usług detalicznych. Poinformowano również, że założenia tego programu zostały zaopiniowane pozytywnie przez zarząd Invest-Banku S.A. oraz Banku Staropolskiego S.A. i będą w najbliższym czasie zaprezentowane na posiedzeniach Rad Nadzorczych, a także, że projekt umowy z TDA Capital Partners z założeniami ekonomicznymi został przekazany do Polsatu i po jej podpisaniu kopia zostanie dostarczona do GINB.
- 3.3.8. W dniu 6 stycznia 2000 r. GINB zwrócił się do Dyrektora Biura Licencji Bankowych o uzyskanie z wywiadowni gospodarczej informacji na temat firmy TDA Capital Partners.

Dowód XXV: Pismo Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do Dyrektora Biura Licencji Bankowych z dnia 6 stycznia 2000 r. 1999 r., NB/BASB/V/6/00.

- 3.3.9. W dniu 11 stycznia 2000 r. w imieniu „Grupy Polsat”, Zygmunt Solorz-Żak, podczas spotkania z Generalnym Inspektorem Nadzoru Bankowego, wyraził zgodę na dokapitalizowanie obu Banków przez Fundusz Templeton. Była to ostatnia z czynności nie ukończonego ostatecznie procesu pozyskania przez władze Banku Staropolskiego S.A. nowego inwestora.

3.4. Zmiany personalne w składzie organów Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu

- 3.4.1. W piśmie z dnia 20 września 1999 r. (skierowanym do ówczesnego Zarządu Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu) Przewodniczący Komisji Nadzoru Bankowego, nawiązując do negocjacji prowadzonych z przedstawicielem „Grupy Polsat” (Inwestor), zażądał dokonania do 24 września 1999 r. zmian w składzie Zarządu Banku Staropolskiego S.A. Z treści pisma Przewodniczącego KNB, w kontekście stanowiska inwestora – „Grupa Polsat” – z dnia 24 września 1999 r. wynikało, że KNB oczekiwała mianowania na członków zarządu Banku Staropolskiego S.A. osób związanych z „Grupą Polsat”, przy jednoczesnym odwołaniu osób dotychczas pełniących funkcje członków zarządu. Wspomniany kontekst wynikał jednoznacznie z pisma, jakie prezes Telewizji Polsat S.A. – Aleksander Myszka – przekazał w dniu 20 sierpnia 1999 r. do Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego. Zadeklarował tam, że zamiarem „Grupy Polsat” jest stworzenie organizacji bankowej opartej na Invest- Banku S.A. i Banku Staropolskim S.A., z dominującym udziałem Telewizji Polsat S.A., a dla realizacji tego zamiaru przygotowywany jest program rozwoju, który będzie obejmował aktywność finansową na rynku polskim, ukraińskim i mołdawskim. Z dalszej części pisma wynikało nadto, że zamiarem inwestora jest stworzenie holdingu bankowego, który m.in. pozwoli na zlikwidowanie bezpośrednich zagrożeń dla Banku Staropolskiego S.A.

Kierownictwo „Grupy Invest” przystało na żądania KNB i „Grupy Polsat” dotyczące zmian personalnych w Banku Staropolskim S.A., mając na uwadze zrealizowanie strategicznego celu, jakim było dokapitalizowanie Invest-Banku S.A., a następnie przyłączenie do niego Banku Staropolskiego S.A. i rozwinięcie aktywności na rynkach wschodnich, w tym na Ukrainie – w oparciu o Invest-Bank Ukraina S.A. (dawny KIB Bank) oraz w Mołdawii – w oparciu o AKIB OGUZBANK S.A.

- 3.4.2. Należy podkreślić, że ani w dacie zgłoszenia przez KNB żądania zmiany w składzie Zarządu Banku, ani też później, „Grupa Polsat” nie była akcjonariuszem Banku Staropolskiego S.A. (a jedynie Invest-Banku S.A.), a przekazane władztwo nad Bankiem Staropolskim S.A. zostało wymuszone stanowiskiem KNB i rekomendacją „Grupy Polsat”. Dotychczasowi akcjonariusze zaakceptowali to ze względu na wdrożony już proces połączenia Invest-Banku S.A. z Bankiem Staropolskim S.A. i wolę jak najszybszego jego sfinalizowania. Jednocześnie, w powołanym piśmie z dnia 20 września 1999 r., KNB wyraziła oczekiwanie dokonania zmian personalnych nie tylko w Zarządzie, ale również w Radzie Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A., żądając w trybie pilnym zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadze-

nia Akcjonariuszy Banku i podjęcia stosownych uchwał – w tym wprowadzenia do Rady Nadzorczej przedstawicieli „Grupy Polsat”.

Dowód XXVI: Pismo Komisji Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 20 września 1999 r., NB/BASB/V/325/99.

Dowód XXVII: Pismo Telewizji Polsat S.A. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24 września 1999 r.

- 3.4.3. Wobec stanowiska Przewodniczącego KNB oraz żądania potencjalnego inwestora („Grupy Polsat”), w dniu 24 września 1999 r., w trakcie posiedzenia Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, dokonano zmiany składu Zarządu Banku odwołując cały dotychczasowy Zarząd, by w następstwie powołać do niego osoby wyłącznie rekomendowane przez Zarząd Telewizji Polsat S.A., to jest: Stefana Cieślę (na stanowisko Prezesa Zarządu), Piotra Masiukiewicza (na stanowisko Wiceprezesa Zarządu), Stanisława Mackiewicza (na stanowisko Wiceprezesa Zarządu). Powołanie nowych członków Zarządu Banku nastąpiło z dniem 28 września 1999 r., natomiast kadencja ustępującego Zarządu zakończyła się dwa dni później, to jest z dniem 30 września 1999 r.

Wykonując kolejne zalecenie Komisji Nadzoru Bankowego, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, uchwałą Nr 140 z dnia 12 października 1999 roku, odwołało czterech przedstawicieli („Grupy Invest”) z 5-osobowej Rady Nadzorczej Banku, powołując czterech reprezentantów „Grupy Polsat”, w tym Heronima Rutę jako wiceprzewodniczącego Rady, Jacka Buchacza jako członka Rady, Józefa Birkę jako członka Rady oraz Mirosława Błaszczyka – także jako członka Rady. Jedynym reprezentantem „Grupy Invest” w Radzie Nadzorczej pozostał jej Przewodniczący – Piotr Bykowski.

Dowód XXVIII: Uchwała nr 317 Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24 września 1999 r. w sprawie zmian w składzie Zarządu Banku.

Dowód XXIX: Uchwała nr 140 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu z dnia 12 października 1999 r. w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej.

3.5. Likwidacja lokat międzybankowych w AKIB OGUZBANKU S.A. w Mołdawii

- 3.5.1. Po przeprowadzeniu stosownego rozpoznania i w porozumieniu z grupą ekspertów, w dniu 28 września 1999 r., ustępujący Zarząd Banku Staropolskiego S.A. wezwał dłużnika – AKIB OGUZBANK S.A. – do dokonania zwrotu międzybankowych lokat systemowych do dnia 30 września 1999 r., informując, że w przeciwnym razie dokona przejęcia na poczet ich spłaty istniejących zabezpieczeń.

Dowód XXX: Pismo Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Zarządu AKIB OGUZBANK S.A. w Komrat z dnia 28 września 1999 r.

Wobec niewywiązania się przez AKIB OGUZBANK S.A. ze swoich zobowiązań, w dniu 1 października 1999 r. doszło do likwidacji lokat międzybankowych Banku Staropolskiego S.A. w AKIB OGUZBANK S.A. (którymi finansowany był wieloletni program inwestycyjny „System Auto-Kredyt Polska”). Z tą chwilą, na podstawie umów przewłaszczenia, Bank Staropolski S.A. stał się definitywnym właścicielem następujących składników majątkowych, zabezpieczających spłatę lokat międzybankowych:

- 3.5.1.1. akcji Invest-Banku S.A. w ilości 1.021.349 sztuk (68,8 % kapitału akcyjnego tego Banku), których łączna wartość pomiędzy stronami została ustalona na kwotę 255.337.250,00 zł.;
- 3.5.1.2. udziałów w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. w ilości 6.316 sztuk o wartości 31.580.000,00 zł.;
- 3.5.1.3. wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina sp. z o.o., wniesionych przez Auto-Kredyt Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu, o wartości 365.822.614,01 zł.;
- 3.5.1.4. prawa majątkowego w zakresie „know-how” System Invest-Kredyt Ukraina i związanego z nimi prawa do znaków towarowych o łącznej wartości 582.949.456,55 zł.
- 3.5.2. **Tym samym, z tytułu zwolnienia AKIB OGUZBANK S.A. z długu o wartości ogółem 538.553.652,57 zł., Bank Staropolski S.A. przejął zabezpieczenia, których wartość (zgodnie z dokonanymi wycenami) wynosiła 1.235.689.320,56 zł.**

Wartości przewłaszczonego składników majątkowych zostały ustalone na podstawie wcześniej sporządzonych wycen:

3.5.2.1. wartość akcji Invest-Banku S.A. została ustalona na podstawie:

- a) „Wyceny wartości akcji Invest-Banku S.A.” opracowanej przez Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej sp. z o.o. w Poznaniu, pod kier. prof. dr hab. Tomasza Rynarzewskiego i mgr Dariusza Kapitana (Poznań, marzec 1997 r.), w której wartość dochodowa Invest-Banku S.A. została wyceniona na kwotę od 290.832,07 tys. zł. do 367.635,93 tys. zł., wartość jednej akcji Invest-Banku S.A. oszacowano w przedziale od 868,15 zł. do 1.097,42 zł., zatem średnia wartość jednej akcji wynosiła co najmniej 900 zł.;
- b) „Wyceny Banku – Invest-Bank S.A.” opracowanej przez prof. dr hab. Mieczysława Gulcza oraz dr Mariana Brzezińskiego – pracowników Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu (Poznań, marzec 1997 r.), w której wartość Invest-Banku S.A. została wyceniona na 325.407 tys. zł.;

3.5.2.2. wartość udziałów w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, została ustalona na podstawie „Ekspertyzy dla Zarządu Banku Staropolskiego S.A. dotyczącej wyceny księgowej majątku firmy Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o.” sporządzonej przez Centrum Biegłych Rewidentów sp. z o.o. wg bilansu na dzień 31.07.1999 r. (Poznań, 30 września 1999 r.), na kwotę 31.580.000,00 zł.;

3.5.2.3. wartość wierzytelności z tytułu dopłat do Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, została ustalona na podstawie „Ekspertyzy dla Zarządu Banku Staropolskiego S.A. dotyczącej wyceny księgowej majątku firmy Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o.” sporządzonej przez Centrum Biegłych Rewidentów sp. z o.o. wg bilansu na dzień 31.07.1999 r. (Poznań, 30 września 1999 r.) na kwotę 489.310.421,42 zł. zapisaną jako kapitał zapasowy;

3.5.2.4. wartość know-how „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” została przyjęta jako średnia z wycen w kwocie 139.347,750 USD i wyliczona na podstawie:

- a) „Wyceny wartości niematerialnych i prawnych know-how Systemu Invest-Kredyt Ukraina” (Poznań, wrzesień 1999 r.), opracowanej przez zespół ekspertów w składzie: mgr inż. Mieczysław Dolata biegły – rewident nr 668/2813, biegły Sądu Okręgowego w Poznaniu A0151/86/97; dr Marian Brzeziński – pracownik Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu; mgr Iwona Niziołek – Rego Consulting w Poznaniu. Wynosiła ona od 106.271,6 tys. USD do 141.695,5 tys. USD;
- b) „Oceny efektywności ekonomicznej systemu Invest-Kredyt Ukraina” sporządzonej przez Esprit Consulting (Warszawa, sierpień 1999 r.) – kwota łączna 136.966.480 USD;

- c) „Systemu sprzedaży ratalnej Invest-Kredyt Ukraina”, opracowanego przez Esprit Consulting (wersja finalna – Warszawa, lipiec 1999 r.) – kwota łączna 136.966.480 USD.

Dowód XXXI: Wycena wartości akcji „Invest-Bank S.A.” opracowana przez Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej Sp. z o.o. w Poznaniu, pod kierunkiem prof. dr hab. Tomasza Rynarzewskiego i mgr Dariusza Kapitana (Poznań, marzec 1997 r.).

Dowód XXXII: Wycena Banku – „Invest-Bank” S.A. opracowana przez prof. dr hab. Mieczysława Gulcza oraz dr Mariana Brzezińskiego – pracowników Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu (Poznań, marzec 1997 r.)

Dowód XXXIII: Ekspertyza dla Zarządu Banku Staropolskiego S.A. dotycząca wyceny księgowej majątku firmy Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina Sp. z o.o. opracowana przez Centrum Biegłych Rewidentów Sp. z o.o. (Poznań, 30 września 1999 r.).

Dowód XXXIV: Wycena wartości niematerialnych i prawnych know-how Sytemu Invest-Kredyt Ukraina opracowana przez zespół ekspertów w składzie mgr inż. Mieczysław Dolata, biegły rewident nr 668/2813 (biegły Sądu Okręgowego w Poznaniu A0151/86/97), dr Marian Brzeziński – pracownik Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu, mgr Iwona Niziołek – Rego Consulting w Poznaniu (Poznań, wrzesień 1999 r.).

Dowód XXXV: Ocena efektywności ekonomicznej systemu „Invest-Kredyt” Ukraina sporządzona przez Esprit Consulting (Warszawa, sierpień 1999 r.).

Dowód XXXVI: System sprzedaży ratalnej „Invest-Kredyt” Ukraina sporządzony przez Esprit Consulting (wersja finalna – Warszawa, lipiec 1999 r.).

- 3.5.3. Proces zamiany aktywów Banku Staropolskiego S.A. z lokat międzybankowych na składniki majątkowe powstałe z tych lokat – dokonany 30 września / 1 października 1999 roku – został zweryfikowany poprzez audyt celowościowy i audyt prawny jeszcze przed dokonaniem tej transakcji przez władze Banku Staropolskiego S.A. Opinię w sprawie celowości i merytorycznej zasadności sięgnięcia przez Bank do zabezpieczeń, asekurujących jego podstawowe aktywa, wykonał w dniu 20 września 1999 roku prof. dr hab. Alfred Janc – Kierownik Katedry Bankowości Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, stwierdzając m.in., że:

„Podejmowane przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. działania zmierzające do stworzenia systemowych zabezpieczeń asekurujących podstawowe aktywa Banku zasługują na aprobatę, nie tylko z punktu widzenia ich merytorycznej poprawności i nowatorskich rozwiązań mieszczących się w standardach bezpieczeństwa przyjmowanych w tej działalności, lecz przede wszystkim jako działania zapewniające Bankowi dalszy rozwój”.

Audyt prawny przeprowadzenia transakcji zamiany aktywów Banku Staropolskiego S.A. został sporządzony przez Kancelarię Prawniczą Domański, Szubielska i Wspólnicy. We wnioskach opinii prawnej z dnia 29 września 1999 roku w sprawie zasad rozliczeń w „Systemie Auto Kredyt Polska” stwierdzono m.in., że:

„Analiza działań Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z punktu widzenia zgodności z prawem przyjętych rozwiązań, mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa prawnego – ekonomicznego Banku Staropolskiego S.A., pozwala na stwierdzenie, że przyjęto rozwiązania wewnętrznie spójne, prawnie wiążące i zgodne z obowiązującymi przepisami”.

Dowód XXXVII: Opinia w sprawie celowości i merytorycznej zasadności sięgnięcia przez bank do zabezpieczeń asekurujących jego podstawowe aktywa opracowana przez Prof. dr hab. Alfreda Janc (Puszczykowo, 20 września 1999 r.).

Dowód XXXVIII: Opinia prawna dla Banku Staropolskiego S.A. w sprawie zasad rozliczeń w Systemie Auto-Kredyt Polska sporządzona przez Kancelarię Prawniczą Domański, Szubielska i Wspólnicy spółka komandytowa (Warszawa, 29 września 1999 r.).

- 3.5.4. Zarząd Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, uchwałą z dnia 26 października 1999 r. stwierdził, że w związku z wygaśnięciem terminu lokat złożonych przez Bank Staropolski S.A. w AKIB OGUZBANK S.A. i niezwróceniem tych lokat do Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu – Bank stał się definitywnie właścicielem:
- 3.5.4.1. akcji Invest-Banku S.A. w ilości 1.021.349 sztuk – bez wskazania w uchwale ich wartości;
 - 3.5.4.2. udziałów w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. – o wartości nominalnej 31.580.000,00 zł.;
 - 3.5.4.3. wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału tego Funduszu – o wartości 106.896.220,26 USD.

3.6. Brak odzwierciedlenia realizacji umów przewłaszczenia na zabezpieczenie w „bilansie” Banku

- 3.6.1. Niezgodnie z zasadami księgowości obowiązującymi banki oraz wbrew postanowieniom własnej uchwały – Zarząd Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu (w skład którego wchodził wyłącznie członekowie rekomendowani przez „Grupę Polsat”) – wprowadził do bilansu sporządzonego na dzień 31 października 1999 r. jedynie akcje Invest-Bank S.A. i to o zaniżonej, gdyż niezgodnej z warunkami określonymi w umowie przewłaszczenia wartości – 118.476.484 zł. Pozostałe składniki majątkowe, o łącznej wartości 493.546.635,47 zł., których nabycie przez Bank zostało stwierdzone w uchwale Zarządu z dnia 26 października 1999 r. – to jest udziały w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. oraz wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału wniesionych przez Auto-Kredyt Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu do Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina sp. z o.o. – nie zosta-

ły wprowadzone do bilansu Banku, lecz wykazane w zestawieniu „Pozycje pozabilansowe” wg stanu na dzień 31.10.1999 r. (pkt II 2 b – zobowiązania gwarancyjne). Prawa majątkowe w zakresie know-how „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” i związane z nimi prawa do znaków towarowych (określone w dokonanych wycenach na wartość od 106.271,6 tys. USD do 141.695,5 tys. USD), w żaden sposób nie zostały ujęte w bilansie Banku. Nie wykazano ich też na pozycjach pozabilansowych.

Zamiast tego w „bilansach” sporządzanych przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. (w skład którego wchodził wyłącznie członekowie rekomendowani przez „Grupę Polsat”) od października do grudnia 1999 r. wśród aktywów, jako „należności od sektora finansowego”, zamieszczane były nieistniejące lokaty w AKIB OGUZBANKU S.A., na które utworzono rezerwę celową w wysokości 100 %, co powodowało, że ich wartość bilansowa była równa zeru. **Tego typu działania pozbawione były jakichkolwiek podstaw prawnych, ponieważ lokaty międzybankowe w AKIB OGUZBANKU S.A., począwszy od dnia 1 października 1999 r. nie istniały, a ich miejsce zajęły aktywa bilansowe dotychczas, tj. do 30 września 1999 r., prawidłowo zaewidencjonowane na pozycjach pozabilansowych jako aktywa warunkowe.**

- 3.6.2. Postępowanie Zarządu Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) doprowadziło do sytuacji, w której zamiast wierzytelności wynikającej z lokat międzybankowych w łącznej sumie 538.553.652,57 zł., do bilansu Banku Staropolskiego S.A. wprowadzone zostało jedynie 118.476.484 zł. Oznacza to – przy uwzględnieniu okoliczności, że na Banku Staropolskim S.A. ciążył obowiązek zaewidencjonowania po stronie aktywów wartości co najmniej odpowiadającej wartości długu – że Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) niezasadnie i wbrew ustawowym regulacjom pominął – w dokumentach, które nazwał „bilansami” sporządzonymi na: 31 października 1999 r., 30 listopada 1999 r., i 31 grudnia 1999 r. – kwotę w wysokości co najmniej 420.077.168, 57 zł. Skalę tej nieprawidłowości obrazuje fakt, że w rzekomym bilansie z 31 października 1999 r. wykazana wartość aktywów wynosiła 424.150.117,16 zł., a powinna wynosić 844.227.285, 16 zł. Słowem, miała być niemal o 100% wyższa.

Dokonane przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) manipulacje bilansowe diametralnie zmieniły obraz sytuacji finansowej banku przedstawiany w sporządzanych okresowo (w każdym miesiącu) bilansach przesyłanych do GINB – aktywa banku zostały radykalnie zmniejszone co najmniej o kwotę 420.077.168, 57 zł. Oczywiste manipulacje były wyraźnie widoczne podczas porównania zapisów bilansowych do końca września 1999 r. i na koniec października, listopada i grudnia 1999 r. – nagle z bilansu „zniknęła” połowa aktywów.

Dowód XXXIX: Uchwała Nr 64 Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 26 października 1999 roku w sprawie przejęcia zabezpieczeń.

Dowód XL: „Bilans” oraz „Pozycje pozabilansowe sporządzone na dzień 31.10.1999 r.” Banku Staropolskiego S.A.

Dowód XLI: „Bilans” oraz „Pozycje pozabilansowe wg stanu na dzień 30.11.1999 r.” Banku Staropolskiego S.A.

Dowód XLII: Zestawienie bilansów Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu w okresie styczeń-grudzień 1999 r.

- 3.6.3. Dokumenty, nazwane „bilansami” Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu na: 31 października 1999 r., 30 listopada 1999 r. i 31 grudnia 1999 r., zostały sporządzone niezgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 1994 r., Nr 121, poz. 591 ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości) i w sprzeczności z uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego Nr 1/98 z 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej (Dz.Urz. NBP z 1998 r., Nr 14, poz. 27). Zafałszowanie dotyczyło wszystkich składników majątkowych przejętych przez Bank z tytułu rozwiązania umowy z AKIB OGUZBANKIEM S.A. i polegało na tym, że część składników przejęto wg niewłaściwej wartości, a pozostałych w ogóle nie wprowadzono. Akcje Invest-Banku S.A. wprowadzono do bilansu po zaniżonej wartości (zamiast kwoty 255.337.250 zł. zapisano kwotę 118.476.484 zł.), dodatkowo zaniżonych wartości akcji w żaden sposób nie uzasadniono.

Co więcej, z momentem przejęcia na własność przedmiotu zabezpieczeń i zwolnienia dłużnika z zobowiązań, powstał ustawowy obowiązek zaewidencjonowania po stronie aktywów przejętego majątku w postaci udziałów w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. oraz wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału tego Funduszu, o wartości odpowiadającej co najmniej wartości zaciągniętego długu – utrzymywanie tych aktywów na pozycjach pozabilansowych nie znalazło żadnego merytorycznego uzasadnienia, albowiem w wyniku realizacji umów przewłaszczenia stały się one po prostu aktywami bilansowymi.

Nieujęcie przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A., („Grupa Polsat”) w aktywach bilansowych za miesiące październik, listopad i grudzień 1999 r. wskazanych wyżej składników majątkowych (o wartości ustalonej w umowach zabezpieczających na 1.235.689.320,56 zł. a przez ekspertów oszacowanej na jeszcze większe wartości) zrodziło oczywiste zafałszowanie obrazu stanu majątkowo – finansowego Banku Staropolskiego S.A. W „bilansie” na dzień 31 października 1999 r. wykazano niedobór aktywów w kwocie 527.568.280 zł. Przez tę oczywistą manipulację, ocenioną później przez biegłego rewidenta jako działalność przestępcza, doprowadzono celowo do rzekomego niedoboru aktywów, co sprawiło, że „bilans” wskazywał zatem, że w ciągu jednego miesiąca z jego zapisów „zniknęła” połowa aktywów.

Dowód XLIII: Opinia dla Monaco Capital Partners w sprawie uznania bilansu banku za prawdziwy jeżeli nie ujęto w aktywach tego bilansu przewłaszczonego majątku, sporządzona przez Bożenę Lisiecką-Zajac, biegłego rewidenta: nr leg. 2256 (Warszawa, 3 stycznia 2008 r.).

Warto zwrócić uwagę, że Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) dysponował w momencie sporządzania bilansu na dzień 31 października 1999 r. i na kolejne miesiące wycenami wszystkich składników majątkowych, zabezpieczających lokaty międzybankowe i w żaden sposób ich nie zakwestionował.

3.7. Badanie sprawozdania finansowego banku przez firmę audytorską Deloitte & Touche

- 3.7.1. Pismem z dnia 29 września 1999 r. Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego, stwierdzając pogorszenie jakości aktywów Banku Staropolskiego S.A., w związku z przeniesieniem lokat z ukraińskiego KIB-Banku do AKIB OGUZBANK S.A. w Mołdawii (co nastąpiło 30 czerwca 1999 r.), zobligował Zarząd Banku Staropolskiego S.A. do zlecenia zbadania bilansu Banku na dzień 30 września 1999 r. niezależnej firmie audytorskiej „o uznanej międzynarodowej renomie, wskazanej przez Komisję”.

Dowód XLIV: Pismo Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 29 września 1999 r., NB/BASB/V/342/99.

- 3.7.2. W dniu 18 listopada 1999 r. Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego poinformował Zarząd Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu o wyborze przez GINB firmy audytorskiej Deloitte & Touche do wykonania badania sprawozdania finansowego Banku sporządzonego na dzień 31 października 1999 r. W dniu 24 listopada 1999 r. Zarząd Banku („Grupa Polsat”) przekazał przedstawicielom firmy audytorskiej część materiałów potrzebnych do badania, którego przeprowadzenie zaplanowano w okresie od 29 listopada 1999 r. do 19 grudnia 1999 r.

Dowód XLV: Pismo Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu z dnia 18 listopada 1999 r., NB/BASB/V/428/99.

- 3.7.3. Umowę z Deloitte & Touche Audit Services sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, mającą za zlecenie przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu za okres 10 miesięcy, kończących się 31 października 1999 r., Narodowy Bank Polski podpisał dopiero w dniu 7 stycznia 2000 r.

Dowód XLVI: Pismo Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 7 stycznia 2000 r., NB/BASB/V/9/00.

Dowód XLVII: Umowa pomiędzy Narodowym Bankiem Polskim a Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 7 stycznia 2000 r.

Wybór przez GINB spółki Deloitte & Touche (uprawnionego audytora o uznanej międzynarodowej renomie) do wykonania badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. i podpisanie tej umowy przez Narodowy Bank Polski, potwierdził wiedzę KNB co do konieczności uzyskania opinii audytora.

- 3.7.4. Pierwszy dokument, tj. opinia biegłego rewidenta wyrażona jako „Stanowisko biegłego rewidenta”, czyli odmowa wydania opinii, wraz z raportem z badania, został dostarczony do NBP w dniu 9 lutego 2000 r. W dniu 11 stycznia 2000 r. do Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego wpłynęły jednak tzw. „Materiały robocze do dyskusji”, które nie były przez nikogo ani podpisane ani parafowane.

Dowód XLVIII: „Materiały robocze do dyskusji” opracowane przez Deloitte & Touche Sp. z o.o. z widniejącą na pierwszej stronie prezentatą Narodowego Banku Polskiego – Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego z datą 11 stycznia 2000 r.

Dowód XLIX: Sprawozdanie finansowe za okres zakończony 31 października 1999 r. wraz z opinią biegłego rewidenta i raportem z badania, sporządzone przez Deloitte & Touche Sp. z o.o. opatrzone datą 13 stycznia 2000 r., z widniejącą na pierwszej stronie prezentatą Narodowego Banku Polskiego – Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego z datą 9 lutego 2000 r.

3.8. Działania Zarządu Banku związane z majątkiem przejętym w miejsce lokat w AKIB OGUZBANKU S.A.

- 3.8.1. W dniu 2 grudnia 1999 r. Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) wystąpił do GINB z pismem o wyrażenie zgody na zaakceptowanie firmy Centrum Informacji Menadżera prof. dr hab. Krystyna Cholewicka-Goździk w Warszawie (CIM) do wykonania wyceny zabezpieczeń lokat Banku Staropolskiego S.A. w AKIB OGUZBANK S.A. Tym samym Komisja Nadzoru Bankowego otrzymała kolejną (wcześniejsze uzyskała podczas prowadzenia czynności kontrolnych w ramach nadzoru i z „bilansu” na 31.10.1999 r. otrzymanego od Zarządu Banku) informację o posiadaniu przez Bank Staropolski S.A. wymienionych składników majątkowych oraz, co jest istotne, posiadała wiedzę na temat nieujęcia w bilansie przez Zarząd Banku tych składników o wielkiej wartości.

Późniejsze zawieszenie działalności Banku (12 stycznia 2000 r.) nastąpiło zatem w sytuacji, gdy Komisja Nadzoru Bankowego miała pełną wiedzę, że w bilansie nie ujęto majątku na kwotę co najmniej 420.077.168,57 zł. oraz, że bezzasadnie wykazano na pozycjach pozabilansowych (wg stanu na dzień 31.10.1999 r.) majątek o wartości co najmniej 493.741.635,47 zł. KNB całkiem świadomie nie doprowadziła, w sytuacji gdy powstały wątpliwości, do sporządzenia przez firmę CIM nowej wyceny składników majątkowych Banku. A zatem Komisja z premedytacją oparła swą decyzję na dokumen-

cie („bilansie”) obarczonym tak wielkimi wadami i tak oczywistymi przekłamaniem, że nie mógł być on w żadnym przypadku uznany za bilans.

Dowód L: Pismo Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 2 grudnia 1999 r., L. dz. S/1035/1526/99.

- 3.8.2. Pismem z dnia 28 grudnia 1999 r. Zarząd Banku Staropolskiego S.A. poinformował przewodniczącego Rady Nadzorczej, że wartość nominalna zabezpieczeń przyjętych i zaksięgowanych pozabilansowo na dzień 30 listopada 1999 r. wynosi 500.197.000 zł., a przyjęcie ich do bilansu zostanie dokonane po wycenie przez niezależną firmę audytorską.

Dowód LI: Pismo Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 28 grudnia 1999 r., L.dz. S/1170/1683/99.

- 3.8.3. W dniu 30 grudnia 1999 r. Zespół do spraw rozliczenia „Systemu AKP”, powołany przez Radę Nadzorczą Banku, opracował i przedstawił GINB dokument pt. „Informacja końcowa do rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska”. W informacji opracowanej przez ww. Zespół, którego przewodniczącym został Stanisław Mackiewicz – ówczesny Wiceprezes Zarządu Banku („Grupa Polsat”), przedstawione zostało rozliczenie w wysokości 603.447,31 tys. zł. (wg stanu na 31.08.1999 r.) zaangażowanych przez Bank w „System AKP”. W dokumencie tym odniesiono się również do przejętych przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) zabezpieczeń. Z ww. informacji jednoznacznie wynika, że Zarząd Banku („Grupa Polsat”), wbrew uchwale Nr 64 z dnia 26 października 1999 r., przyjął do bilansu jedynie akcje Invest-Banku S.A., natomiast pozostałe zabezpieczenia ulokował poza bilansem. **Pomimo posiadanych przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) wycen poszczególnych składników majątkowych, we wspomnianej informacji wskazano, że zabezpieczenia o wartości nominalnej 502.978,22 tys. zł. nie zostały wprowadzone do bilansu. Jednocześnie, do czasu przeprowadzenia nowej wyceny, która nigdy nie została wykonana, przyjęto ich zerową wartość, co w żadnym przypadku nie było dopuszczalne z punktu widzenia przepisów prawa.**

Dowód LII: Protokół z posiedzenia Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 29 września 1999 roku w sprawie rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska.

Dowód LIII: Informacja końcowa do rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska opracowana przez Zespół do spraw rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska z dnia 30 grudnia 1999 r.

3.9. Obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego

Najpóźniej do dnia 31 grudnia 1999 r. powstał obowiązek sporządzenia przez Bank Staropolski S.A. bilansu skonsolidowanego. Obowiązek ten był bezpośrednią, prawną konsekwencją przejęcia przez Bank z dniem 1 października 1999 r.

akcji Invest-Banku S.A. w ilości 1.021.349 sztuk oraz 6.316 udziałów w Funduszu Kapitałowym Polska – Ukraina sp. z o.o. (100% kapitału tej spółki), co spowodowało – niezależnie od aspektu czysto finansowego w postaci zwiększenia aktywów całego przedsiębiorstwa Banku – również określone konsekwencje o charakterze formalno – prawnym (w świetle prawa bilansowego). Bank Staropolski S.A. stał się bowiem od dnia 1 października 1999 r. jednostką dominującą (w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 października 1999 r.) w grupie kapitałowej, obejmującej: Bank Staropolski S.A. (podmiot dominujący) i Invest-Bank S.A., Fundusz Kapitałowy Polska – Ukraina sp. z o.o., Staropolski Dom Maklerski S.A. w Poznaniu (podmioty zależne).

Dowód XLIII: Opinia dla Monaco Capital Partners w sprawie uznania bilansu banku za prawidłowy jeżeli nie ujęto w aktywach tego bilansu przewłaszczonego majątku, sporządzona przez Bożenę Lisiecką-Zajac, biegłego rewidenta: nr leg. 2256 (Warszawa, 3 stycznia 2008 r.).

3.10. Zdarzenia bezpośrednio poprzedzające zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu

- 3.10.1. W dniu 10 stycznia 2000 r. w warszawskiej siedzibie TDA Capital Partners odbyło się spotkanie kierownictwa amerykańskiego Funduszu z przewodniczącym Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A., na którym to zaakceptowano projekt umowy o współpracy pomiędzy Telewizją Polsat S.A., PTS oraz TDA Capital Partners, przygotowany w dniu 3 stycznia 2000 r. przez stronę amerykańską. Podczas spotkania zaplanowano inwestycję w kwocie 199 mln zł. w transzach, w tym: 60 mln zł. na zakup akcji Invest-Banku S.A. i 139 mln zł. na podwyższenie kapitału Invest-Banku S.A. po połączeniu z Bankiem Staropolskim S.A. Strony zgodziły się, iż podstawowe cele i zadania zaplanowanej współpracy powinny polegać na:
 - 3.10.1.1. Przejęciu przez Invest-Bank S.A. aktywów i pasywów Banku Staropolskiego S.A.
 - 3.10.1.2. Wzroście grupy kapitałowej Invest-Banku S.A. poprzez istotny rozwój sieci detalicznej Invest-Banku S.A. w Polsce.
 - 3.10.1.3. Stworzeniu strategicznego biznes planu w ciągu pierwszych 120 dni trwania inwestycji, powodującego stworzenie jednej z najbardziej rozwiniętych technologicznie i efektywnej kosztowo (pod względem marż operacyjnych i zysków na akcje) grupy bankowej, działającej w sektorze usług detalicznych i obsługi małych i średnich przedsiębiorstw. Plan powinien włączać nie tylko zarząd Invest-Banku S.A., zagranicznych i polskich ekspertów, jak również konsultantów do współpracy w celu jak najszybszego zrealizowania przyjętych prac.
 - 3.10.1.4. Sprzedaży pakietu większościowego, w okresie od 4 do 6 lat po rozpoczęciu inwestycji, europejskiemu lub północno-amerykańskiemu bankowi za cenę z premią tak, aby wszyscy akcjonariusze zrealizowali zakładane zyski. Wyjście z inwestycji

poprzez wejście Invest-Banku S.A. na Giełdę Papierów Wartościowych i sprzedaż tam akcji było rozważane, ale tylko jako wyjście alternatywne w przypadku nie zrealizowania powyżej opisanego celu.

Dowód LIV: Projekt z 3 stycznia 2000 r. umowy o współpracy pomiędzy Telewizją Polsat S.A., Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze oraz TDA Capital Partners

- 3.10.2. W dniu 11 stycznia 2000 r. – data prezentaty – firma Deloitte & Touche przekazała (bez pisma przewodniego) materiały robocze do dyskusji powstałe na bazie przeprowadzonego w listopadzie i grudniu audytu w Banku Staropolskim S.A. Dokument liczył 20 stron, nie został przez nikogo ani podpisany ani parafowany. Każda strona dokumentu w prawym górnym rogu zawiera informację, zgodnie z którą dokument stanowi materiał roboczy do dyskusji.
- 3.10.3. W dniu 11 stycznia 2000 r. odbyło się w siedzibie Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego spotkanie, w trakcie którego Zygmunt Solorz – Żak oświadczył, że skłonny jest zaakceptować fakt zaangażowania kapitałowego amerykańskiego funduszu inwestycyjnego Templeton, (reprezentowanego w Polsce przez TDA Capital Partners Central Europe sp. z o.o.) w proces restrukturyzacji Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A. na kwotę 199 milionów złotych. Zygmunt Solorz – Żak zmienił tym samym prezentowane dotychczas stanowisko, wyrażając aprobatę dla działań sanacyjnych.
- 3.10.4. W dniu 12 stycznia 2000 r. przewodniczący Rady Nadzorczej Banku skierował pismo do przewodniczącego KNB, które zresztą dostarczył osobiście do siedziby KNB jeszcze przed rozpoczęciem posiedzenia KNB w sprawie rozpatrzenia Wniosku GINB. W piśmie tym poinformował, że w dniach 10 – 11 stycznia 2000 r., były przeprowadzone intensywne rozmowy pomiędzy grupą Polsat S.A. a TDA Capital Partners, efektem których było uzgodnienie warunków dokapitalizowania grupy bankowej Invest-Bank S.A., przy uwzględnieniu przyłączenia Banku na kwotę 199 milionów złotych. Nadto, w piśmie Przewodniczący zobowiązał się przedstawić do dnia 14 stycznia 2000 roku stanowisko TDA Capital Partners w wyżej wymienionej sprawie. Pismo to zostało skierowane i doręczone również do GINB.

Dowód LV: Pismo Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. do Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r., L.dz. RB/9/00

- 3.10.5. W dniu 12 stycznia 2000 r., Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego – Ewa Śleszyńska – Charewicz, zwróciła się do Komisji Nadzoru Bankowego z wnioskiem „w sprawie podjęcia decyzji przewidzianych ustawą Prawa bankowego wobec Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu”, rekomendując podjęcie uchwał o powołaniu w Banku Zarządu Komisarycznego oraz o zawieszeniu jego działalności. W uzasadnieniu wniosku odwołała się do „bilansu”, sporządzonego przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) według stanu na dzień 30 listopada 1999 r., w którym wśród

aktywów zamieszczono – niezgodnie ze stanem faktycznym – jako „należności od sektora finansowego” lokaty w AKIB OGUZBANK S.A. w Mołdawii, w rzeczywistości już wówczas (od dnia 1 października 1999 r.) nieistniejące. Na lokaty te – co dostrzegł GINB – utworzono w „bilansie” rezerwę celową w wysokości 100%, pomniejszoną tylko o wartość tych składników zabezpieczeń, jakimi były akcje Invest-Banku S.A. Jednocześnie, prezentując we wniosku do Komisji rzekomą stratę Banku za okres 11 miesięcy w roku 1999 r. na kwotę 395.691,53 tys. zł.,

Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego całkowicie zignorował fakt bezpodstawnego umieszczenia na pozycjach pozabilansowych majątku daleko przekraczającego tę wartość (w postaci pozostałych składników majątkowych, przejętych jako zabezpieczenie lokat międzybankowych). Z jednej więc strony GINB zaaprobował pomniejszenie rezerwy na lokaty o wartość akcji Invest-Banku S.A. (uzyskanych w wyniku przejęcia na własność zabezpieczenia lokaty), z drugiej zaś, odmówił tego samego waloru pozostałym składnikom przejętym przez Bank w taki sam sposób, przy tej samej dacie i na takiej samej podstawie prawnej. **Zaakceptowanie przez GINB tej procedury (co do kształtowania zapisów bilansowych przez bank) było niedopuszczalne, a to z uwagi na sprzeczność z ustawą o rachunkowości oraz przepisami wykonawczymi Komisji Nadzoru Bankowego.**

Skalę tej nieprawidłowości obrazuje fakt niedysponowania przez GINB żadnymi wycenami nakazującymi podać w wątpliwość wartości składników majątkowych zabezpieczających lokaty międzybankowe, które przyjęto w zawartych uprzednio przez Bank umowach przewłaszczenia na zabezpieczenie.

Tym samym, **Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego przekazał Komisji Nadzoru Bankowego obraz stanu majątkowego Banku Staropolskiego S.A., ustalony w sposób rażąco naruszający obowiązujące procedury i zasady, a w związku z tym całkowicie niezgodny z rzeczywistością.** Był to obraz zafałszowany przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) i celowo niezweryfikowany przez biegłego rewidenta. Treść uzasadnienia wniosku potwierdzała bowiem, że KNB, wprawdzie zleciła Deloitte & Touche badanie sprawozdania finansowego Banku na dzień 31 października 1999 r., ale jednocześnie potwierdzała, że będący w dniu złożenia wniosku, w dyspozycji Generalnego Inspektoratu dokument audytora, był jedynie materiałem o charakterze roboczym (wstępnym), który nie mógł stanowić podstawy podjęcia żadnych decyzji w stosunku do Banku.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że audytorowi (Deloitte & Touche) zleczone zostało przez GINB badanie sprawozdania finansowego Banku na dzień 31 października 1999 r., podczas gdy podstawą złożonego przez GINB wniosku do KNB był „bilans” na dzień 30 listopada 1999 r. (stanu finansowego na dzień, w którym dokonano zawieszenia audytora, zatem nie badał).

Co jest szczególnie istotne, w uzasadnieniu swego wniosku GINB zaprezentował również rezultaty rozmowy, jaka odbyła się w przeddzień sporządzenia swego wniosku, to jest w dniu 11 stycznia 2000 r. z udziałem Zygmunta Solorza – Żaka, w trakcie której wyraził on aprobatę dla dokapitalizowania Banku Staropolskiego S.A. przez fundusz Templeton.

Jednocześnie Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego nie przedstawił członkom KNB (a KNB we własnym zakresie o takie informacje nie wystąpiła) bilansów Banku Staropolskiego S.A. za okres od stycznia do września 1999 r., ani żadnych informacji o tym, że w dniu 2 grudnia 1999 r. Zarząd Banku Staropolskiego S.A. wystąpił do GINB o wyrażenie zgody na zaakceptowanie firmy CIM do wykonania wyceny zabezpieczeń lokat Banku Staropolskiego S.A. w AKIB OGUZBANK S.A.

Oznacza to, że konkluzja wniosku (zawieszenie działalności Banku) pozostawała w całkowitej sprzeczności z faktyczną sytuacją finansową Banku, pomijając przy tym realną perspektywę połączenia Banku Staropolskiego S.A. oraz Invest-Banku S.A. i dofinansowania zewnętrznego nowopowstałego banku oraz z informacjami posiadanymi przez GINB w zakresie wartości posiadanego przez Bank Staropolski S.A. majątku wykazanego przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) na pozycjach pozabilansowych.

Dowód LVI: Wniosek Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego dla Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie podjęcia decyzji przewidzianych ustawą Prawo bankowe wobec Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu z dnia 12 stycznia 2000 r., NB/BASB/V/Z/7/507/00

3.11. Zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu

3.11.1. W dniu 12 stycznia 2000 r. Komisja Nadzoru Bankowego – nie dysponując bilansem ani jednostkowym, ani skonsolidowanym oraz nie czekając na wynik zleconego przez siebie badania sprawozdania finansowego – zawiesiła działalność Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu.

Dowód LVII: Uchwała Nr 01/KNB/2000 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r. w sprawie zawieszenia działalności Banku Staropolskiego SA w Poznaniu.

Dokument, który stanowił podstawę decyzji KNB nie był w ogóle bilansem w rozumieniu ustawy o rachunkowości i art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, albowiem nie miał charakteru ostatecznego, a zarazem w sposób rażąco nieprawdziwy przedstawiał obraz sytuacji finansowej Banku. Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) celowo pominął w dokumencie tak istotne, czyli o znaczącej wartości składniki majątkowe tego Banku (w stosunku, co do których istniał bezwzględny wymóg zaewidencjonowania ich jako aktywa), że nie mógł być on w ogóle zostać

uznany przez KNB za bilans, na podstawie którego można by dokonać oceny sytuacji finansowej Banku. W szczególności, że Komisja dysponując tym dokumentem nie mogła stwierdzić, iż zaistniała przesłanka do zastosowania środka nadzorczego, jakim jest zawieszenie działalności banku (przesłanką tą jest stan, kiedy aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań).

Wyjątkowo rażące było nieuzasadnione utrzymywanie przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) na pozycjach pozabilansowych aktywów w kwocie odpowiadającej circa wartości aktywów uwzględnionych, które samo w sobie odebrało dokumentowi, nazwanemu przez Zarząd Banku („Grupa Polsat”) „bilansem”, jakąkolwiek legitymację prawną do traktowania go w ten sposób. **Równocześnie o tych fundamentalnych nieprawidłowościach „bilansu”, które miały cechy celowego zafalszowania, wiedział GINB i ponadto je zaakceptował.**

- 3.11.2. W dniu 13 stycznia 2000 r. Przewodnicząca Komisji Nadzoru Bankowego w swoim wystąpieniu w Telewizji Polsat S.A. wskazała, że podstawową przesłanką, która zdecydowała o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. było wytransferowanie przez członków kierownictwa ogromnych kwot pieniężnych na prywatne konta. Prowadzone przez Prokuraturę Apelacyjną w Poznaniu, przy udziale Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (wówczas UOP), śledztwo w sprawie przyczyn upadku Banku Staropolskiego S.A., wykazało niezbicie, że żaden z członków ówczesnych kierownictw Banku Staropolskiego S.A. – zarówno Zarządu jak i Rady Nadzorczej – nie dokonał żadnych transferów na swoje prywatne konta.

Dowód LVIII: Pismo Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2002 r. (sygn. akt: Ap II Ds. 2/02)

3.12. Ogłoszenie upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu

- 3.12.1. W dniu 13 stycznia 2000 r. Komisja Nadzoru Bankowego złożyła w Sądzie Okręgowym w Poznaniu wniosek o ogłoszenie upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, wskazując w jego uzasadnieniu, że bilans Banku sporządzony na dzień 30 listopada 1999 r. wykazuje niedobór aktywów w kwocie 466.555.570 zł. (po uwzględnieniu aktywów własnych). Tymczasem zgodnie z opinią firmy audytorskiej Deloitte & Touche, określoną jako Stanowisko Biegłego Rewidenta i opatrzoną datą 13 stycznia 2000 r., a faktycznie powstałą po dniu 4 lutego 2000 r., poddanego badaniu sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu nie można było uznać za zapewniające rzetelne i jasne przedstawienie wyników działalności gospodarczej, rentowności i przepływów pieniężnych w badanym okresie oraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 października 1999 r., zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości.

Dowód LIX: Wniosek Komisji Nadzoru Bankowego do Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 stycznia 2000 r. o ogłoszenie upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu.

- 3.12.2. W dniu 13 stycznia 2000 r., Deloitte & Touche wystosował do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu pismo z propozycją korekt do sprawozdania finansowego za okres 10 miesięcy do dnia 31 października 1999 r., które Zarząd Komisaryczny Banku otrzymał w dniu 17 stycznia 2000 r. Na skutek pisma biegłych, Zarząd Komisaryczny zwrócił się do KNB z zapytaniem, czy korekty do sprawozdania finansowego, powinien on uwzględnić w bilansie sporządzonym na dzień 31 października 1999 r.

Dowód LX: Pismo Deloitte&Touche Sp. z o.o. do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 13 stycznia 2000r.

Tym samym Zarząd Komisaryczny potwierdził, że nie dysponuje ostateczną wersją bilansu i, że KNB podejmując tak kluczową decyzję miała tego świadomość.

Zawieszając w dniu 12 stycznia 2000 r. działalność Banku Staropolskiego S.A., KNB nie dysponowała zatem ostatecznym sprawozdaniem finansowym Banku, czyli również ostatecznym bilansem. Jak wynika z pisma (telefaksu) Deloitte & Touche przesłanego Generalnemu Inspektorowi Nadzoru Bankowego w dniu 4 lutego 2000 r., we wskazanej dacie opracowano dopiero „wersję wstępną opinii”, tzw. draft, dotyczący sprawozdania finansowego na dzień 31 października 1999 r., zastrzegając, że zawarte tam **„dane liczbowe nie są ostateczne i ulegną zmianie po otrzymaniu ostatecznej wersji sprawozdania finansowego Banku”**. Wzmiankowana „wersja wstępna” została opatrzona – podobnie jak ostatecznie stanowisko biegłego rewidenta – datą 13 stycznia 2000 r. **Tym samym, po upływie 23 dni od zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A., niezależny audytor wskazał z całą pewnością, że Bank nie przedstawił ostatecznej wersji sprawozdania finansowego, a więc i bilansu.**

Dowód LXI: Transmisja faxu, obejmująca Pismo A. Domosławskiej – Partnera Audytu Deloitte-&Touche Sp. z o.o. oraz tzw. draft stanowiska biegłego rewidenta z dnia 4 lutego 2000 r.

Dowód LXII: Pismo Zarządu Komisarycznego Banku Staropolskiego S.A. do Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego z dnia 20 stycznia 2000 r., L.dz. S/204/90/00.

- 3.12.3. Wnioskodawca podkreśla, że ostateczne, podpisane przez uprawnione osoby, stanowisko biegłego rewidenta, wydane po przeprowadzeniu badania finansowego Banku Staropolskiego S.A. sporządzonego na dzień 31 października 1999 r., zostało przekazane NBP i GINB dopiero w dniu 9 lutego 2000 r., co wynika jednoznacznie z prezentaty umieszczonej na dokumencie. Okoliczność niedysponowania przez KNB rezultatami badania sprawozdania finansowego (bilansu) Banku Staropolskiego S.A. przed tą datą (zatem w dniu podjęcia przez KNB decyzji o zawieszeniu działalności tego banku) została przyznana wprost w trakcie postę-

powania w przedmiocie ogłoszenia jego upadłości, a toczącego się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, przez pełnomocnika Komisji, który w piśmie z dnia 8 lutego 2000 r. poinformował Sąd, że raport z badania wraz z opinią zostanie przedstawiony „niezwłocznie po jego otrzymaniu od audytora”.

Dowód LXIII: Pismo procesowe radcy prawnego reprezentującego Komisję Nadzoru Bankowego do Sądu Okręgowego w Poznaniu (sygn. akt.: IX U 1/00) z dnia 8 lutego 2000 r.

3.12.4. „Stanowisko biegłego rewidenta” (tj. odmowa wydania opinii) zostało w dniu 10 lutego 2000 r. przedłożone do akt sprawy i określone w złożonym przez KNB piśmie procesowym w sposób nieuprawniony i nie wynikający z faktycznej treści opinii jako „negatywna opinia na temat sprawozdania finansowego Banku”. Tym samym urzędnicy KNB po raz kolejny przedstawili nieprawdziwy obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku, co zresztą uczynili przed Sądem Okręgowym w Poznaniu.

3.12.5. W dniu 11 lutego 2000 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu.

Dowód LXIV: Postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11 lutego 2000 r. o ogłoszeniu upadłości Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu.

3.12.6. W dniu 24 maja 2000 r. BDO Polska sp. z o.o., która poddała badaniu sprawozdanie finansowe Banku na dzień ogłoszenia upadłości (będące pod względem przyjętej metodologii księgowania przewłaszczonej aktywów kontynuacją „prowizoriów”), stwierdziła, że poddane badaniu sprawozdanie nie przedstawia rzetelnie i jasno wszystkich istotnych informacji dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej badanej jednostki i w związku z tym nie można uznać go za prawidłowe.

Dowód LXV: Raport z badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu za rok 1999 oraz za okres od 01.01.2000 do 11.02.2000 r. sporządzony przez BDO Polska Sp. z o.o. International Auditors & Consultants w dniu 24 maja 2000 r.

4. FORMALNOPRAWNE PODSTAWY STWIERDZENIA NIEWAŻNOŚCI DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ

Zgodnie z aktualną linią orzecznictwa sądowno-administracyjnego i z dominującym poglądem doktryny postępowania administracyjnego, o rażącym naruszeniu prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 in fine k.p.a., decydują łącznie trzy przesłanki:

1. oczywistość naruszenia prawa
2. charakter przepisu, który został naruszony
3. racje ekonomiczne lub gospodarcze – skutki, które wywołuje decyzja.

Oczywistość naruszenia prawa polega na rzucającej się w oczy sprzeczności pomiędzy treścią rozstrzygnięcia, a przepisem prawa stanowiącym jego podstawę prawną. W sposób rażący może zostać naruszony wyłącznie przepis, który może być stosowany w bezpośrednim rozumieniu, to znaczy taki, który nie wymaga stosowania wykładni prawa.

Skutki, które wywołuje decyzja uznana za rażąco naruszającą prawo, to skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności – skutki gospodarcze lub społeczne naruszenia, których wystąpienie powoduje, że nie jest możliwe zaakceptowanie decyzji jako aktu wydanego przez organy praworządnego państwa (np.: NSA w wyroku z dnia 9 lutego 2006 r., sygn. akt OSK 1134/04, LEX nr 165717, M. Jaśkowska, A. Wróbel: Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Kraków 2005 r.).

Rozwinięciu zarysowanej tu problematyki, wraz z jednoczesnym wskazaniem konkretnych uchybień w postępowaniu Komisji Nadzoru Bankowego przesądzających o dopuszczeniu się przez nią rażącego naruszenia prawa, poświęcone zostały dalsze partie uzasadnienia wniosku.

5. RAŻĄCY CHARAKTER DOKONANYCH NARUSZEŃ PRAWA – NIEWAŻNOŚĆ DECYZJI OBJĘTEJ WNIOSKIEM

5.1. Art. 158 ust. 1 Prawa bankowego i jego rażące naruszenie

- 5.1.1. W sposób rażący (w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 in fine k.p.a.) może zostać naruszony wyłącznie przepis, który może być stosowany w bezpośrednim rozumieniu, to znaczy taki, który nie wymaga stosowania wykładni prawa. Takie rozumowanie jest jednak pewnym skrótem myślowym. W rzeczywistości bowiem jest tak, że każdy przepis prawa wymaga wykładni, przynajmniej językowej. Dopiero dokonanie wykładni, pozwala na zdekodowanie normy prawnej wyrażonej w przepisie. Rozstrzygające znaczenie posiada zatem to, w jakim stopniu oczywiste, łatwe, proste, jest rozumienie normy wyrażonej w przepisie. Nie ma też żadnych wątpliwości, że kwestia zrozumienia musi brać pod uwagę charakter i kwalifikacje podmiotu, do którego norma jest zaadresowana i który może dopuścić się jej naruszenia.
- 5.1.2. Znakomita większość przepisów – stworzona zgodnie z zasadami sztuki legislacyjnej – jest sformułowana w taki sposób, że do właściwego zdekodowania wyrażonej w nich normy konieczna jest znajomość innych aktów prawnych, przy czym przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy (por. § 4 ust. 1, § 5 i § 6 Załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, Dz. U. z 2002 r., Nr 100, poz. 908). Innymi słowy, z obowiązujących zasad tworzenia prawa wynika, że dla jego zrozumienia wymaga się znajomości nieraz całkiem szerokiego kontekstu normatywnego. Przepisy, które można właściwie zrozumieć znając wyłącznie reguły języka w jakim zostały spisane pozostają natomiast w znakomitej mniejszości; nie ma wątpliwości, że tak powinny być budowane normy zaadresowane do ogółu społeczeństwa, np. represyjne. W wypadku przepisów, przyznających kompetencje tylko i wyłącznie wysoko usytuowanemu organowi administracji, takiej potrzeby nie ma. Należy domniemywać, że będzie on respektował założenia systemu normatywnego, w którym funkcjonuje, uzupełniając syntetycznie skonstruowany przepis konieczną treścią, nawet jeśli nie została tam wprost wyrażona. Wynika to z zasady komunikatywności tekstu prawnego dla jego adresatów, zgodnie z którą tekst prawny powinien być tak zredagowany, by adresat danego przepisu prawnego wiedział, jak ustawodawca nakazuje mu się zachować. Komunikatywność

języka prawnego musi być oceniana przy uwzględnieniu prognozy jego zrozumienia przez adresatów, do których dany konkretny akt jest skierowany. W doktrynie podkreśla się przykładowo, że przepisy prawa pracy powinny być zrozumiałe dla przeciętnego obywatela, a przepisy prawa telekomunikacyjnego już tylko dla tych osób, które się tym prawem zajmują (zob. G. Wierczyński [w:] J. Warylewski [red.] Zasady techniki prawodawczej. Komentarz, Warszawa 2003 r.).

- 5.1.3. W przedstawionym powyżej kontekście, art. 158 ust. 1 Prawa bankowego jawi się jako przepis oczywisty. Wynika to ze statusu jaki posiadała Komisja Nadzoru Bankowego, jej pozycji ustrojowej, szerokich kompetencji, wysokich wymagań merytorycznych stawianych osobom aplikującym do członkostwa w jej gremium, ale też z budowy samego przepisu. **Przepis art. 158 ust. 1 Prawa bankowego zawiera jednoznaczną normę, zgodnie z którą działalność banku można i należy zawiesić tylko wówczas gdy, zgodnie z bilansem, jego aktywa nie wystarczają na pokrycie zobowiązań.** Nie do przyjęcia jest teza, zgodnie z którą KNB mogła na gruncie tego unormowania mieć jakiegokolwiek wątpliwości, co do rzeczywistego znaczenia zawartego tam pojęcia „bilans”.

Mimo to, Komisja Nadzoru Bankowego podjęła swoją decyzję w oparciu o dokument, który w ogóle nie stanowił bilansu, o jakim mowa w art. 158 ust. 1 Prawa bankowego. Pojęcie bilansu, którym posługuje się art. 158 ust.1 Prawa bankowego, oznacza jedynie bilans, który został sporządzony zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości i aktach resortowych (uchwałach KNB) współtworzących te zasady oraz został poddany badaniu przez biegłego rewidenta i uzany przez niego za prawidłowy.

- 5.1.4. Do kategorii notoriów należy zaliczyć stwierdzenie, że chodzi tu wyłącznie o dokument, który przedstawia sytuację majątkową banku w sposób definitywny (ostateczny) i autentyczny. Tak jednak w wypadku „bilansu” stanowiącego podstawę zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu nie było.

Z telegraficznego pisma autorstwa Aliny Domośławskiej – Partnera Audytu Deloitte & Touche, przesłanego Generalnemu Inspektorowi Nadzoru Bankowego w dniu 4 lutego 2000 r., wynika nie tylko to, że we wskazanej dacie nie istniała opinia biegłego rewidenta, dotycząca bilansu banku (do czego wypadnie powrócić w dalszej części uzasadnienia wniosku), ale przede wszystkim to, że wydanie takiej opinii Audytor uzależnił od otrzymania ostatecznej wersji sprawozdania finansowego. Jeśli zatem we wskazanej dacie (4 lutego 2000 r.) nie istniała jeszcze „ostateczna wersja sprawozdania finansowego” (a więc i bilansu), to jest oczywiste, że na ponad trzy tygodnie wcześniej (12 stycznia 2000 r.) Komisja Nadzoru Bankowego również nie mogła dysponować takim dokumentem. **Tym samym po upływie 23 dni od zawieszenia działalności Banku niezależny Audytor z całą pewnością wskazał, że Bank Staropolski S.A. nie przedstawił ostatecznej wersji sprawozdania finansowego, a więc i bilansu, zaś KNB była świadoma**

tego faktu. Wzmiankowana „wersja wstępna” opinii z dnia 4 lutego 2000 r. została opatrzona datą 13 stycznia 2000 r., co świadczy o zamiarze ukrycia rozmiaru rzeczywistej rozbieżności czasowej pomiędzy Uchwałą i zawieszeniem działalności Banku a zakończeniem badania sprawozdania finansowego przez Deloitte & Touche.

Oznacza to trudną do wyobrażenia, lecz jedyną wytłumaczalną sytuację, w której Komisja Nadzoru Bankowego, w chwili podjęcia uchwały o zawieszeniu działalności, dysponowała tylko prowizorium bilansu Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, a nie ostatecznym bilansem. **Fakt, że prowizorium bilansu jako dokument nie mógł być uznany przez nikogo (a już w szczególności przez członków KNB), za bilans o jakim mowa w art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, jest widoczny, oczywisty i niezaprzeczalny. Zaistniała sytuacja nie tylko nie zna precedensu, ale trudno w ogóle o przykład, który należycie obrazowałby charakter dokonanego przez KNB naruszenia prawa.** W każdym razie, oparcie rozstrzygnięcia na dokumencie, w którym najważniejsze (bo składające się na ustawową przesłankę decyzji) dane mogły ulec zmianie, jest postępowaniem w sposób bezdyskusyjny i oczywisty naruszającym art. 158 ust. 1 Prawa bankowego. Przyjmując podobne pseudo-standardy staranności można byłoby zawiesić działalność bank, na podstawie czegokolwiek, byle to „coś” zostało instrumentalnie nazwane „bilansem” i zawierało obligatoryjne, aczkolwiek dobrane celowo, w zupełnie dowolny sposób składniki (aktywa, pasywa) i to z góry powziętym zamiarem.

Wyżej opisana okoliczność nakazuje uznać, że Komisja Nadzoru Bankowego dopuściła się rażącego naruszenia prawa, zawieszając działalność Banku Staropolskiego S.A. nie w oparciu o bilans tego banku, czego verba legis wymaga art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, ale w oparciu o dokument, który jedynie mógł uchodzić za projekt (prowizorium, zarys) takiego bilansu.

Rzecz jednak w tym, że w toku procedowania doszło do dalszych, równie poważnych uchybień, z których każde – i to samo w sobie – przesądza o tym, że decyzja KNB została wydana z rażącym naruszeniem prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a.

- 5.1.5. Powracając natomiast do kwestii budowy przepisu art. 158 ust. 3 w zw. z ust. 1 Prawa bankowego, należy zwrócić uwagę, że mimo językowego brzmienia przepisu art. 158 ust. 3 Prawa bankowego („Decyzję o zawieszeniu ... Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć...”), w literaturze przedmiotu podkreśla się, że zawieszenie działalności banku jest obowiązkiem Komisji, a nie jej uprawnieniem (S. Gurgul: Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2004, s. 991, podobnie T. Narożny: Prawo bankowe, Poznań 1998, s. 246). Rzecz jasna, zawieszenie działalności banku jest dopuszczalne dopiero po spełnieniu przesłanki określonej przepisem (art. 158 ust. 1 Prawa bankowego), co podlega ocenie przez uprawniony podmiot (Komisję). Kompetencje Komisji Nadzoru Bankowego w ogóle

nie dotyczyły oceny celowości zawieszenia (niezawieszenia) działalności banku, przy zaistnieniu przesłanki, lecz tego, że była ona podmiotem wyłącznie uprawnionym do stwierdzenia, czy taka przesłanka zaistniała, czy nie. Skonstruowany w tak jednoznaczny sposób obszar decyzyjności wymagał od KNB dołożenia najwyższej staranności w trakcie wykładni wyrażeń ustawowych, określających przesłankę zawieszenia działalności banku. Samo stwierdzenie przez KNB wystąpienia przesłanki zawieszenia czyniło zbędnymi jakiegokolwiek dywagacje, co do słuszności takiego postępowania, zatem cała uwaga powinna zostać skierowana na ustalenie, czy przesłanka ta obiektywnie rzecz biorąc zaistniała.

- 5.1.6. Zignorowanie przez KNB tego obowiązku jest wręcz niewytłumaczalne, ponieważ spowodowało, że kompetencja do zawieszenia działalności, de facto została bezprawnie scedowana na sam bank, a ściślej – na osoby odpowiedzialne za sporządzenie jego bilansu. Łatwo zauważyć, że gdyby intencją ustawodawcy było takie właśnie uregulowanie instytucji zawieszenia działalności banku, to w ogóle nie przyznałby Komisji Nadzoru Bankowego jakichkolwiek kompetencji, bądź uczyniłby to w niezwykle okrojonej formule, np. ograniczając je do wydania uchwały o charakterze deklaratoryjnym (stwierdzającej, że zawieszenie działalności banku nastąpiło z mocy prawa, wobec ziszczenia się przesłanki określonej w ustawie).

5.2. Brak bilansu jako przesłanka rażącego naruszenia prawa

- 5.2.1. W niniejszej sprawie oczywista sprzeczność pomiędzy treścią rozstrzygnięcia, a przepisem prawa stanowiącym jego podstawę prawną wynika z faktu, że jedyną przesłanką zawieszenia działalności banku (jak również wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie jego upadłości) jest sytuacja, w której aktywa banku nie wystarczają według bilansu na zaspokojenie jego zobowiązań. Podstawę takiego zawieszenia (a zarazem przesłankę ogłoszenia upadłości banku; zob. niżej) stanowi stan faktycznej (rzeczywistej) niewystarczalności aktywów banku na zaspokojenie jego zobowiązań, czyli – jak to się określa w doktrynie Prawa bankowego – stan niewypłacalności ekonomicznej (zob. K. Kohutek [w:] F. Zoll [red.]: Prawo Bankowe. Komentarz. Tom II. Komentarz do art. 92A-194, Kraków 2005 r., s. 672; tegoż: Zawieszenie działalności banku. Ocena dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o niezrewidowany przez audytora bilans tego banku, Warszawa 2008 r., s. 100 i 158-159).
- 5.2.2. Zgodnie z brzmieniem art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, podstawą merytoryczną do podjęcia decyzji o zawieszeniu działalności banku jest jego **bilans**. Dla oceny stwierdzenia wydania decyzji z rażącym naruszeniem prawa w niniejszej sprawie zasadnicze znaczenie ma ustalenie treści pojęcia „bilans” użytego w art. 158 ust.1 Prawa bankowego oraz ustalenie, czy decyzja o zawieszeniu działalności banku została wydana w oparciu o taki „bilans”. W wypadku banków ustawodawca bowiem

wyraźnie określa sposób ustalenia stanu niewypłacalności ekonomicznej, odwołując się do danych zawartych w bilansie banku (art. 158 ust. 1 Prawa bankowego). Prawo bankowe nie wskazuje, że pojęciu „bilans” należy nadać inne znaczenie niż wynikające z innych przepisów rangi ustawy. Aktem prawnym rangi ustawowej regulującym zakres pojęciowy bilansu jest ustawa o rachunkowości. W rozumieniu art. 45 ust. 2 tej ustawy bilans jest jednym z trzech podstawowych składników sprawozdania finansowego. Niezależnie zatem od kwestii dotyczących merytorycznej zawartości bilansu banku (wskazanych powyżej i również regulowanych ustawą o rachunkowości) pozwalających na zawieszenie jego działalności, wskazać należy na aspekty formalne dotyczące dokumentu jakim jest bilans, będący częścią sprawozdania finansowego. Regulacja art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, uwzględnia szczególny status przedsiębiorców bankowych jako podmiotów zaufania publicznego. Stanowi ona jedną z ważniejszych instytucji tzw. sanacyjnego prawa bankowego, mając służyć efektywnej realizacji celów tego prawa (w szczególności ochronie zdeponowanych w banku środków pieniężnych). Odwołanie się do bilansu banku – dla stwierdzenia lub wykluczenia stanu jego niewypłacalności (czyli przesłanki zawieszenia jego działalności) – w swym założeniu zapewniać bowiem ma, aby w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości możliwe było stwierdzenie, iż przesłanka ta faktycznie zaistniała (wystąpił zatem stan ekonomicznej niewypłacalności banku). To zaś bezwzględnie implikuje wymóg, aby bilans ów był prawidłowy, tj. sporządzony zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi oraz obrazujący w sposób rzetelny i wiarygodny faktyczną sytuację ekonomiczno-finansową banku.

- 5.2.3. Bilans banku powinien zatem stanowić ważne, acz weryfikowalne źródło dowodu dla stwierdzenia jego niewypłacalności. Na konieczność oparcia oceny sytuacji finansowej banku (wykazanej w jego bilansie), w aspekcie przesłanki upadłości, na wiarygodnych audytach finansowych i prawnych zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 7 grudnia 1999 r. (I CKN 796/99, OSNC 2000 r., Nr 6, poz. 114). Nie ma przy tym najmniejszych wątpliwości, że wszelkie metody weryfikacji, oceny etc., mają służyć temu, aby bilans stanowiący podstawę zawieszenia działalności banku był prawidłowy, to jest przedstawiał sytuację finansową banku zgodnie z rzeczywistością. Jest przy tym oczywiste, że wskazanie w przepisie sposobu (środka, metody), w jaki powinna zostać ustalona niewypłacalność Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu („według bilansu”) nie zwalniało KNB od jednoznacznego ustalenia, czy przesłanka zawieszenia działalności banku obiektywnie rzecz biorąc zaistniała. Taki też pogląd prezentowany jest w literaturze (zob. np. K. Kohutek: *Zawieszenie działalności banku. Ocena dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o niezrewidowany przez audytora bilans tego banku*, Warszawa 2008 r., s. 126). Bilans banku (jak i innych przedsiębiorców) jest dokumentem, który ma wiarygodnie i rzetelnie prezentować stan ekonomiczno-finansowy danej jednostki (zob. C. Paczuła, *Rachunkowość, finanse i bilanse w praktyce przedsiębiorstwa*, Warszawa 2005, s. 263). Powyższe nakazuje nie tylko, aby jako bilans traktować jedynie dokument wiarygodny oraz zobiek-

tywizowany (a takich cech nabiera on po jego zrewidowaniu przez niezależnego audytora, do czego wypadnie powrócić), ale także jedynie dokument, w którym prawidłowo wykazane zostały stany aktywów i pasywów banku na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych poprzedniego i bieżącego roku obrotowego. Takie zdefiniowanie bilansu jednoznacznie wynika z art. 46 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Jeśli więc w określonym dokumencie nie zostały uwzględnione określone aktywa banku (które zgodnie z obowiązującymi bank regułami rachunkowości powinny być wykazane w bilansie jako aktywa), a jednocześnie naruszenie tych reguł jest oczywiste i nie budzące wątpliwości, to zarazem zachodzi brak podstaw do uznawania danego dokumentu za bilans.

- 5.2.4. Tymczasem w niniejszej sprawie stanowiący podstawę zaskarżonej decyzji „bilans” banku dotknięty był wadą, która stanowiła *conditio sine qua non* dla powstania nieprawdziwego obrazu niewypłacalności ekonomicznej. Przedstawiony KNB dokument, nazwany „bilansem” na dzień 30.11.1999 r., zawierał oczywiste i łatwe do ustalenia wady, polegające na tym, że pod pozycją „aktywa” nie ujęto ok. 60% majątku Banku, o wartości wycenionej przez niezależnych ekspertów na kwotę 1.117.212.836,56 zł. Tym samym dokument, w oparciu o który KNB zawiesiła działalność Banku Staropolskiego S.A. nie był bilansem w rozumieniu prawa bankowego, jego celów, a także przepisów prawa o rachunkowości. **Wyeliminowanie ze sporządzonego przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) „bilansu” tak znacznej części majątku Banku spowodowało rzekomą stratę, co doprowadziło do sytuacji, w której aktywa Banku tylko pozornie nie wystarczały na zaspokojenie jego zobowiązań, podczas gdy w rzeczywistości niewypłacalność ekonomiczna nie miała miejsca. Niezasadne, a zarazem oczywiste do stwierdzenia pominięcie majątku o wartości co najmniej 420.077.168, 57 zł. sprawiło, że dokument tak istotnie mijający się z rzeczywistym stanem finansowym banku, w ogóle nie mógł zostać potraktowany przez Komisję Nadzoru Bankowego jako bilans Banku, stanowiący podstawę do zawieszenia jego działalności.** Choćby proste porównanie tego „bilansu” z wcześniejszymi bilansami za 1999 r. musiało wskazać na oczywistą nieprawdziwość lub co najmniej wzbudzić istotne wątpliwości co do prawdziwości przedłożonego KNB dokumentu.
- 5.2.5. Zasadnicze znaczenie dla odmowy nadania waloru bilansu w rozumieniu przepisów prawa „bilansowi” sporządzonemu przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) ma to, że zarówno udziały jakie Bank Staropolski S.A. posiadał w Funduszu Kapitałowym Polska-Ukraina sp. z o.o., jak i wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału, powinny zostać ujęte jako aktywa Banku, nie zaś zapisane na pozycjach pozabilansowych. Wniosek taki wynika z pkt VIII oraz pkt XV załącznika 2 do ustawy o rachunkowości. Na pozycjach pozabilansowych wykazaniu podlegają bowiem (m.in.) otrzymane przez bank aktywa warunkowe („zobowiązania otrzymane” – zob. pkt I.2 a) załącznika 2 do ustawy o rachunkowości). W związku

jednak ze zrealizowaniem przez Bank Staropolski S.A. zabezpieczenia wierzytelności (które przysługiwały mu wobec AKIB OGUZBANK S.A. z tytułu międzybankowych lokat systemowych), udziały oraz dopłaty od 1 października 1999 r. utraciły status aktywów warunkowych (wobec banku), stając się bezwarunkowymi („definitywnymi”) prawami Banku Staropolskiego S.A. oraz składnikami jego majątku i tym samym podlegając zaksięgowaniu w jego bilansie jako aktywa.

Zaniechanie ujęcia w „bilansie” Banku Staropolskiego S.A. praw majątkowych w zakresie know-how „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” i związanych z nimi praw do znaków towarowych, również stanowiło istotne naruszenie przepisów prawa o rachunkowości. Know-how jest bowiem niematerialnym prawem majątkowym (o czym wprost przesądza art. 3 pkt 14 lit. c ustawy o rachunkowości), podlegając zaksięgowaniu w bilansie banku w pozycji aktywa jako „wartości niematerialne i prawne” (zob. pkt. XIII załącznika 2 do ustawy o rachunkowości).

Dowód XLIII: Opinia dla Monaco Capital Partners w sprawie uznania bilansu banku za prawidłowy jeżeli nie ujęto w aktywach tego bilansu przewłaszczonego majątku, sporządzona przez Bożenę Lisiecką-Zajac, biegłego rewidenta: nr leg. 2256 (Warszawa, 3 stycznia 2008 r.).

Dowód LXVI: Opinia dotycząca księgowego ujęcia przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. zawartych umów o przewłaszczenie akcji, udziałów oraz praw majątkowych w zakresie „know-how” w IV kwartale 1999 r. sporządzona przez doc. dr Zdzisława Kołaczyka – biegłego rewidenta: nr ew. 6074/1565 (Poznań, dnia 20 stycznia 2004 r.)

Dowód XXXI: Wycena wartości akcji „Invest-Bank S.A.” opracowana przez Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej Sp. z o.o. w Poznaniu, pod kierunkiem prof. dr hab. Tomasza Rynarzewskiego i mgr Dariusza Kapitana (Poznań, marzec 1997 r.).

Dowód XXXIII: Ekspertyza dla Zarządu Banku Staropolskiego S.A. dotycząca wyceny księgowej majątku firmy Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina Sp. z o.o. opracowana przez Centrum Biegłych Rewidentów Sp. z o.o. (Poznań, 30 września 1999 r.).

- 5.2.6. Niezasadność pominięcia znacznej części aktywów dyskwalifikowała sporządzony dokument jako bilans w rozumieniu art. 158 Prawa bankowego. W pozycji „należności od sektora finansowego” (aktywa), widniały bowiem lokaty w AKIB OGUZBANKU S.A., co oznacza, że bilans nie uwzględniał w ogóle zdarzenia prawnego (zarazem rodzącego doniosłe skutki ekonomiczne), jakim było zerwanie tych lokat i ziszczenie się warunków określonych w umowach przewłaszczenia zabezpieczających lokaty. Co istotne, na lokaty międzybankowe, których już de facto nie było, utworzono rezerwę celową w wysokości 100%. Było to działanie pozbawione podstaw, ponieważ żadne lokaty międzybankowe w AKIB OGUZBANKU S.A. począwszy od 1 października 1999 r. nie istniały, a ich miejsce w majątku Banku Staropolskiego S.A. definitywnie zajęły składniki majątkowe o wartości 1.235.689.320,56 zł., przejęte w wyniku realizacji umów przewłaszczenia, zabezpieczających spłatę tychże lokat. Przy uwzględnieniu okoliczności, że na Banku ciążył obowiązek zaewidencjonowania po stronie aktywów wartości co najmniej odpowiadającej wartości długu, oznacza to pominięcie kwoty nie mniejszej

niż 420.077.168,57 zł. **Wadliwość rzekomego bilansu była tym łatwiejsza do stwierdzenia, że jako aktywa bilansowe potraktowano nieistniejące już lokaty, zaś poza bilansem zamieszczono przewłaszczone składniki zabezpieczeń (z wyjątkiem akcji Invest Banku, które ujęto w pozycjach aktywów).**

5.2.7. Fakt nie odzwierciedlenia w „bilansie” – stanowiącym podstawę zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A. – skutków umów bezwzględnie wiążących bank i wywołujących doniosłe konsekwencje ekonomiczne wykluczał zasadność potraktowania tego dokumentu jako bilansu w rozumieniu art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, ale w konsekwencji, oczywiście, także jako dokumentu obrazującego faktyczną sytuację ekonomiczno-finansową banku. Nie można racjonalnie uzasadniać tezy zgodnie z którą bilansem w rozumieniu art. 158 ust. 1 Prawa bankowego będzie każdy dokument zawierający jakiegokolwiek zestawienie aktywów i pasywów oraz podpisany przez członków zarządu. Nieujęcie w rzekomym bilansie Banku Staropolskiego S.A. wskazanych wyżej aktywów oznaczało, że dokument ów przedstawiał stan majątkowy banku w sposób istotnie „zaniżony”, tj. znacząco odbiegający in minus od faktycznej kondycji ekonomiczno-finansowej tego banku. Było to zaniżenie tak znaczące (więcej niż połowa aktywów), że rzekomy bilans wykazał sytuację niewystarczalności aktywów banku na zaspokojenie jego zobowiązań, mimo że w rzeczywistości sytuacja taka nie zaistniała. Bez wątpienia dokument taki nie mógł stanowić podstawy do stwierdzenia lub wykluczenia stanu rzeczywistej niewystarczalności aktywów banku na zaspokojenie jego zobowiązań. Aktywa zatem tylko pozornie nie wystarczały na zaspokojenie zobowiązań, podczas gdy w rzeczywistości niewypłacalność ekonomiczna Banku Staropolskiego S.A. nie miała miejsca. **Zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A., w sytuacji, gdy jego aktywa wystarczały na zaspokojenie jego zobowiązań, przesądza o wystąpieniu oczywistej sprzeczności pomiędzy treścią rozstrzygnięcia, a przepisem prawa stanowiącym jego podstawę prawną. Nie została bowiem spełniona jedyna przesłanka zawieszenia działalności banku, a mimo to decyzję taką podjęto.**

5.2.8. Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości (który nie uległ zmianie od daty uchwalenia ustawy) „Sprawozdanie finansowe podpisuje – podając zarazem datę podpisu – osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, i kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy – wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego.” Aby dokument określany jako „bilans” spełniał wymogi ustawowe, niezbędnym jest zatem aby podpisany został, w przypadku organu wieloosobowego, przez wszystkich członków organu. „Podpis osób upoważnionych oznacza tutaj, że sprawozdanie finansowe jest kompletne i przedstawia prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki” (por. Andre Helin, „Ustawa o rachunkowości. Komentarz”, wyd. CHBeck, W-wa 2006, komentarz do art. 52, str. 569). Rygoryzm ustawodawcy w zakresie obowiązku złożenia podpisu poszedł tak daleko, że jako wymóg formalny dla usprawiedliwionego braku

podpisu postawiono, aby do sprawozdania finansowego dołączone było pisemne uzasadnienie odmowy złożenia podpisu.

- 5.2.9. W przypadku Banku Staropolskiego S.A., stanowiące przedmiot analizy KNB „bilanse” z: 31 października 1999 r., 30 listopada 1999 r., 31 grudnia 1999 r. („bilans roczny”), nie zawierały podpisów wszystkich członków zarządu Banku. We wskazanych wyżej „bilansach” brak jest podpisu p.o. prezesa Zarządu Banku – Stefana Cieśli, a jednocześnie brak jest dołączonego do „bilansu” pisemnego uzasadnienia odmowy złożenia przez niego podpisu.

Brak podpisu pod „bilansami” Prezesa Zarządu Banku Staropolskiego S.A., przy jednoczesnym braku pisemnego uzasadnienia odmowy podpisu powodował, że rozpatrywanie sytuacji finansowej i majątkowej Banku Staropolskiego S.A. przez KNB odbywało się w oparciu o dokumenty, które nie były bilansami, bo nie spełniały ustawowych wymogów formalnych przewidzianych dla tego typu dokumentów. Jednocześnie tak ogromny brak formalny, dyskredytujący rangę dokumentu, był oczywisty, bo trudno przyjąć aby KNB nie znała składu Zarządu Banku Staropolskiego S.A., oraz ustawowego wymogu złożenia podpisów przez kierownika jednostki, tj. w omawianym przypadku – wszystkich członków zarządu Banku.

- 5.2.10. Wymóg zweryfikowania przez KNB, czy przesłanka niewypłacalności faktycznie wystąpiła wynika również z ciężącego na Komisji obowiązku przestrzegania zasady prawdy obiektywnej. Zasada ta przewidziana została w art. 7 k.p.a., nakazując organom administracji publicznej podejmowanie wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy. Zasada prawdy obiektywnej (materialnej) miała zastosowanie do postępowania przed KNB, jako organu administracji publicznej (art. 5 § 2 pkt 3 k.p.a.). Przepisy szczególne (w szczególności regulacje prawa bankowego) ani nie wykluczają ani także nie modyfikują stosowania wspomnianej zasady w ramach podejmowania przez Komisję decyzji nadzorczych wobec banków. Zaznaczenia wymaga, iż zasada prawdy obiektywnej (a także inne zasady prawidłowej procedury administracyjnej, w tym zwłaszcza zasada legalizmu) obowiązywały nadzór bankowy także w dacie podejmowania przez KNB decyzji o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. (zob. art. 11 ust. 2 Prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym we wspomnianej dacie).
- 5.2.11. Rażący charakter naruszenia prawa przez KNB podyktowany jest również tym, że organ ten bez wątpienia posiadał doskonałą znajomość obowiązujących banki reguł rachunkowości, a w szczególności zasad księgowania poszczególnych składników majątku, będąc współodpowiedzialnym za ich kształt oraz wykonując w imieniu państwa zadania z zakresu nadzoru bankowego. KNB miała zarówno pełną świadomość posiadania przez Bank Staropolski S.A. wspomnianych składników majątkowych, jak również wiedzę o braku wykazania ich przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) w „bilansie” tego banku.

5.3. Brak bilansu skonsolidowanego jako przesłanka rażącego naruszenia prawa

- 5.3.1. Najpóźniej na dzień 31 grudnia 1999 r. Bank Staropolski S.A., jako jednostka dominująca (w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości) zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy o rachunkowości miał obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego. Obowiązek ten wynikał z następujących okoliczności faktycznych:
- 5.3.1.1. posiadania 100% akcji i głosów na WZA w Staropolskim Domu Maklerskim S.A. z siedzibą w Poznaniu;
 - 5.3.1.2. posiadania 100% udziałów i głosów na WZU w Funduszu Kapitałowym Polska-Ukraina sp. z o.o. przez co pośrednio kontrolowane były dwa banki zagraniczne: Invest-Bank Ukraina S.A. (dawny KIB-Bank) z siedzibą w Charkowie, AKIB OGUZBANK S.A. z siedzibą w Kiszyniowie;
 - 5.3.1.3. posiadania akcji Invest-Banku S.A. stanowiących 68,8% kapitału akcyjnego tego Banku i 5% głosów na WZA do czasu uzyskania zgody KNB na wykonywanie prawa głosu z 1.021.349 akcji Invest-Banku S.A.;
 - 5.3.1.4. zawarcia wieloletnich umów, w tym przystąpienia do konsorcjów i realizowania na ich bazie wieloletniego programu inwestycyjnego „System AKP” przez co Bank wywierał znaczny wpływ na politykę finansową i bieżącą działalność gospodarczą podmiotów uczestniczących wspólnie z Bankiem w „Systemie AKP”.
- 5.3.2. Dla oceny działania Komisji Nadzoru Bankowego, jako rażącego naruszenia prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a. równorzędne znaczenie – jak okoliczności dotąd przedstawione – ma fakt, że w omawianej sytuacji na Banku Staropolskim S.A. ciążył obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego skonsolidowanego, ponieważ jak wyżej wyjaśniono, był on jednostką dominującą w grupie kapitałowej.
- 5.3.3. Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy o rachunkowości grupa kapitałowa, obejmująca jednostkę dominującą oraz jednostki od niej zależne lub stowarzyszone, sporządza, na podstawie sprawozdań finansowych jednostek wchodzących w skład grupy, skonsolidowane sprawozdanie finansowe zestawione w taki sposób, jakby grupa stanowiła jedną jednostkę. O obowiązku sporządzania (oraz przekazywania organom nadzoru bankowego) skonsolidowanych sprawozdań finansowych stanowią także art. 134 ust. 1 Prawa bankowego oraz §3 uchwały KNB nr 2/98 z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad sporządzania przez banki skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz. Urz. NBP z 1998r., Nr 14, poz.28).

- 5.3.4. Cechą sprawozdawczości skonsolidowanej jest to, że prezentuje ona szerszy zakres informacji aniżeli sprawozdawczość jednostkowa. Jej celem jest przedstawienie pełnego, wiarygodnego i rzetelnego obrazu sytuacji finansowej całej grupy kapitałowej oraz jednostki dominującej. Cel ten gwarantowany jest m.in. poprzez dokonywanie w sprawozdaniu skonsolidowanym rynkowej (a nie historycznej) wyceny udziałów posiadanych przez jednostkę dominującą w jednostkach zależnych (zob. niżej). Jest to szczególnie istotne na potrzeby oceny, czy spełniona została przesłanka zawieszenia działalności banku jaką jest stan jego ekonomicznej niewypłacalności. Bilans danego banku powinien bowiem nosić nie tylko cechy prawidłowości (tj. być sporządzony wedle obowiązujących reguł prawnych), ale powinien także stanowić dokument, prezentujący najbardziej aktualną sytuację finansową banku, czyli aktualną (rynkową) wartość jego majątku (obejmującego akcje/udziały w jednostkach zależnych) oraz wielkość jego zobowiązań. Ustalenie takiej sytuacji nie jest zaś możliwe w oparciu jedynie o dane zawarte w bilansie jednostkowym banku (będącego podmiotem dominującym w grupie kapitałowej). Jest tak dlatego, iż w bilansie takim udziały/akcje posiadane przez bank w jednostkach zależnych podlegają wycenie według ceny ich nabycia – zatem ceny mającej charakter historyczny. Inaczej jest w przypadku bilansu skonsolidowanego, w którym udziały/akcje podlegają wycenie według metody konsolidacji pełnej.
- 5.3.5. Powyższe uwarunkowania, interpretowane w kontekście celów nadzoru bankowego, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji zawieszenia działalności banku określonej w art. 158 ust.1 Prawa bankowego wskazują, że decyzja taka mogła być podjęta przez KNB jedynie w razie stwierdzenia jego niewypłacalności – w oparciu nie tylko o bilans jednostkowy, ale również o bilans skonsolidowany, stanowiący dopełnienie i uaktualnienie tego pierwszego. Jeśli Zarząd Banku przedstawił tylko bilans jednostkowy, powinnością KNB było zobowiązanie go do sporządzenia bilansu skonsolidowanego w wyznaczonym terminie. Oba bilanse powinny być – przed podjęciem decyzji o zawieszeniu działalności banku – poddane badaniu przez biegłego rewidenta. **Bez dysponowania zbadanymi przez biegłego rewidenta bilansami jednostkowym i skonsolidowanym, stwierdzenie niewypłacalności ekonomicznej w ogóle nie było możliwe.** Jeśli tak się stało, to pozostaje stwierdzić, że najistotniejsze w całej sprawie ustalenie zostało dokonane z oczywistym naruszeniem prawa, w oparciu o wiedzę o charakterze fragmentarycznym, a przez to zniekształcającym rzeczywistość.
- 5.3.6. Stanowisko takie wyraziła również firma audytorska Deloitte & Touche, która w opinii – Stanowisko biegłego rewidenta – sygnowanej datą 13 stycznia 2000 r. a złożonej do NBP 9 lutego 2000 r. – zaznaczyła, że Bank Staropolski S.A. działał w otoczeniu powiązanych ze sobą formalnie, jak i nieformalnie podmiotów, które stworzyły system sprzedaży ratalnej samochodów i innych dóbr konsumpcyjnych, w związku z czym jednostkowe sprawozdanie finansowe dawało ograniczoną możliwość poznania pełnego wpływu transakcji pomiędzy podmiotami powiązanymi na obraz sytuacji finansowej Banku Staropolskiego S.A. W konkluzji Audytor

stwierdził, że: „*Sprawozdanie finansowe Banku Staropolskiego S.A. jest sprawozdaniem jednostkowym, w związku z czym nie może stanowić jedynej podstawy oceny sytuacji majątkowej i finansowej Banku Staropolskiego S.A. na dzień 31 października 1999 r.*” Stanowiło to jeden jeden z argumentów, że Audytor faktycznie odmówił wydania opinii i nie wypowiedział się przez to o sytuacji majątkowej i finansowej Banku.

- 5.3.7. KNB była w posiadaniu informacji jednoznacznie wskazujących na konieczność sporządzenia bilansu skonsolidowanego, albowiem posiadała pełną wiedzę na temat istnienia Staropolskiego Domu Maklerskiego S.A. oraz o ustanowieniu, a następnie przejęciu zabezpieczenia w postaci udziałów w Funduszu Kapitałowym Polska – Ukraina sp. z o.o. oraz o zależności kapitałowej AKIB OGUZBANKU S.A. oraz Invest-Banku Ukraina S.A. od Funduszu Kapitałowego Polska – Ukraina sp. z o.o.
- 5.3.8. Różnica pomiędzy bilansem jednostkowym a skonsolidowanym jest szczególnie brzemienna w skutki w analizowanym stanie faktycznym. Przejmując wartości niematerialne i prawne „Systemu Invest-Kredyt Ukraina”, które stanowiły zabezpieczenie lokat w AKIB OGUZBANKU S.A., Bank stał się beneficjentem inwestycji poczynionych w ramach programu inwestycyjnego na Ukrainie i Mołdawii (w tym uzyskał pośrednio kontrolę nad Invest-Bankiem Ukraina S.A. oraz AKIB OGUZBANKIEM S.A.). Innymi słowy, w przypadku Banku Staropolskiego S.A. różnica między bilansem skonsolidowanym a jednostkowym polegała na tym, iż bilans skonsolidowany uwzględniał nową rolę Banku jako beneficjenta „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” i „Systemu Invest-Kredyt Mołdawia”, natomiast bilans jednostkowy uwzględniał poniesione przez Bank nakłady na rozwój tych systemów, ale bez podstawowych aktywów wytworzonych dzięki tym nakładom, albowiem istniały one na innych szczeblach struktury holdingowej.
- 5.3.9. Prowizorium bilansu jednostkowego, nawet gdyby było sporządzone zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości i można by je uznać za bilans, to i taki bilans jednostkowy, bez bilansu skonsolidowanego, w rażący sposób wypaczałby sytuację finansową Banku. Dlatego też decyzja o zawieszeniu działalności Banku mogła zostać podjęta wyłącznie w oparciu o bilans jednostkowy i skonsolidowany (stanowiący dopełnienie i uaktualnienie bilansu jednostkowego). Jeśli Zarząd Banku Staropolskiego S.A. („Grupa Polsat”) przedstawił tylko prowizorium bilansu jednostkowego, powinnością KNB – poza uzyskaniem prawidłowego (ostatecznego) bilansu jednostkowego – było zobowiązanie Zarządu w toku postępowania administracyjnego do sporządzenia bilansu skonsolidowanego w wyznaczonym terminie.

5.4. Brak opinii biegłego rewidenta jako przesłanka rażącego naruszenia prawa

- 5.4.1. Na szczególne podkreślenie zasługuje to, że pojęcie bilansu, którym posługuje się art. 158 ust.1 Prawa bankowego, oznacza jedynie bilans zrewidowany przez niezależnego biegłego rewidenta i uznany przezeń za prawidłowy. Za takim założeniem przemawiają cele nadzoru bankowego, czyli m.in. zapewnienie bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych (zob. art. 133 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego) oraz związany z tym wymóg funkcjonalnego – tj. zmierzającego do jak najpełniejszej realizacji tych celów – interpretowania stosownych przepisów tego prawa; zasadność podkreślonego wyżej stwierdzenia wynika także z obowiązujących bank reguł rachunkowości.
- 5.4.2. Jednym ze środków służących spełnianiu celów nadzoru bankowego są instytucje, których wprowadzenie przez ustawodawcę oraz należyte stosowanie przez organy administracji państwa (KNB) zapobiegać ma upadłości banków (jako podmiotów zaufania publicznego). Instytucją taką jest (m.in.) unormowanie art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, które przewiduje szczególną – w stosunku do regulacji ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2003 r., Nr 60, poz. 535 ze zm.) – podstawę ogłoszenia upadłości banku (stanowiącą – lege non distinguente – również przesłankę zawieszenia działalności banku). Szczególny charakter tejże przesłanki polega na nakazie ustalania stanu faktycznej (ekonomicznej) niewypłacalności banku wyłącznie przez odwołanie się do bilansu tego banku. **Implikuje to wymóg, aby bilans banku był dokumentem wiarygodnym i zobiektywizowanym. Waler takiego dokumentu ma zaś wyłącznie bilans zbadany przez niezależnego biegłego rewidenta i uznany przezeń za prawidłowy** (zob. np. postanowienie SA w Warszawie z dnia 13 stycznia 1999 r., sygn. akt I ACa 92/1998, Apelacja – Sąd Apelacyjny w Warszawie 1999 r., z. 3, poz. 29, czy K. Kohutek: Zawieszenie działalności banku. Ocena dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o niezrewidowany przez audytora bilans tego banku”, Warszawa 2008, s. 162 – 168).
- 5.4.3. Obowiązek zbadania sprawozdania finansowego (bilansu) banku przez biegłego rewidenta wynika również z regulacji ustawy o rachunkowości. O obowiązku takim stanowi wprost art. 64 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. W przepisie tym mowa jest o rocznych sprawozdaniach finansowych (w tym rocznych sprawozdaniach skonsolidowanych). Przedstawiciele praktyki oraz literatury prawa o rachunkowości trafnie zwracają jednak uwagę, iż także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe (bilans) sporządzane jest na inny dzień bilansowy niż dzień kończący rok obrotowy (nie jest to zatem roczne sprawozdanie finansowe), sporządzenie tego pierwszego powinno nastąpić zgodnie z wymaganiami obowiązującymi dla rocznych sprawozdań finansowych (zob. A. Helin, K. G. Szymański, Rachunkowość i opodatkowanie spółek kapitałowych, Warszawa 2005, s. 66). To zaś oznacza wymóg poddania

sprawozdań finansowych banku (nie tylko tych rocznych) rewizji przez niezależnego audytora, w przypadku gdy na ich podstawie mają być podejmowane decyzje administracyjne.

- 5.4.4. Takie założenie jest nie tylko funkcjonalnie uzasadnione, ale ma także swoją podstawę normatywną. Przeprowadzanie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorców bankowych stanowi bowiem jeden z filarów niezbędnych, tj. nie podlegających pominięciu elementów systemu rachunkowości, który obowiązuje tychże przedsiębiorców (zob. art. 4 ust. 2 pkt 7 oraz art. 64 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości). Również więc obowiązujące w bankach reguły rachunkowości przemawiają za tym, aby jako bilans, do którego odwołuje się art. 158 ust. 1 Prawa bankowego – bez względu na to, czy chodzi o bilans roczny czy też sporządzony na inny dzień niż dzień kończący rok obrotowy – traktować jedynie bilans, który został zweryfikowany przez biegłego rewidenta, tj. biegły ten wyraził w tym zakresie swoją ocenę w sposób prawnie przewidziany, sporządzając stosowną opinię wraz z raportem (zob. art. 65 ust. 2 – 6 ustawy o rachunkowości) oraz uznając taki bilans za prawidłowy.

Powyższe argumenty jednoznacznie wskazują, że jedynie bilans banku zrewidowany przez audytora i uznany przezeń za prawidłowy może stanowić podstawę autorytatywnego stwierdzenia zawartego w decyzji administracyjnej, że aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań. Tymczasem, w chwili podjęcia przez Komisję decyzji o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A., KNB nie dysponowała opinią biegłego rewidenta stwierdzającą, że bilans został sporządzony w sposób prawidłowy, a więc, że sprawozdanie finansowe banku odzwierciedla jego rzeczywistą sytuację finansową.

- 5.4.5. Z całą mocą należy podkreślić, że Komisja bez wątplenia, dokładnie we wskazany sposób, interpretowała unormowanie zawarte w art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, w tym kluczowe dla rozumienia przepisu pojęcie „bilansu”. Niezaprzeczalnym dowodem tego, że Komisja traktowała obowiązek poddania bilansu badaniu przez biegłego rewidenta jako jednoznacznie wynikający z przepisu prawa, jest fakt zlecenia przez nią wykonania badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. firmie audytorskiej Deloitte & Touche.

Poza sporem pozostaje również to, że rezultat prac biegłego rewidenta, został przekazany Narodowemu Bankowi Polskiemu – Głównemu Inspektorowi Nadzoru Bankowego bez mała miesiąc po zawieszeniu działalności Banku. Nawiasem mówiąc, dokument, który (poniewczasie) został przekazany Komisji wcale nie był opinią biegłego rewidenta potwierdzającą, że bilans banku został sporządzony prawidłowo. Było to bowiem jedynie „stanowisko biegłego rewidenta”, czyli de facto odmowa wydania opinii, z którego jednoznacznie wynikało, że **nie można było uznać sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. za zapewniającego rzetelne i jasne przedstawienie wyniku działalności gospo-**

darczej, rentowności i przepływów pieniężnych w badanym okresie, a zatem nie można było określić sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 października 1999 r.

- 5.4.6. Wskazany sposób interpretacji art. 158 ust. 1 Prawa bankowego znalazł również odzwierciedlenie w treści wniosku Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego do Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r., postulującego zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu. Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego uzasadniając swoje stanowisko i prezentując sytuację finansową Banku, odwołał się bowiem do „audytu” sporządzonego przez Deloitte & Touche. Dowodzi to, że Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego dostrzegał (i słusznie) konieczność weryfikacji sprawozdania finansowego, za którego sporządzenie odpowiadał Zarząd Banku, przez niezależnego biegłego rewidenta. Warunek ten mógł jednak zostać spełniony tylko w jeden sposób – poprzez uzyskanie produktu badania (audytu), jakim jest pisemna opinia biegłego rewidenta, stwierdzająca, że sprawozdanie finansowe jest prawidłowe oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy badanej jednostki. **W żadnym wypadku nie spełniał tego warunku dokument o charakterze wstępnym, niepodpisany przez nikogo, zawierający w swej treści znaki zapytania, a tak właśnie było w wypadku „Materiałów roboczych”, przekazanych do GINB w dniu 11 stycznia 2000 r.** Odwoływanie się w treści wniosku GINB do KNB z dnia 12 stycznia 2000 r., co do ustaleń „audytu”, było więc całkowicie nieuprawnione, bezpodstawne, wręcz absurdalne, albowiem miarodajna dla oceny sprawozdania finansowego mogła być tylko ostateczna opinia biegłego rewidenta, a nie jakikolwiek wcześniejszy dokument, powstały w toku wykonywania czynności o charakterze kontrolnym, a nie jako ich rezultat.
- 5.4.7. Powyższe okoliczności dowodzą tego, że przepis art. 158 ust. 1 Prawa bankowego jawił się dla jej najważniejszego adresata, funkcjonującego w sferze działalności Państwa, którą określa się mianem imperium, jako oczywisty, nie nastroczający żadnych trudności interpretacyjnych i zawierający jednoznaczną normę. Wskazuje na to początkowe postępowanie samej Komisji Nadzoru Bankowego, jak i treść wniosku Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, których nie da się wytłumaczyć w żaden inny sposób, jak tylko przez uznanie, że KNB dostrzegała konieczność poddania bilansu badaniu przez biegłego rewidenta. **Dysonans między właściwym rozumieniem przepisu art. 158 ust. 1 Prawa bankowego, a procedowaniem polegającym na zawieszeniu działalności banku bez dysponowania opinią biegłego, jest jednym z czynników nakazujących przyjąć, że Komisja Nadzoru Bankowego dopuściła się rażącego naruszenia prawa.**
- 5.4.8. Należy też pamiętać, że trafność początkowego procedowania Komisji (zlecenia badania bilansu) znajdowała potwierdzenie w ówczesnym (i nadal aktualnym) orzecznictwie sądowym. W wyroku z dnia z dnia 13 stycznia 1999 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że „przepis art. 108 Prawa bankowego (aktualnie: art. 158 Prawa bankowego) uzależniający wniosek o ogłoszenie upadłości od sto-

sunku wysokości zobowiązań do aktywów według bilansu oznacza, że chodzi tu tylko o bilans realny, sporządzony zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w oparciu o pełną dokumentację źródłową i oceniony przez biegłego rewidenta jako prawidłowy” (zob. postanowienie SA w Warszawie z dnia 13 stycznia 1999 r., sygn. akt I ACa 92/1998, Apelacja – Sąd Apelacyjny w Warszawie 1999 r., z. 3, poz. 29).

- 5.4.9. W późniejszym okresie instytucja zawieszenia działalności banku stała się przedmiotem opracowania monograficznego, gdzie zaprezentowano i wszechstronnie uzasadniono tezę, zgodnie z którą pojęcie bilansu, którym posługuje się art. 158 ust.1 Prawa bankowego oznacza jedynie bilans zrewidowany przez niezależnego biegłego rewidenta i uznany przez niego za prawidłowy. (zob. K. Kohutek: Zawieszenie działalności banku. Ocena dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o niezrewidowany przez audytora bilans tego banku”, Warszawa 2008 r.).

Konkluzjami zasadniczymi tego opracowania są następujące stwierdzenia:

„I. Nie jest dopuszczalne zawieszenie działalności banku przez KNB w oparciu o bilans tego banku, który nie został poddany rewizji przez niezależnego audytora. Zawieszenie takie może nastąpić jedynie na podstawie zbadanego przez niezależnego biegłego rewidenta oraz uznanego przez niego za prawidłowy bilansu banku (zarówno jednostkowego, jak i skonsolidowanego), z którego wynika, iż aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań.

II. Nie jest dopuszczalne zawieszenie działalności banku przez KNB w oparciu o bilans tego banku, który sporządzony został niezgodnie z ustawą o rachunkowości, zawierając istotne uchybienia (błędy) oraz nie odzwierciedlając rzeczywistej sytuacji majątkowej i finansowej banku, przy czym zniekształcenia te są wyraźne i bezsporne, a KNB jako profesjonalny organ państwowy miała obowiązek je zauważyć i skorygować, będąc w takiej sytuacji zobligowana do weryfikacji bilansu przez biegłego rewidenta i jedynie na takim bilansie oprzeć swoją decyzję administracyjną (w przedmiocie zawieszenia działalności banku).

III. Zawieszenie przez KNB/KNF działalności banku bez zrewidowanego przez biegłego rewidenta bilansu jest naruszeniem prawa i powoduje, że taka decyzja może być wzruszona przez uprawnione osoby w ramach trybu administracyjnego, rodząc odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa.”

- 5.4.10. Publikacja ta została wysoko oceniona przez uznane autorytety różnych gałęzi prawa, którzy jednoznacznie wskazali, że:

- 5.4.10.1. „wydanie decyzji o zawieszeniu działalności banku w oparciu o niezbadane przez biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe jest ewidentnym naruszeniem prawa, które może być nawet zakwalifikowane jako rażące naruszenie prawa. Podzielić należy

także pogląd, iż wspomniana decyzja KNB może zostać skutecznie zakwestionowana w ramach instytucji wznowienia postępowania (art. 145 k.p.a.) lub stwierdzenia jej nieważności (art. 156 k.p.a.)” – dr Andre Helin, biegły rewident, ekspert w dziedzinie audytu i rachunkowości, Partner Zarządzający BDO Polska, doradca m.in. Prezesa NBP, autor licznych publikacji z zakresu rachunkowości i rewizji sprawozdań finansowych;

5.4.10.2. *„Podjęcie decyzji zawieszającej działalność banku przez KNB bez opinii audytora jest w każdym wypadku działaniem z naruszeniem prawa (...) KNB, podejmując decyzję o zawieszeniu działalności banku na podstawie bilansu nie zweryfikowanego przez biegłego rewidenta, w rzeczywistości nie zna faktycznej sytuacji finansowo-ekonomicznej banku” – prof. dr hab. Włodzimierz Szpringer, wykładowca w SGH i na UW, doradca na rzecz m.in. Sejmu RP, NBP, Ministerstwa Gospodarki, autor licznych publikacji z zakresu bankowości i zarządzania, np. „Polskie regulacje bankowe”;*

5.4.10.2. *„Bilans banku, jako dokument prywatny, nie korzysta tak jak dokumenty urzędowe z domniemania prawdziwości. W postępowaniu przed organem nadzoru w sprawie zawieszenia działalności banku nie stanowi więc „żelaznego” dowodu co do opisywanej w nim sytuacji finansowej banku. Stanowi to dodatkowo argument dla poparcia tezy (...) o niedopuszczalności podjęcia decyzji o zawieszeniu działalności banku w oparciu o niezbadany przez biegłego rewidenta bilans banku” – dr Małgorzata Fryszak, niezależny ekspert do spraw prawa bankowego, wykładowca oraz doradca banków komercyjnych i spółdzielczych, wykonuje zawód radcy prawnego, ukończyła aplikację sądową;*

5.4.10.3. *„Sprawozdania takie (w tym bilanse) stanowią przecież dokumenty prywatne o charakterze subiektywnym. Mogą więc ukazywać sytuację majątkową i finansową jednostki w sposób nawet istotnie odbiegający od stanu rzeczywistego (...) KNB/KNF muszą bowiem liczyć się z tym, iż wydanie decyzji o zawieszeniu działalności banku z pominięciem audytora jest działaniem z naruszeniem prawa, dającym podstawę do żądania jej uchylecia w ramach instytucji wznowienia postępowania, a - w niektórych przypadkach – uzasadniającym nawet stwierdzenie nieważności takiej decyzji (z uwagi na rażące naruszenie prawa)” – dr hab. Fryderyk Zoll, profesor w Katedrze Prawa Cywilnego UJ, Kierownik Ośrodka Koordynacyjnego Szkół Praw Obcych UJ, założyciel Szkoły Prawa Polskiego i Europejskiego w Wilnie, redaktor naczelny czasopisma „Transformacje Prawa Prywatnego”, ukończył aplikację sądową, autor wielu publikacji.*

5.4.11. **Konieczność dysponowania zrewidowanym bilansem została więc dostrzeżona zarówno w orzecznictwie sądowym, jak i w doktrynie prawa bankowego. Co więcej, taki sam ogląd zagadnienia miała najwyraźniej sama Komisja Nadzoru Bankowego, ujawniając go swoim początkowym postępowaniem. **Późniejsze zachowanie Komisji, polegające na zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A., bez opinii biegłego rewidenta potwierdzającej prawidłowość bilansu, jawi się wobec tego jako nie znajdujący precedensu eksces, pozbawiony jakichkolwiek teoretycznych i formalnych podstaw.****

5.5. Naruszenie procedury postępowania administracyjnego jako przesłanka rażącego naruszenia prawa

- 5.5.1. Komisja Nadzoru Bankowego, po otrzymaniu „bilansu” Banku Staropolskiego S.A., sporządzonego na dzień 31 października 1999 r. i dotkniętego wyżej omówionymi nieprawidłowościami, powinna była przedsięwziąć szereg czynności zmierzających do weryfikacji wystąpienia przesłanki zawieszenia działalności Banku, o której zresztą jest mowa w art. 158 ust. 1 Prawa bankowego. Naruszenie procedury, obowiązującej w przypadku zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A. polegało w szczególności na zaniechaniu następujących powinności:
- 5.5.1.1. KNB powinna była nakazać Zarządowi Banku wprowadzenie wszystkich przewłaszczonego składników majątkowych do bilansu Banku, według zaktualizowanej wyceny, która stanowiła załącznik do umów przewłaszczenia.
- 5.5.1.2. KNB, w przypadku jakichkolwiek wątpliwości co do wartości przejętych składników majątkowych, powinna była zażądać od Zarządu Banku dokonania wyceny tych składników zgodnie z obowiązującymi przepisami, wskazując przy tym firmę audytorską, co do której zachodzi pewność, że wykonałaby to obiektywnie i rzetelnie.
- 5.5.1.3. KNB, mając uzasadnione wątpliwości, potwierdzone stosownymi dokumentami, co do wartości składników majątkowych wprowadzonych do bilansu, powinna była nakazać Zarządowi Banku utworzenie stosownych rezerw.
- 5.5.1.4. KNB, w przypadku nakazania tworzenia rezerw 100%, powinna była jednocześnie zawiadomić organa ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa przez zarząd, który spowodował powstanie ogromnej straty w bilansie banku.
- 5.5.1.5. KNB, mając wiedzę, że amerykański fundusz inwestycyjny Templeton zaakceptował warunki połączenia Invest-Banku S.A. z Bankiem Staropolskim S.A. i podjął w grudniu 1999 r. (po przeprowadzeniu due diligence) decyzję o wykupie akcji nowej emisji za kwotę 199 mln zł., podwyższając przez to kapitał połączonego Banku, powinna była sfinalizować zweryfikowanie możliwości wprowadzenia tego podmiotu do polskiego systemu bankowego. W przypadku pozytywnej oceny KNB powinna była wydać zgodę na objęcie akcji nowemu inwestorowi.
- 5.5.1.6. KNB, z założenia profesjonalny organ Państwa, po otrzymaniu zafałszowanego bilansu, miała obowiązek zawiadomić o popełnionym przestępstwie organy ścigania, bowiem, jak stwierdził biegły rewident – doc. dr Zdzisław Kołaczyk (20 stycznia 2004 r.) – *„Brak ujęcia w księgach rachunkowych operacji związanych z realizacją przewłaszczenia jest naruszeniem przez Zarząd obowiązującej Ustawy o rachunkowości, a więc podlega karze zgodnie z art. 77 tej ustawy”*.

- 5.5.2. Zamiast zastosowania obowiązującej procedury, Komisja Nadzoru Bankowego:
- 5.5.2.1. oparła decyzję o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu na dokumencie, który był dotknięty tak wielką wadą (poprzez niezasadne pominięcie majątku o wartości co najmniej 420.077.168, 57 zł.), że w ogóle nie mógł być traktowany jako bilans;
 - 5.5.2.2. oparła ww. decyzję nie na podstawie bilansu Banku, lecz na jego prowizorium, które mogło jeszcze ulec zmianie co było artykułowane przez Zarząd Banku i jego Audytora;
 - 5.5.2.3. wydała swoją decyzję wyłącznie w oparciu o zafałszowany dokument dotyczący sytuacji finansowej samego Banku a nie bilans skonsolidowany grupy kapitałowej (w której Bank był podmiotem dominującym);
 - 5.5.2.4. wydała swoją decyzję nie dysponując opinią biegłego rewidenta w sytuacji, gdy zarówno bilans jednostkowy, jak i skonsolidowany powinny być poddane badaniu przez biegłego rewidenta, a zawieszenie działalności Banku mogło nastąpić jedynie w razie potwierdzenia, że zostały one sporządzone w sposób prawidłowy;
 - 5.5.2.5. oparła swoją decyzję na dokumencie, który nie odpowiadał wymogom formalnym przewidzianym art. 52 ustawy o rachunkowości, gdyż nie był podpisany przez wszystkich członków zarządu Banku, a także nie dołączono do niego pisemnego uzasadnienia odmowy podpisu, co oznacza, że nie mógł być uznany za bilans;
 - 5.5.2.6. podjęła swoją decyzję, posiadając wiedzę, że w „System AKP” zainwestowano kwotę 206,9 mln USD i zaplanowano do roku 2010 osiągnąć zysk netto w kwocie 1.130,9 mln USD, nie dysponując żadnymi własnymi ocenami tego programu inwestycyjnego uprawniającymi do przyjęcia odmiennych założeń niż Banku, a także przerwała – bez jakiegokolwiek uzasadnienia formalno-prawnego – procedurę dofinansowania Banku przez amerykański Fundusz Templeton;
 - 5.5.2.7. zignorowała stanowisko Departamentu Prawnego NBP wyrażone w opinii prawnej z dnia 28 maja 1997 r., z której wynikało, że działalność depozytowo-kredytowa Banku Staropolskiego S.A., dokonywana w ramach wieloletniego programu inwestycyjnego „System AKP”, jest w pełni dostosowana do zasad obowiązującego porządku prawnego i prawnie określonych kryteriów bezpieczeństwa;
 - 5.5.2.8. przeprowadziła postępowanie administracyjne w ciągu kilku godzin (tego samego dnia sporządzono wnioski i wydano decyzję) opierając swoją uchwałę tylko na wniosku GINB i to bez przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania wyjaśniającego, całkowicie wykluczając z tego Radę Nadzorczą, a także WZA.

Równie istotne jest, że nawet w razie stwierdzenia rzeczywistego wystąpienia ustawowej przesłanki zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, na KNB spoczywał obowiązek podjęcia starań o doprowadzenie do przejęcia „zawieszonoego” banku przez inny bank, czego również zaniechano, decydując się na złożenie do sądu wniosku o ogłoszenie jego upadłości.

- 5.5.3. Postępowanie Komisji nie tylko nie znajduje żadnego usprawiedliwienia w jakiegokolwiek normie obowiązującego porządku prawnego, ale stanowi wręcz jego zaprzeczenie. W szczególności nie do przyjęcia jest hipotetyczne założenie, że złamanie obowiązujących przy zawieszeniu działalności Banku reguł postępowania można wytłumaczyć koniecznością wdrożenia instrumentów nadzorczych przysługujących KNB.

Na gruncie postępowania administracyjnego nie istnieje pojęcie bezwzględnego prymatu zamierzonych celów (tu: celów nadzoru bankowego) nad środkami, które mają służyć jego urzeczywistnieniu. Przepisy proceduralne mają wprowadzić, co do zasady, służyć realizacji norm wyrażonych w prawie materialnym, zostały jednak skonstruowane w oparciu nie tylko o pewne założenia prakseologiczne, ale i aksjologiczne, a ich przestrzeganie jest wartością samą w sobie oraz jednym z fundamentów zasady praworządności. **Słusznie zatem podkreśla się w doktrynie postępowania administracyjnego, że wykonanie przez organ administracji określonego zadania, kosztem naruszenia prawa, jest nie do pogodzenia z zasadą praworządności, ponieważ wyrządza Państwu większą szkodę, aniżeli niewykonanie tegoż zadania** (zob. E. Iserzon [w:] E. Iserzon, J. Starościak: Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, teksty wzory i formularze, Warszawa 1970, s. 42). Ujmując rzecz nieco kolokwialnie, należy stwierdzić, że nie do obrony jest teza, zgodnie z którą na gruncie postępowania administracyjnego „cel uświęca środki”, chyba, że przyjmiemy tezę, iż organ państwowy działał na zlecenie określonego gremium, czyli „Grupy Polsat”.

- 5.5.4. W tym kontekście na podkreślenie zasługuje to, że sposób działania organów administracyjnych jest ukształtowany zasadniczo odmiennie aniżeli w wypadku jednostek (osób fizycznych, prawnych, innych podmiotów niezwiązanych ze sferą imperium Państwa). W wypadku jednostek obowiązuje konstytucyjnie i ustawowo zagwarantowana wolność działania, polegająca na możliwości czynienia wszystkiego, co nie jest prawem zabronione. Natomiast organy administracji publicznej – w przeciwieństwie do jednostek – mogą podejmować działania tylko wówczas, gdy posiadają do tego upoważnienie wynikające z przepisu prawa, a ponadto tylko w granicach przyznanego im upoważnienia.

Najbardziej dobitnym tego wyrazem jest treść art. 7 Konstytucji RP, zgodnie z którą „organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa”. Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że przepis ten został zamieszczony w Rozdziale I Konstytucji RP zatytułowanym „Rzeczpospolita”, określającym najistotniejsze założenia ustrojowe Państwa, co jednoznacznie dowodzi wielkiej rangi unormowania. Na szczeblu ustawodawstwa „zwykłego” zasada praworządności (legalizmu) została natomiast wyrażona w Kodeksie postępowania administracyjnego. Zgodnie z treścią art. 6 i 7 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, a w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności.

- 5.5.5. Wskazane wyżej unormowania nakazują przyjąć, że w wypadku organów administracji publicznej, każde postępowanie nie znajdujące podstawy w normie prawa pozytywnego, bądź wykraczające poza tę podstawę, musi być uznane za działanie bezprawne (sprzeczne z zasadą praworządności). **Niezwykłość (aby nie użyć słowa „kuriozalność”) sytuacji, która zaistniała w niniejszej sprawie polega dodatkowo na tym, że złamanie obowiązujących zasad postępowania doprowadziło nie tylko do bezprawnego, ale i całkiem bezpodstawnego zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A.** Złamanie reguł procesowych zbiegło się bowiem z zastosowaniem środka nadzorczego w sytuacji, gdy nie została spełniona przesłanka takiego rozstrzygnięcia określona w prawie materialnym (art. 158 ust. 1 Prawa bankowego). Jest to nader wymowny dowód fundamentalnego znaczenia zasady praworządności, rozumianej jako bezwzględna powinność działania organów administracji ale tylko i wyłącznie w ramach ściśle obowiązujących unormowań proceduralnych. **Faktyczny i prawny obraz sprawy jednoznacznie prowadzi do oczywistego wniosku, że gdyby Komisja Nadzoru Bankowego postępowwała w sposób przewidziany prawem, zarówno do zawieszenia działalności, jak do ogłoszenia upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, nigdy by nie doszło.**

5.6. Bezzasadność decyzji KNB w świetle realizowanego przez Bank Staropolski S.A. programu inwestycyjnego „System AKP”

- 5.6.1. Prawdziwość przedstawionych powyżej tez o charakterze prawnym (związanych z analizą prawną obowiązujących przepisów prawa i zaistniałych działań podejmowanych przez KNB) potwierdza również aspekt ekonomiczny związany z podjętą – z rażącym naruszeniem prawa – decyzją (uchwałą KNB).

Począwszy od 1993 roku Bank Staropolski S.A. uczestniczył w realizowanym z udziałem wielu podmiotów polskich i zagranicznych programie inwestycyjnym nazwanym „Systemem Auto-Kredyt Polska”, będąc w całym tym systemie jednym z najważniejszych ogniw. Nadzór bankowy doskonale wiedział o funkcjonowaniu w tym systemie, obok Banku Staropolskiego S.A., również Invest-Banku S.A. W „System Auto-Kredyt Polska” jego uczestnicy do końca sierpnia 1999 roku zainwestowali łącznie 206,9 mln USD (w tym bezpośrednio ze środków Banku Staropolskiego S.A. – 150,3 mln USD), a samo tworzenie i funkcjonowanie programu inwestycyjnego było na bieżąco monitorowane (poprzez analizę ekonomiczną podejmowanych działań i ich zgodność z prawem, przy czym analizy te przeprowadzali niezależni eksperci będący najczęściej niekwestionowanymi autorytetami w swoich dziedzinach) i pozostawało pod stałym nadzorem inwestorów i nadzoru bankowego (polskiego – bo w przedsięwzięciu uczestniczyły dwa polskie banki, ukraińskiego – bo w programie uczestniczył bezpośrednio bank ukraiński, który nadto udzielał na działania związane z budową Systemu kredytów przekra-

czających dopuszczalne normy koncentracji oraz mołdawskiego – bo w programie uczestniczył pośrednio bank mołdawski, który udzielał na działania związane z budową Systemu kredytów przekraczających dopuszczalne normy koncentracji).

5.6.2. Wieloletni program inwestycyjny „System Auto-Kredyt Polska” tworzyły 4 tytuły inwestycyjne, które zestawiono pod kątem poniesionych nakładów i spodziewanych efektów w poniższej tabeli:

<i>Tytuły inwestycyjne - łącznie 206,9 mln USD wg stanu na dzień 30.08.1999 r.</i>				
<i>I Tytuł inwestycyjny</i>	<i>II Tytuł inwestycyjny</i>	<i>III Tytuł inwestycyjny</i>	<i>IV Tytuł inwestycyjny</i>	<i>Razem</i>
<i>Invest-Bank S.A. i Bank Staropolski S.A. Polska</i>	<i>Invest-Kredyt Ukraina*</i>	<i>Invest-Kredyt Mołdawia</i>	<i>Program „Bio-Win”**</i>	
<i>132 mln USD</i>	<i>32,6 mln USD</i>	<i>2,5 mln USD</i>	<i>39,8 mln USD</i>	<i>206,9 mln USD</i>
<i>Wartość bieżąca przyszłych ekonomicznych pożytków łącznie do 2010 r. – planowany zysk netto</i>				
<i>394,4 mln USD</i>	<i>616,8 mln USD</i>	<i>29,3 mln USD</i>	<i>90,4 mln USD</i>	<i>1.130,9 mln USD</i>

* Łącznie z Invest-Kredyt, bez uwzględnienia przychodów z finalizowanej inwestycji fabryki lodów z siedzibą w Kijowie.

** Program „Bio-Win”, w tym Wielkopolskie Zakłady Farmaceutyczne „Bio-Win” S.A. i Etulijska Fabryka Win w Mołdawii oraz „Cazaiac-Win” S.A.

5.6.3. KNB, jak i inwestorzy (w tym Bank Staropolski S.A. pod rządami ostatniego Zarządu i Invest-Bank S.A.), dysponowali pełną dokumentacją (zanalizowaną przez odpowiednich biegłych), z której wynikało, że z dniem 1 października 1999 roku Bank Staropolski S.A. zlikwidował lokaty międzybankowe w banku zagranicznym (AKIB OGUZBANK S.A.), którymi finansowany był wieloletni program inwestycyjny nazwany „System Auto-Kredyt Polska” i na podstawie umów przewłaszczenia Bank Staropolski S.A. stał się definitywnym właścicielem niżej wymienionych składników majątkowych:

5.6.3.1. akcji Invest-Banku S.A. w ilości 1.021.349 sztuk, co stanowiło 68,8% kapitału akcyjnego tego Banku (w tym czasie);

5.6.3.2. udziałów w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina sp. z o.o. w ilości 6.316 sztuk, których łączna wartość nominalna wynosiła 31.580.000 zł.;

5.6.3.3. wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału wniesionych przez Auto-Kredyt Holding S.A. z siedzibą w Luksemburgu do Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina sp. z o.o. o równowartości w złotych kwoty 106.896.220,26 USD (co wg kursu średniego NBP z 30.11.99 r. stanowiło kwotę 458.616.853,78 zł.);

5.6.3.4 prawa majątkowego w zakresie know-how „System Invest – Kredyt Ukraina” i związanego z nimi prawa do znaków towarowych o łącznej wartości 139.347.750 USD.

Skutkiem tej czynności prawnej (przejęcia na własność powyższych aktywów) był fakt, że Bank Staropolski S.A. stał się jednostką dominującą wobec Invest-Banku S.A. i Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina sp. z o.o. Przejmując jednocześnie wartości niematerialne i prawne „Systemu Invest-Kredyt Ukraina” stał się beneficjentem inwestycji poczynionych w ramach programu inwestycyjnego na Ukrainie (w tym uzyskał pośrednio kontrolę nad Invest-Bankiem Ukraina S.A.). Nabycie 100% udziałów w Funduszu Kapitałowym Polska-Ukraina sp. z o.o. skutkowało przejęciem kontroli nad programem inwestycyjnym „BIO-WIN”, a także nad AKIB OGUZBANK S.A. (w październiku 1999 r. sfinalizowano zakup 100% akcji AKIB OGUZBANK S.A. z siedzibą w Kiszyniowie – Mołdawia).

- 5.6.4. Powyższe rozstrzygnięcia własnościowo-kapitałowe spowodowały, że Bank Staropolski S.A. przejął samodzielnie bezpośredni nadzór nad wieloletnim programem inwestycyjnym („System Auto-Kredyt Polska”), stając się głównym jego beneficjentem. Tytuły inwestycyjne na Ukrainie i w Mołdawii miały taki poziom zaangażowania organizacyjnego, że gotowe były do uruchomienia, a wymagały jedynie zasilenia w gotówkę na poziomie ok. 15 mln USD. Zgodnie z opinią pt. „Ocena ekonomiczna Systemu Auto-Kredyt Polska w latach 1997-2010” z dnia 10 kwietnia 2000 r., a także na podstawie opracowania „Ocena efektywności ekonomicznej Systemu Invest-Kredyt Ukraina”, wykonanego przez Esprit-Consulting z sierpnia 1999 r. zaplanowano zysk netto „Systemu Auto-Kredyt Polska” na łączną kwotę 1.130,9 mln USD (a więc kwotę wielokrotnie przekraczającą zaangażowane środki).
- 5.6.5. **KNB, zawieszając działalność Banku Staropolskiego S.A., nie dysponowała żadnymi własnymi ocenami programu inwestycyjnego „System Auto-Kredyt Polska” uprawniającymi do przyjęcia odmiennych założeń niż założenia inwestorów.** W związku z powyższym Komisja nie miała żadnych merytorycznych podstaw do uznania, że wartość inwestycji, w których Bank Staropolski S.A. uczestniczył jako podmiot dominujący jest zerowa. Taki wniosek jest szczególnie uprawniony wobec faktu, że Bank (a także sama KNB, która ustawowo nadzorowała Bank Staropolski S.A. i Invest-Bank S.A.) dysponował szeregiem analiz ekonomicznych i wycen uzasadniających poniesione koszty, potwierdzających realność uzyskania zaplanowanej stopy zwrotu z inwestycji i wskazujących, że wartość inwestycji (zgodnie z dokonanymi wycenami) wynosiła 1.235.689.320,56 zł.
- 5.6.6. Przewodnicząca KNB, zawieszając działalność Banku Staropolskiego S.A. wskazała, że podstawową przesłanką takiej decyzji, było wytransferowanie przez członków kierownictwa ogromnych kwot pieniężnych na prywatne konta. **Prowadzone przez Prokuraturę Apelacyjną w Poznaniu, przy udziale Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (wówczas UOP), śledztwo w sprawie przyczyn upadku Banku Staropolskiego S.A., wykazało niezbicie, że żaden z członków ówczesnych kierownictw Banku Staropolskiego S.A. – zarówno Zarządu jak i Rady Nadzorczej – nie dokonał żadnych transferów na swoje prywatne konta.** Niewyobrażalne wydaje się podejmowanie przez organ państwowy decyzji,

tak brzemiennie w społeczno-gospodarcze skutki, w sytuacji nieposiadania jakiegokolwiek dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Co więcej, KNB miała pełną wiedzę, na temat legalnego, prawnego i uzasadnionego ekonomicznie zainwestowania środków finansowych Banku Staropolskiego S.A. w wieloletni program inwestycyjny „System AKP”.

- 5.6.7. Dla rzetelnego obrazu kondycji finansowej Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu istotne znaczenie ma również to, że zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego KNB, Bank był zobowiązany utworzyć w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 1998 r. rezerwę w wysokości 100 % na tzw. „ryzyko wschodnie”. Rezultatem dostosowania się przez Bank Staropolski S.A. do zarządzenia Przewodniczącego KNB, było wykazanie we wskazanym bilansie straty w wysokości 131.876,75 tys. zł., która była tylko i wyłącznie skutkiem utworzenia przez Bank zgodnych z zarządzeniem rezerw. Nie była to więc strata wynikająca z nieprawidłowego (deficytowego) funkcjonowania przedsiębiorstwa bankowego, lecz z narzuconych odgórnie zasad sprawozdawczości rachunkowej obowiązujących banki.

Na wyartykułowanie zasługuje fakt, że likwidując z dniem 30 września 1999 r. lokaty międzybankowe w AKIB OGUZBANKU S.A. w Mołdawii, Bank Staropolski S.A. „wycofał” swoje zaangażowanie z rynku uznanego w opinii Prezesa NBP za zbyt ryzykowny. Wszelkie dalsze twierdzenia o „sukcesywnie narastającej stracie”, wysuwane w kontekście zawieszenia działalności Banku są zatem całkowicie nieuprawnione, ponieważ pomiędzy stratą odnotowaną przez Bank w 1998 r., a „stratą” wykazywaną od bilansu sporządzonego na dzień 31 października 1999 r., nie ma żadnego związku ekonomicznego. Pierwsza, jak wspomniano, była spowodowana nakazem tworzenia w bilansie stuprocentowej rezerwy, druga zaś – wadliwością „bilansu”, nie uwzględniającego wśród aktywów mienia o wielkiej wartości.

5.7. Skutki gospodarcze i społeczne wydania przez KNB decyzji z rażą- cym naruszeniem prawa

- 5.7.1. Skutki gospodarcze i społeczne naruszenia prawa przez Komisję Nadzoru Bankowego przedstawiają katastrofalny obraz. W pierwszej kolejności należy wskazać, że niezgodne z ustawą zawieszenie działalności Banku jest naruszeniem konstytucyjnie chronionych praw, przysługujących deponentom. W tym kontekście powołać należy się przede wszystkim na treść art. 21 Konstytucji RP z 1997 r., zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia. Z kolei stosownie do art. 64 Konstytucji RP każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia. Takie brzmienie cytowanych przepisów jednoznacznie chroni nie tylko najszersze pod względem przedmiotowym prawo własności, ale również prawa wynikające ze stosunków obligacyjnych. Zatem ochrona konstytucyjna przysługuje deponentom środków finansowych niezależnie od tego, czy są oni traktowani, jako ich właściciele (ekonomiczni), czy też, jako posiadacze „innych praw majątkowych”, w postaci roszczeń do banku o zwrot zdeponowanych środków. Innymi słowy, konstytucyjna ochrona praw deponentów jest niezależna od tego, którą z koncepcji jurysdycznych przyjmiemy w obszarze działania ustawy zwykłej. W tej sprawie najistotniejsze jest to, że doszło do naruszenia konstytucyjnie chronionych praw ponad czterdziestu tysięcy osób, które nierzadko straciły dorobek swojego życia.
- 5.7.2. Podkreślenia wymaga to, że zawieszenie działalności Banku Staropolskiego S.A., w sytuacji gdy de facto nie było podstawy do takiego rozstrzygnięcia, doprowadziło w następstwie do niezasadnego obciążenia kosztami innych banków. Doszło bowiem do uruchomienia wypłat przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, co nie powinno mieć miejsca. Skalę tego zjawiska obrazuje fakt, że Bankowy Fundusz Gwarancyjny uchwałą Zarządu z dnia 18 kwietnia 2000 r. nr 41/24/G/2000 przekazał za wypłatę środków gwarantowanych syndykowi masy upadłości Banku Staropolskiego S.A. kwotę 484.081.953,46 zł. Powyższa kwota powstała w wyniku wpłat dokonanych przez 86 banków, bezpodstawnie obciążając system bankowy. Natomiast nie objęte systemem wypłat gwarantowanych roszczenia około czterdziestu tysięcy osób fizycznych i prawnych wynoszą nadal około 156.000.000 zł.
- 5.7.3. Trudne do oszacowania, lecz niewątpliwie bardzo rozległe w skutkach, jest wywołane decyzją KNB załamanie wiary wobec tak cennej wartości jaką jest zaufanie społeczeństwa. I to nie tylko do systemu bankowego, ale i do Państwa, które o ten system dba i go nadzoruje. Bezpodstawne i bezprawne wyeliminowanie jednego z jego uczestników, na mocy decyzji organu administracyjnego (a więc reprezentującego władzę państwową), stawia pod znakiem zapytania stabilność wszystkich podmiotów podległych tej władzy. Arbitralność działania Komisji Nadzoru Bankowego, brak poszanowania dla obowiązującego prawa, jak też niezasadne inge-

rowanie w działalność banku jako instytucji cieszącej się zaufaniem publicznym, uszczupla autorytet Państwa, którego organ administracyjny jest reprezentantem, a które w takim wypadku nie powinno tolerować podobnych działań.

Stwierdzenie nieważności decyzji Komisji Nadzoru Bankowego należy w powyższym kontekście postrzegać jako istotny krok zmierzający do naprawy i odbudowy zaistniałego, karygodnego stanu rzeczy, niemożliwego do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności.

6. LEGITYMACJA WNIOSKODAWCÓW

Wnioskodawcami są:

- Stowarzyszenie Pokrzywdzonych Przez System Bankowy z siedzibą w Poznaniu, utworzone 23 października 2002 roku, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000136263;
- Stowarzyszenie osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski oraz Invest-Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku, utworzone 29 stycznia 2003 roku, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000148045.

Dowód LXVII: Odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący Stowarzyszenia Pokrzywdzonych Przez System Bankowy z siedzibą w Poznaniu.

Dowód LXVIII: Odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego oraz Statut Stowarzyszenia osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski S.A. oraz Invest-Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku.

Wnioskodawcami są organizacje społeczne, które zgodnie z art. 31 k.p.a., są uprawnione do złożenia niniejszego wniosku. Stowarzyszenia te są organizacjami utworzonymi na podstawie polskich przepisów prawa, wpisanymi do Krajowego Rejestru Sądowego, dobrowolnymi, samorządnymi, trwałymi i niezależnymi od organów państwowych, zrzeszającymi osoby poszkodowane zarówno przez system bankowy, jak i w wyniku ogłoszenia upadłości Banku Staropolskiego S.A., dążącymi, poprzez wspólne działania swoich członków, do osiągnięcia celów określonych w statutach tych Stowarzyszeń.

Zasadniczym celem Stowarzyszenia Pokrzywdzonych Przez System Bankowy jest ochrona praw i słuszych interesów osób fizycznych, prawnych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej przed krzywdzącymi działaniami systemu bankowego oraz reprezentowanie tych podmiotów w relacjach z bankami, z obsługą prawną włącznie.

W świetle § 8 statutu podstawowym celem Stowarzyszenia osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski S.A. oraz Invest-Bank S.A. jest inicjowanie, organizowanie i realizowanie wszelkich przedsięwzięć i działań zmierzających do odzyskania w pełnej wysokości wierzytelności wszystkich członków Stowarzyszenia wobec upadłego Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu oraz w stosunku do Invest-Banku S.A. przed jego upadłością. Nadto, do celów tego Stowarzyszenia należy podejmowanie wszelkich działań na terenie kraju, jak i poza jego granicami, służących odzyskaniu w pełnej wysokości depozytów i lokat wpłaconych przez członków Stowarzyszenia w oddziałach Invest-Banku S.A. na rzecz Banku Staropolskiego S.A. lub bezpośrednio w placówkach Banku Staropolskiego S.A.

Cele statutowe Stowarzyszeń uzasadniają zatem wystąpienie z żądaniem wszczęcia postępowania administracyjnego i dopuszczenia do niego, gdyż przedmiot postępowania niewątpliwie wkracza w zakres działania Stowarzyszeń jako organizacji społecznych, zarówno ze względu na czynności postępowania, jak też ze względu na jego wynik. Inicjatywa proceduralna Stowarzyszeń jest w tym wypadku legitymowana postanowieniami statutów, które określają cele działania Stowarzyszeń. Zasadnicze kierunki działalności Stowarzyszeń, zapisane w statutach, w pełni uzasadniają udział Stowarzyszeń jako organizacji społecznych w postępowaniu dotyczącym stwierdzenia nieważności decyzji Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A.

W sposób oczywisty istnieje merytoryczne powiązanie, rozumiane w sensie prawnym i faktycznym, przedmiotu postępowania administracyjnego, które ma być zainicjowane, z celami i zakresem działania Stowarzyszeń.

Powiązanie faktyczne wyraża się w tym wypadku poprzez wpływ wyniku postępowania na sumę indywidualnych interesów członków Stowarzyszeń, gdyż rezultat podjętego postępowania może doprowadzić do zaspokojenia roszczeń deponentów poszkodowanych w wyniku upadłości Banku Staropolskiego S.A. oraz osób skrzywdzonych przez system bankowy.

Powiązanie prawne wyraża się natomiast w formalnym związku ze skutecznie wyartykułowanymi zapisami statutowymi określającymi cele Stowarzyszeń z przedmiotem inicjowanego postępowania, które może doprowadzić do wykluczenia z obrotu prawnego decyzji zawieszającej działalność Banku Staropolskiego S.A.

Interes społeczny może wyrażać się, zgodnie z powszechnym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, w ochronie praw pewnej grupy ludzi. Interes społeczny należy także rozumieć jako realizację dobra wspólnego pewnej grupy osób.

Stowarzyszenia same w sobie reprezentują interes społeczny, który przemawia za koniecznością wszczęcia postępowania w sprawie i umożliwienie Stowarzyszeniom uczestnictwo w postępowaniu.

Zgodnie z § 14 statutu Stowarzyszenia osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski S.A. oraz Invest-Bank S.A. członkami zwyczajnymi mogą być pełnoletni obywatele Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy, także nie mający miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskają rekomendację co najmniej dwóch członków zwyczajnych i złożą deklarację członkowską. Nadto statut wyróżnia członków wspierających, którymi mogą być osoby fizyczne lub prawne, które są zainteresowane działalnością Stowarzyszenia i zadeklarują poparcie finansowe lub w innej formie na rzecz Stowarzyszenia. Ergo wymagania formalne stawiane członkom Stowarzyszeń powodują, że krąg osób należących do Stowarzyszeń jest potencjalnie nieograniczony. W związku z tym Stowarzyszenia będące wnioskodawcami skupiają liczne rzesze członków.

W wyniku ogłoszenia upadłości Banku kilkadziesiąt tysięcy osób straciło swój majątek, co spowodowało, że w Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Gdańsku i Bydgoszczy powstały stowarzyszenia reprezentujące pokrzywdzone osoby. To właśnie one podjęły decyzję o finansowaniu działań stowarzyszeń i w tym oto celu utworzono Fundusz Dochodzenia Roszczeń. Ogromnym

wysiłkiem, w następstwie wielu materialnych wyrzeczeń, uruchomiono samofinansowanie społecznego ruchu. Takie rozwiązanie umożliwiło stowarzyszeniom pokrycie kosztów wykonywania licznych opinii i ekspertyz dotyczących przyczyn upadku Banku. Analizy te jednoznacznie wykazały, że bezzasadnie i bezprawnie pozbawiono dziesiątki tysięcy osób ich majątku, a to wskutek naruszenia przez organ państwowy podstawowych zasad porządku prawnego. Poza kosztami opracowań prawnych stowarzyszenia finansują na bieżąco działanie własnego organu prasowego, jakim jest „Głos Poszkodowanych”, za pośrednictwem którego społeczność jest na bieżąco informowana o zaawansowaniu prac prowadzących do odzyskania utraconych pieniędzy.

Należy wskazać, że stowarzyszenia, w ramach swojej statutowej działalności, o przyczynach związanych z upadłością Banku wielokrotnie informowały wszystkie funkcjonujące kluby parlamentarne, a także bezpośrednio wielu posłów i senatorów. Zważywszy na skalę powstałych wątpliwości co do zasadności zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A. na wniosek grupy posłów Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP, zleciło Uniwersytetowi Jagiellońskiemu wykonanie opinii. Przedmiotem ekspertyzy stała się ocena dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o nie zrewidowany przez audytora „bilans” tego Banku. Autorzy opinii jednoznacznie wykazali, że „zawieszenie przez KNF działalności banku bez zrewidowanego przez biegłego rewidenta bilansu jest naruszeniem prawa i powoduje, że taka decyzja może być wzruszona przez uprawnione osoby w ramach trybu administracyjnego, roszcząc odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa.”

Dowód LXI: Opinia dla Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP w sprawie oceny dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o nie zrewidowany przez audytora bilans tego banku, wykonana przez dr K. Kohutka pod kier. dr hab. F. Zolla prof. UJ w ramach Polsko-Niemieckiego Centrum Prawa Bankowego UJ, Kraków, kwiecień 2007 r.

Zatem działanie Stowarzyszenia, skupiającego pewną grupę osób, a będące działaniem na rzecz tej grupy, należy uznać za działanie na rzecz interesu społecznego.

Nadto, zakres rażących naruszeń prawa wskazany w treści uzasadnienia niniejszego wniosku, stwarza konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji administracyjnej przekraczającej nie tylko powszechnie akceptowany i gwarantowany konstytucyjnie porządek prawny Rzeczypospolitej Polskiej, ale również interes majątkowy praktycznie nieograniczonej grupy jednostek, obejmującej co najmniej deponentów upadłego Banku Staropolskiego S.A., akcjonariuszy Banku Staropolskiego S.A., akcjonariuszy i członków innych banków (w oparciu o środki których wypłaty dla deponentów upadłego Banku Staropolskiego S.A. dokonał Bankowy Fundusz Gwarancyjny) oraz wszystkich innych osób uczestniczących w działalności jednostek powiązanych kapitałowo i/lub gospodarczo z Bankiem Staropolskim S.A., które utraciły zdolność zarobkowania wskutek upadłości Banku Staropolskiego S.A.

PODSUMOWANIE

Mając na uwadze podniesione w niniejszym wniosku okoliczności i wskazane dokumenty, stwierdzić należy, że objęta wnioskiem uchwała (decyzja) Nr 01/KNB/2000 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r., o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu jest nieważna z powodu rażącego naruszenia prawa, z następujących powodów:

1. Stanowiący podstawę uchwały Nr 01/KNB/2000 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r. wniosek oparty był o dokument, który nie był bilansem w rozumieniu art. 158 ust. 1 Prawa bankowego albowiem:
 - 1.1. nie był prawidłowy, to jest sporządzony zgodnie z wymogami prawa w zakresie sporządzania bilansów przez banki, gdyż naruszał podstawową dla rachunkowości zasadę ciągłości bilansowej a brak prawidłowości był oczywisty w świetle wiedzy jaką organ posiadał z urzędu;
 - 1.2. nie przedstawiał wiarygodnie i rzetelnie sytuacji finansowej Banku Staropolskiego S.A. albowiem przedstawiony w nim stan majątkowy Banku został w sposób istotny zaniżony poprzez nie ujęcie w stanie aktywów znaczącej części majątku jaki Bank pozyskał wskutek przejęcia na własność praw stanowiących zabezpieczenie lokat międzybankowych a okoliczności te były oczywiste w świetle wiedzy jaką organ posiadał z urzędu;
 - 1.3. nie przedstawiał sytuacji Banku w sposób definitywny, ponieważ traktowany był przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. i badającego sprawozdanie finansowe Banku Audytora jako dokument wstępny a okoliczność ta była oczywista w świetle wiedzy jaką organ posiadał z urzędu;
 - 1.4. nie odpowiadał wymogom formalnym przewidzianym art. 52 ustawy o rachunkowości, gdyż nie był podpisany przez wszystkich członków zarządu Banku a jednocześnie nie było do niego dołączone pisemne oświadczenie Prezesa Zarządu uzasadniające ewentualną odmowę podpisu a okoliczność ta była oczywista w świetle wiedzy jaką organ posiadał z urzędu.
2. Podstawę do podjęcia uchwały (wydania decyzji) przez Komisję Nadzoru Bankowego w przedmiocie zawieszenia działalności Banku mógł stanowić wyłącznie bilans zweryfikowany przez niezależnego biegłego rewidenta (audytora) i uznany przez niego za prawidłowy a podejmując uchwałę Nr 01/KNB/2000 w dniu 12 stycznia 2000 r. o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, Komisja Nadzoru

Bankowego nie dysponowała opinią biegłego rewidenta, pomimo że z konieczności uzyskania jego opinii zdawała sobie sprawę podpisując w dniu 7 stycznia 2000 r. z De-
loitte & Touche Audit Services spółką z o.o. z siedzibą w Warszawie umowę, mającą
za przedmiot przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego Banku Staropol-
skiego S.A. w Poznaniu, za okres 10 miesięcy kończących się 31 października 1999 r.

3. Podejmując uchwałę Nr 01/KNB/2000 w dniu 12 stycznia 2000 r. o zawieszeniu działalno-
ści Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, Komisja Nadzoru Bankowego powinna była
dysponować bilansem skonsolidowanym grupy kapitałowej obejmującej: Bank Staropolski
S.A. (jako podmiot dominujący) i Invest-Bank S.A., Fundusz Kapitałowy Polska – Ukra-
ina sp. z o.o., Staropolski Dom Maklerski S.A. w Poznaniu (jako podmioty zależne), a
takowym nie dysponował.
4. Przy podejmowaniu uchwały Nr 01/KNB/2000 z dnia 12 stycznia 2000 r. o zawieszeniu
działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu, Komisja Nadzoru Bankowego
nie uwzględniła znanej z urzędu okoliczności, że amerykański Fundusz Inwestycyjny
„Templeton” zobowiązał się do dofinansowania kwotą 199.000.000,00 zł fuzji Banku
Staropolskiego S.A. i Invest-Banku S.A., na co zgodę wyrazili dotychczasowi akcjo-
nariusze Banku Staropolskiego S.A. i Invest-Banku S.A., a które to dofinansowanie
znacząco wpłynęłoby na wskaźniki finansowe nowopowstałego (w wyniku połącze-
nia) Banku.
5. Wszczynając (na podstawie wniosku Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia
12 stycznia 2000 r.) i przeprowadzając z urzędu (w trybie art. 158 ust. 3 Prawa banko-
wego) postępowanie administracyjne w sprawie (zakończone podjęciem uchwały Nr 01/
KNB/2000 z dnia 12 stycznia 2000 r. o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A.
w Poznaniu), Komisja Nadzoru Bankowego naruszyła praktycznie wszystkie zasady pro-
cedury administracyjnej (obowiązującej w toczonym postępowaniu ze względu na treść art.
11 ust. 2 Prawa bankowego), a w szczególności:
 - 5.1. zasadę praworządności czyli zasadę uwzględniania z urzędu interesu państwowego
i społecznego oraz słusznego interesu obywateli, zasadę dochodzenia prawdy obiek-
tywnej – wszystkie wyrażone w art. 7 k.p.a. – poprzez brak kierowania się w prowa-
dzonym postępowaniu obowiązującymi przepisami prawa oraz brak kierowania się
w prowadzonym postępowaniu interesem deponentów Banku Staropolskiego S.A.
i interesem akcjonariuszy Banku Staropolskiego S.A., a także niepodjęcie próby usta-
lenia rzeczywistego stanu interesów Banku;
 - 5.2. zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu (art. 10 k.p.a.) poprzez uniemoż-
liwienie przedstawicielom organów Banku Staropolskiego S.A. wypowiedzenia się
w toczącym się postępowaniu, ustosunkowanie się do zgromadzonego materiału

dowodowego i przedstawienie własnego stanowiska w sprawie, pomimo iż w rzeczywistości nie występowały przesłanki przewidziane art. 10 § 2 k.p.a.

6. Wszczynając (na podstawie wniosku Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r.) i przeprowadzając z urzędu (w trybie art. 158 ust. 3 Prawa bankowego) postępowanie administracyjne w sprawie (zakończony podjęciem uchwały Nr 01/KNB/2000 z dnia 12 stycznia 2000 r. o zawieszeniu działalności Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu) Komisja Nadzoru Bankowego naruszyła szczegółowe przepisy procedury administracyjnej (obowiązującej w toczonym postępowaniu ze względu na treść art. 11 ust. 2 Prawa bankowego), a w szczególności:
 - 6.1. art. 61 § 4 k.p.a. – poprzez niezawiadomienie strony o wszczęciu postępowania w sprawie;
 - 6.2. art. 77 § 1 k.p.a. – poprzez niez zebranie całego materiału dowodowego możliwego do uzyskania w normalnym toku postępowania i jedynie pobieżne rozpatrzenie tego materiału dowodowego jakim dysponowała z urzędu;
 - 6.3. art. 81 k.p.a. – poprzez uznanie za udowodniony stanu niewypłacalności bilansowej Banku Staropolskiego S.A., pomimo że odpowiednie organy Banku nie miały możliwości wypowiedzenia się co do dowodów jakie zebrano w sprawie;
 - 6.4. art. 84 § 1 k.p.a. – poprzez nieskorzystanie z opinii biegłego rewidenta, pomimo że do rozpatrzenia sprawy potrzebne były wiadomości specjalne z zakresu rachunkowości banków.

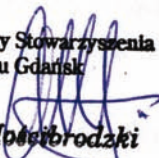
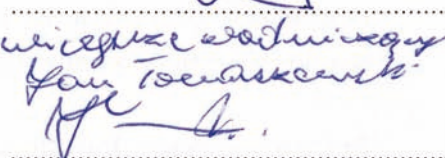
WNIOSKI PROCEDURALNE

Mając na względzie dobro społeczne, kierując się interesem ludzi, którzy utracili nie tylko dobra materialne, ale i zaufanie oraz wiarę, a nawet zdrowie, a wszystko pod pozorami praworządności i wskutek rażących błędów w działaniu KNB, wnosimy o przeprowadzenie postępowania dowodowego poprzez:

1. Przeprowadzenie dowodu z akt sprawy, którymi dysponuje Komisja Nadzoru Finansowego jako organ będący następcą prawnym Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie objętym nadzorem nad bankami.
2. Przeprowadzenie dowodu z dokumentów stanowiących załączniki do niniejszego wniosku.

3. Wezwanie Komisji Nadzoru Finansowego do dostarczenia pisma Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego z grudnia 1998 r. nakazującego wszystkim bankom polskim zaangażowanym finansowo na rynkach wschodnich, utworzenie rezerw w związku z kryzysem w Rosji;
4. Przeprowadzenie rozprawy administracyjnej w trybie przewidzianym art. 89 k.p.a. i przesłuchanie na niej z udziałem wnioskodawcy w charakterze świadków co najmniej:
 - 4.1. Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego pełniącej tę funkcję w dniu 12 stycznia 2000 r., tj. w czasie podejmowania przez KNB uchwały Nr 01/KNB/2000;
 - 4.2. Generalnej Inspektor Nadzoru Bankowego pełniącej tę funkcję w dniu 12 stycznia 2000 r., tj. w czasie podejmowania przez KNB uchwały Nr 01/KNB/2000, w celu wyjaśnienia: czy i jakim materiałem dowodowym (innym niż wskazany w niniejszym wniosku i wynikającym z akt postępowania) dysponowała KNB w dacie podejmowania objętej niniejszym wnioskiem uchwały oraz jakie przesłanki przemawiały za tym, aby postępowanie w sprawie przeprowadzić w ciągu jednego dnia, tj. 12 stycznia 2000 r., bez przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego całą sytuację wskazaną we wniosku Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.

W tym stanie niniejszy wniosek jest uzasadniony i konieczny.

STOWARZYSZENIE POKRZYWDZONYCH PRZEZ SYSTEM BANKOWY 60-179 Poznań, ul. Grunwaldzka 222 Lokal D-1	 1. 2.
Stowarzyszenie Pokrzywdzonych Przez System Bankowy	
STOWARZYSZENIE OSÓB, KTÓRE CZUJĄ SIĘ POSZKODOWANE PRZEZ BANK STAROPOLSKI S.A. ORAZ INVEST BANK S.A. 80-118 Gdańsk, ul. Bystrzycka 13 tel./fax 302-43-56	Przewodniczący Stowarzyszenia Regionu Gdańsk Andrzej Mędrbrodzki 1. 2.
Stowarzyszenie osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski S.A. oraz Invest-Bank S.A.	

WYKAZ DOWODÓW

- I. Umowa Konsorcjum zawarta w dniu 7 stycznia 1994 r. w Poznaniu.
- II. Opis systemu finansowego wraz z analizą ekonomiczno – prawną sporządzony przez Bankowe Konsorcjum Inwestycyjne Invest-Holding S.A., styczeń 1994 r.
- III. Umowa Konsorcjum zawarta w dniu 30 grudnia 1991 roku w Poznaniu.
- IV. Ocena ekonomiczna Systemu Auto-Kredyt Polska w latach 1997-2010 z dnia 10 kwietnia 2000 r. sporządzona przez dr Mariana Brzezińskiego z Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu.
- V. Pismo Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą do Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 9 kwietnia 1996 r., GM/SMJB/319/96.
- VI. Pismo Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 9 kwietnia 1996 r., GM/SMJB/323/96.
- VII. Opinia ekonomiczno-prawna dotycząca funkcjonowania organizacji i finansowania sprzedaży samochodów osobowych w Polsce „Auto-Kredyt Polska” sporządzona przez Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej Sp. z o.o., Poznań, 9 września 1997 r.
- VIII. Pismo Kancelarii Prawniczej Domański, Szubielska i Wspólnicy Sp. z o.o. do Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 2 czerwca 1997 r.
- IX. Decyzja Narodowego Banku Ukrainy z dnia 28 listopada 1996 roku dotycząca niezastosowania sankcji karnych wobec AK „KIB-Banku” za przekroczenie wskaźników ekonomicznych.
- X. Opinia prawna o działalności, której dotyczy opracowanie „Program działania Invest-Banku S.A. i Banku Staropolskiego S.A. w ramach Systemu Auto-Kredyt Polska” z dnia 28 maja 1997r., opracowana przez Departament Prawny Narodowego Banku Polskiego, DP ZRP 6-32-213/97.
- XI. Umowa zabezpieczenia należności w ramach Systemu Auto Kredyt Polska zawarta w dniu 25 czerwca 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjnym Bankiem OGUZBANK, Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze oraz Auto-Kredyt Holding S.A.

- XII. Pismo Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego z grudnia 1998 r. nakazujące wszystkim bankom polskim zaangażowanym finansowo na rynkach wschodnich, utworzenie rezerw w związku z kryzysem w Rosji (wnioskodawca nie dysponuje tym dowodem w związku z czym wnosi o wezwanie Komisji Nadzoru Finansowego do dostarczenia tego dowodu).
- XIII. Porozumienie z dnia 6 sierpnia 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., Akcyjno-Komercyjno-Inwestycyjnym Bankiem OGUZBANK, Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze oraz Auto-Kredyt Holding S.A.
- XIV. Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie praw majątkowych w zakresie „know-how” zawarta w dniu 20 sierpnia 1999 r. pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A. oraz Bankiem Staropolskim S.A.
- XV. Aneks do porozumienia z dnia 6 sierpnia 1999 r. zawarty w dniu 25 września 1999 r. pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A., AKIB OGUZBANK, Bankiem Staropolskim S.A., Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze.
- XVI. Porozumienie zawarte w Warszawie, dnia 10 listopada 1998 r. pomiędzy Invest-Bankiem S.A., Telewizją Polsat S.A. i PAI Media Sp. z o.o.
- XVII. Uchwała Nr 71/KNB/99 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 22 kwietnia 1999 r. w sprawie wydania zezwolenia na objęcie akcji banku.
- XVIII. Pismo Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego – Narodowy Bank Polski z dnia 19 sierpnia 1999 r., L.dz. 144/99.
- XIX. Pismo Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego – Narodowy Bank Polski z dnia 10 września 1999 r., L.dz. 147/99.
- XX. Pismo Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 30 listopada 1999 r.
- XXI. Umowa zawarta w dniu 15 sierpnia 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A. a Grupą Doradztwa Strategicznego Sp. z o.o.
- XXII. Pismo Grupy Doradztwa Strategicznego Sp. z o.o. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 21 września 1999 r.
- XXIII. Pismo Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. do Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 3 stycznia 2000 r., L.dz. RB/2/2000.

- XXIV. Bank Staropolski S.A. w Poznaniu Invest-Bank S.A. – propozycja przeprowadzenia transakcji TDA Capital Partners, Warszawa, grudzień 1999 r.
- XXV. Pismo Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do Dyrektora Biura Licencji Bankowych z dnia 6 stycznia 2000 r. 1999 r., NB/BASB/V/6/00.
- XXVI. Pismo Komisji Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 20 września 1999 r., NB/BASB/V/325/99.
- XXVII. Pismo Telewizji Polsat S.A. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24 września 1999 r.
- XXVIII. Uchwała nr 317 Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24 września 1999 r. w sprawie zmian w składzie Zarządu Banku.
- XXIX. Uchwała nr 140 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu z dnia 12 października 1999 r. w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej.
- XXX. Pismo Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Zarządu AKIB OGUZBANK S.A. w Komrat z dnia 28 września 1999 r.
- XXXI. Wycena wartości akcji „Invest-Bank S.A.” opracowana przez Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej Sp. z o.o. w Poznaniu, pod kierunkiem prof. dr hab. Tomasza Rynarzewskiego i mgr Dariusza Kapitana (Poznań, marzec 1997 r.).
- XXXII. Wycena Banku – „Invest-Bank” S.A. opracowana przez prof. dr hab. Mieczysława Gulcza oraz dr Mariana Brzezińskiego – pracowników Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu (Poznań, marzec 1997 r.).
- XXXIII. Ekspertyza dla Zarządu Banku Staropolskiego S.A. dotycząca wyceny księgowej majątku firmy Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina Sp. z o.o. opracowana przez Centrum Biegłych Rewidentów Sp. z o.o. (Poznań, 30 września 1999 r.).
- XXXIV. Wycena wartości niematerialnych i prawnych know-how Sytemu Invest-Kredyt Ukraina opracowana przez zespół ekspertów w składzie mgr inż. Mieczysław Dolata, biegły rewident nr 668/2813 (biegły Sądu Okręgowego w Poznaniu A0151/86/97), dr Marian Brzeziński – pracownik Katedry Nauk Ekonomicznych Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu, mgr Iwona Niziołek – Rego Consulting w Poznaniu (Poznań, wrzesień 1999 r.).
- XXXV. Ocena efektywności ekonomicznej systemu „Invest-Kredyt” Ukraina sporządzona przez Esprit Consulting (Warszawa, sierpień 1999 r.).

- XXXVI. System sprzedaży ratalnej „Invest-Kredyt” Ukraina sporządzony przez Esprit Consulting (wersja finalna – Warszawa, lipiec 1999 r.).
- XXXVII. Opinia w sprawie celowości i merytorycznej zasadności sięgnięcia przez bank do zabezpieczeń asekurowanych jego podstawowe aktywa opracowana przez Prof. dr hab. Alfreda Janc (Puszczykowo, 20 września 1999 r.).
- XXXVIII. Opinia prawna dla Banku Staropolskiego S.A. w sprawie zasad rozliczeń w Systemie Auto-Kredyt Polska sporządzona przez Kancelarię Prawniczą Domański, Szubielska i Wspólnicy spółka komandytowa (Warszawa, 29 września 1999 r.).
- XXXIX. Uchwała Nr 64 Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 26 października 1999 roku w sprawie przejęcia zabezpieczeń.
- XL. „Bilans” oraz „Pozycje pozabilansowe sporządzone na dzień 31.10.1999 r.” Banku Staropolskiego S.A.
- XLI. „Bilans” oraz „Pozycje pozabilansowe wg stanu na dzień 30.11.1999 r.” Banku Staropolskiego S.A.
- XLII. Zestawienie bilansów Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu w okresie styczeń –grudzień 1999 r.
- XLIII. Opinia dla Monaco Capital Partners w sprawie uznania bilansu banku za prawidłowy jeżeli nie ujęto w aktywach tego bilansu przewłaszczonego majątku, sporządzona przez Bożenę Lisiecką-Zajac, biegłego rewidenta: nr leg. 2256 (Warszawa, 3 stycznia 2008 r.).
- XLIV. Pismo Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 29 września 1999 r., NB/BASB/V/342/99.
- XLV. Pismo Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A w Poznaniu z dnia 18 listopada 1999 r., NB/BASB/V/428/99.
- XLVI. Pismo Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 7 stycznia 2000 r., NB/BASB/V/9/00.
- XLVII. Umowa pomiędzy Narodowym Bankiem Polskim a Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 7 stycznia 2000 r.
- XLVIII. „Materiały robocze do dyskusji” opracowane przez Deloitte & Touche Sp. z o.o. z widniejącą na pierwszej stronie prezentatą Narodowego Banku Polskiego – Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego z datą 11 stycznia 2000 r.

- XLIX. Sprawozdanie finansowe za okres zakończony 31 października 1999 r. wraz z opinią biegłego rewidenta i raportem z badania, sporządzone przez Deloitte & Touche Sp. z o.o. opatrzone datą 13 stycznia 2000 r., z widniejącą na pierwszej stronie prezentatą Narodowego Banku Polskiego – Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego z datą 9 lutego 2000 r.
- L. Pismo Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 2 grudnia 1999 r., L. dz. S/1035/1526/99.
- LI. Pismo Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 28 grudnia 1999 r., L.dz. S/1170/1683/99.
- LII. Protokół z posiedzenia Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 29 września 1999 roku w sprawie rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska.
- LIII. Informacja końcowa do rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska opracowana przez Zespół do spraw rozliczenia Systemu Auto-Kredyt Polska z dnia 30 grudnia 1999 r.
- LIV. Projekt z 3 stycznia 2000 r. umowy o współpracy pomiędzy Telewizją Polsat S.A., Polskim Towarzystwem Samochodowym Konsorcjum Spółdzielcze oraz TDA Capital Partners.
- LV. Pismo Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. do Przewodniczącej Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r., L.dz. RB/9/00.
- LVI. Wniosek Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego dla Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie podjęcia decyzji przewidzianych ustawą Prawo bankowe wobec Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu z dnia 12 stycznia 2000 r. NB/BAS-B/V/Z/7/507/00.
- LVII. Uchwała Nr 01/KNB/2000 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2000 r. w sprawie zawieszenia działalności Banku Staropolskiego SA w Poznaniu.
- LVIII. Pismo Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2002 r. (sygn. akt: Ap II Ds. 2/02).
- LIX. Wniosek Komisji Nadzoru Bankowego do Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 stycznia 2000 r. o ogłoszenie upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu.
- LX. Pismo Deloitte&Touche Sp. z o.o. do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. z dnia 13 stycznia 2000r.

- LXI. Transmisja faxu, obejmująca Pismo A. Domosławskiej – Partnera Audytu Deloitte&Touche Sp. z o.o. oraz tzw. draft stanowiska biegłego rewidenta z dnia 4 lutego 2000 r.
- LXII. Pismo Zarządu Komisarycznego Banku Staropolskiego S.A. do Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego z dnia 20 stycznia 2000 r., L.dz. S/204/90/00.
- LXIII. Pismo procesowe radcy prawnego reprezentującego Komisję Nadzoru Bankowego do Sądu Okręgowego w Poznaniu (sygn. akt.: IX U 1/00) z dnia 8 lutego 2000 r.
- LXIV. Postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11 lutego 2000 r. o ogłoszeniu upadłości Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu.
- LXV. Raport z badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu za rok 1999 oraz za okres od 01.01.2000 do 11.02.2000 r. sporządzony przez BDO Polska Sp. z o.o. International Auditors & Consultants w dniu 24 maja 2000 r.
- LXVI. Opinia dotycząca księgowego ujęcia przez Zarząd Banku Staropolskiego S.A. zawartych umów o przewłaszczenie akcji, udziałów oraz praw majątkowych w zakresie „know-how” w IV kwartale 1999 r. sporządzona przez doc. dr Zdzisława Kołaczyka – biegłego rewidenta: nr ew. 6074/1565 (Poznań, dnia 20 stycznia 2004 r.).
- LXVII. Odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący Stowarzyszenia Pokrzywdzonych Przez System Bankowy z siedzibą w Poznaniu.
- LXVIII. Odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego oraz Statut Stowarzyszenia osób, które czują się poszkodowane przez Bank Staropolski S.A. oraz Invest-Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku.
- LXIX. Opinia dla Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP w sprawie oceny dopuszczalności zawieszenia działalności banku w oparciu o nie zrewidowany przez audytora bilans tego banku, wykonana przez dr K. Kohutka pod kier. dr hab. F. Zolla prof. UJ w ramach Polsko-Niemieckiego Centrum Prawa Bankowego UJ, Kraków, kwiecień 2007 r.

